

מדינת ישראל

גנזך המדינה

משרד _____

החברה הממשלתית לתיירות
ויזות וימינו

מס' תיק _____

ירושלים - תכנית אב

12/87 - 8/85

מס' תיק מקורי _____

38/11

שם תיק: מפות פרויקטים - תכנית אב ירושלים

מזוזה פני: רש-11-1697

מזוזה פריט: 000n716

מזוזה: 3-315-12-13

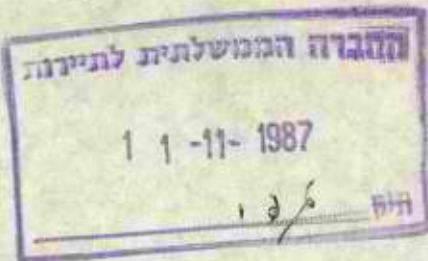
תאריך הדפסה: 18/10/2018

מחלקה _____
אגף / תכנית
אגף

מח' 11
11

מדינת ישראל

משרד התיירות

תהל"7

אגף תכנון וכלכלה
5 נובמבר, 1987
05/11/87
ירושלים

זכרון דברים משיבה ועדת הגוי מקצועית של תכנית אב שנערכה ביום
18.10.87 בירושלים

נכחו: מ.ריגל-יו'ר, א.דינור, ד'ר בר און, ו.שמואלי, א.גנור - מ.התיירות
ג.שניר, משרד האוצר
י.פישר, בנק ישראל
י.קליגר, חפ"ת
ד.רצבסקי, מ.הפנים

ז.ברקאי, א.מזור, ברגור, מ.גלוסקינוס - צוות תכנית אב
נעדרו: ג.כהן, חמ'ת, ו.אלברנס, מ.התיירות, א.ירושלמי, מ.התחבורה

לחברי הועדה הופצה טיוטת הדוח הסופי של תכנית אב לתיירות לעיון והערות.
מאחר והחומר הופץ ערב חג הסוכות ויש להניח כי רוב האנשים לא הספיקו
לעבור על כל החומר, יתיחס הדיון בעיקר לנושאים עקרוניים, ולאחר העיון
המפורט בחומר מתבקשים הנוכחים להעביר הערות שכתב לצוות, תוך זמן סביר,
ולאחר מכן יקיים הצוות גם דיונים אישיים לפי הצורך.

בר-און: ע' 3-11 - התחזית ל-90-95 - אופטימיסטית מאוד - 7.1% יש לחשב
שעור גידול נמוך יותר, בפרט בהתיחס לארצות יעד מתחרות. לגבי
מדיניות הממשלה - יש להתיחס לקצוצים בכח אדם ממשלתי ולאפשרויות
תגבור ושפור המצב, או מציאת פתרונות בשוק הפרטי.

ברקאי: פרק השווק שיועבר בהקדם האפשרי אמור לענות על ההערות הנ"ל, מאחר
וזו תכנית שבה היעדים ברורים.

ריגל: לפי תכנית האב המסר הברור הוא כי הדגש יושם על תיירות מארופה.

דינור: ע' 3-2, 3-11 - לפי התחזיות אין להתיחס לתחזית של תכנית האב
האומרת כי בריטניה - נמצאת בעדיפות ראשונה מבחינת תיירות נכנסת
לשנת 90-95. לדעתנו גרמניה - תוביל במקום הראשון מארצות המוצא
בארופה, צרפת במקום שני, מאנגליה במקום שלישי.

נושא החדרים להשכרה בא לידי ביטוי בהרחבה, מבלי להתחשב בעובדה שהנושא
היה בטפול ע"י המשרד, והוא לא הצליח בעיקר עקב גורמי הענף. יש להתיחס
בפרוט לכלים שניתן להתמודד אתם ולתקוף הבעיה.

פלחי שוק - שיטת השווק לפלחי שוק מיוחדים תמריץ, וכנסים באמצעות סוכנים
מרכזיים בארצות המוצא, לא קיימת היום, ויש להתיחס במפורט לנושא השווק
בהקשר למגזרי שוק מיוחדים, ולמצב הקיים בשטח אצל סוכני הנסיעות.

קיט כפרי - התיחסות לנופש בהתישבות ובמגזר הכפרי צריכה להיות עפ"י
קונצפט מיוחד לנושא, כולל לתפוסת המושבים והקבוצים, התעסוקה
והארקטיביות שבהם, שעדיין אינה מפותחת. ההתיחסות לתיירות של ההתישבות
הכפרית אינה כדאית ומובטחת, אלא בעייתית מאחר והם מעדיפים פתוח תיירות
עירונית ולא תיירות כפרית לשמה.

עמ' 2-3.7 - בנושא התעופה - יש לפרט מסקנות והמלצות בהתייחס לסיכום כי תהיה ירידה בהכנסה הריאלית למרות עליה בכמות התיירות הנכנסת.

פישר: בולטות בהיעדרן ההמלצות האופרטיביות של תכנית האב, ולדעתי יש לרכז ולסכם בפרק אחד את המסקנות הלקחים ההמלצות האופרטיביות. יש להציג מצב קיים, והנושאים הטעונים שפור כתוצאה מלקחים שהופקו במהלך השנים, וההמלצות לבצוע במערכת הקיימת, ובפרוט לפי כל פרק ונושא, כמופיע בתכנית, כולל: פצול הסמכויות, מדיניות השקעות, שוק תעופה פלחי תיירות שונים.

ריגל: עדיפויות הפתוח של האזורים שונות מאשר מפת אזורי פתוח שלנו. נושא התיירות היהודית - לא קבל ביטוי בתכנית. ח.מ.ת. - הנושא לא בא לידי ביטוי בצורה נאותה בתכנית. יו"ש ועזה - לא מופיע כלל בתכנית.

ד.רצ'בסקי - יש לבדוק הנושא של התאמת פזור כח אדם ותעסוקה, ומדיניות פתוח תשתית במסגרת התכנית.

בר-און - חסרה ביבליוגרפיה.

השוואה של לתכנית אב הקודמת ושנת הבסיס של 85-75; הגדול במסוי על נסיעות לחו"ל - צריכים להיות מודגשים במסגרת המדיניות.

גנור: יש להעביר הפרקים החסרים בהקדם האפשרי להפצה לחברי ועדת הגוי לעיון והערות.

כמו כן חסר הפרק על המדיניות הקרקעית. בנושא נאסף חומר רב שלא בא לידי ביטוי בטיוטא הסופית.

לאחר שנקבל את החומר החסר, הוא יופץ להערות ויובא לוועדת הגוי המורחבת לאשור, בטרם יאושר ע"י המשרד.

רשמה: אהובה גנור

מדינת ישראל

משרד התיירות
ירושלים

אגף תכנון וכלכלה
תאריך: 27 בדצמבר 1987
מספר:

מ/1
אויקוד
לש
ג'ויק
א
לש
לש
לש

לכבוד
מר א. קסוטו
מלון רם
רח' יפו
ירושלים

א.נ.,

הנדון: תכנית אב לפיתוח תיירות בירושלים

אודה לך מאוד באם תודיעני באיזה שלב נמצאת הכנת התכנית. למיטב הבנתי התכנית הסתיימה.
אם כך, יש מקום להציגה בפני הנהלות הגופים שהשתתפו בתכנית על מנת לקבל אישורם וברכתם.
רק לאחר שלב זה ניתן יהיה לגשת לגירוש תכניות אופרטיביות למימוש המלצות התכנית.

בכבוד רב
ג' שמיר
מנהל המחלקה לתכנון פיזי

העתק: מר א. שפרברג, עיריית ירושלים
מר א. רונן, מנכ"ל חמ"ת
גב' ז. ויינשל

לכבוד
מר אבי שפרבר,
סגן מהנדס העיר
ומרכז ועדת ההיגוי
לתכנית פיתוח התיירות בירושלים

הנדון: נספחים - תחזיות ביקוש והצע

חוברת הנספחים המובאת בזה מקיפה את התחזיות ששימשו בסיס לגיבושה של תכנית הפיתוח.

התחזיות מתיחסות לתחומים הבאים:

- התפתחות התיירות לישראל, בשני תסריטים.
- התפתחות התיירות לירושלים, בשני התסריטים.
- ביקוש צמוי למינרך התיירות בירושלים בתחומי:

- האכסון
- שרותי קמעונות
- שרותי בידור
- אתרי ביקור
- שרותי תיירות משלימים

- הצע פוטנציאלי של השרותים הללו, הגלום היום בתכניות למיניהן: עירוניות, איבוריות ופרטיות.
- גיבוש המלצות ראשוניות לסדרי קדימויות בפיתוח.

בחינת ההצע נעשתה עוד טרם החלנו בעבודתנו, בידי נתן גוטמן, תכנית אב תחבורה - ירושלים. המידע נבחן ועודכן על ידו במהלך עבודתנו, בסיועו של גרשון שמיר במשרד התיירות.

כאמור, משמש הנספח משום חומר רקע לתכנית הפיתוח, המוצגת בחוברת נפרדת.

בכבוד רב,

זיוה וינשל

תוכן הענינים

1. סיכום
2. היקף יעד של התיירות בירושלים עד לשנת 2000 והרכבה.
  - 2.1 מסגרת כלל ארצית
  - 2.2 יעד התיירות בירושלים
  - 2.3 הרכב הלינות החזוי במלונות התיירות בירושלים
3. ביקוש והצע לאכסון בירושלים, עד לשנת 2000
  - 3.1 סיכום
  - 3.2 מבוא - הביקוש לאכסון הממוסד.
  - 3.3 מלונות תיירות
    - 3.3.1 ביקוש ללינות ולחדרים, לפי דרגות המלון
    - 3.3.2 הצע קיים של מלונות, לדרגותיהם.
    - 3.3.3 ביקוש מול הצע חדרים פוטנציאליים
    - 3.3.4 הצע חדרים פוטנציאלי
    - 3.3.5 התכנית לפיתוח מלונות תיירות
  - 3.4 אכסניות נוער
  - 3.5 אכסניות נוצריות
  - 3.6 אכסון זול.
4. ביקוש לשירותי התיירות הנלווים.
  - 4.1 מבוא
  - 4.2 ביקוש לשירותי מסכר, אוכל ומשקה
    - 4.2.1 מבוא
    - 4.2.2 אומדן תוספת השירותים שתידרש לתיירות בירושלים, עד לשנת 2000
    - 4.2.3 תוספת היצע פוטנציאלית
    - 4.2.4 התכנית לפיתוח מערכת שרוחים משלימה
  - 4.3 בידור
  - 4.4 אתרים
  - 4.5 ביקוש למתקני תיירות מיוחדים

רשימת מרואיינים

רשימה ביבליאוגרפית

1. סיכוח הנספחים

1.1 יעדי התכנית במונחים כמותיים

תכנית פיתוח התיירות לירושלים מושתתת על יעד של הגדלת מספר התיירים המגיעים לירושלים בעיקר מאירופה וישראל.

מספר התיירים המיועד לפי ו נבנתה התכנית, הינו כ-2.4 מליון איש בשנת 2000; 1,750 אלף חיירים וכ-670 אלף ישראלים. זאת בהשוואה לכ-1.1 מליון איש בשנת 1985, כ-850 אלף מתוכם - תיירים.

ליעד זה השלכות על כל מערך התיירות בעיר:

- שירותי אכסון
- מופעי תרבות ובידור
- כנסיים בינלאומיים
- ביקורים באתרים ובמוזיאונים.

תוספת הביקוש לאלה מוצגת בלוח להלן:

**לוח 1.1: הגידול בתיירות ותוספת הביקוש לשיירותי תיירות מרכזיים
בירושלים מ-1985 עד 2000 (תחזית היעד)**

1995- -2000	1992- -1995	1990- -1992	1985- -1990	סך הכל	המאב לשנת 1985	משנה עד שנה: יחידה	תיירים ושיירותי תיירות
<u>590</u>	<u>340</u>	<u>120</u>	<u>310</u>	<u>1,360</u>	<u>1,606</u>	(אלפים)	תיירים
420	220	100	200	940	810	"	מחו"ל
170	120	20	110	420	250	"	ישראלים
<u>1,540</u>	<u>840</u>	<u>320</u>	<u>780</u>	<u>3,480</u>	<u>2,910</u>	(אלפים)	לינות באכסון ממוסד
1,400	770	290	710	3,170	2,630	"	מלונות תיירות
40	20	10	20	90	80	"	אכסניות נוער
100	50	20	50	220	200	"	אכסניות נוצריות
						(אלפי	שיירותי מסחר,
<u>31</u>	<u>11</u>	<u>4</u>	<u>11</u>	<u>57</u>	<u>41</u>	מ"ר)	אוכל ומשקה
							משתתפים מחו"ל
<u>8</u>	<u>7</u>	<u>5</u>	<u>10</u>	<u>30</u>	<u>20</u>	(אלפים)	בכנסים הנ"ל
							ביקורי תיירים במופעי
<u>480</u>	<u>270</u>	<u>100</u>	<u>250</u>	<u>1,100</u>	<u>880</u>	(אלפים)	תרבות ובידור
<u>6,320</u>	<u>3,480</u>	<u>1,340</u>	<u>3,170</u>	<u>14,220</u>	<u>11,470</u>	(אלפים) ⁽¹⁾	ביקורים באחרים

כדי לממש את היעדים הכמותיים הללו, יש להבטיח פיתוח הולם של מערך השרותים התיירותיים בעיר.

1.2 צעדים מתבשלים למימוש היעדים הכמותיים

הגדלת מספר התיירים מותנית, בראש ובראשונה, בגיבוש של דימוי תיירותי הולם לירושלים, בשוק המקומי, בחו"ל ובעיקר בארצות האירופה. גיבוש הדימוי הינו צעד ראשון לקראת שיווק נפרד, מתמיד ואגרסיבי יותר של ירושלים שם.

תחומי הפיתוח הנדרשים מוצגים להלן לפי סדר הקדימויות:

1. מרכז כנסים בינלאומי.
2. מערכת שירותי בידור.
3. שפור מרחיק לכת של מערכת המידע לתייר ולסוכן התיירות.
4. הרחבה מתמדת של מערכת שירותי הכניותף, האוכל והמטקה.
5. הגדלת מערכת האכסון:
  - שיפור מערך המלונות הקיים, עפ"י עקרונות הדרוג החדשים, בטווח המידי.
  - גיבוש מערכת אכסון זול בדירות וחדרים להשכרה, החל בטווח הקרוב.
  - הרחבה מלונות התיירות לקראת אמצע שנות התשעים.
  - עיתוד שטחי מלונות לטווח שאחרי שנת 2000.
6. פיתוח שורת מתקני תיירות ספציפיים, כגון: מרכז מבקריה, טרמינל לרגולרס וכיו"ב.
7. העשרת מוקדים בהם מצויים תיירים ויצירת רצפים תיירותיים ביניהם.
8. מיאוי נכון יותר של מערכת האתרים הם נתברכה העיר.

תחומי פיתוח אלה נבחנו לעומת מצאי התכניות הקיים בעיר. זאת בתחומים הספציפיים העונים על הביקוש הצפוי לשירותי תיירות, תוך התייחסות למיקומם המועדף ביחס לתייר.

מבחינה משולבת זאת התגבשה רשימת הפרוייקטים התיירותיים בעיר הנדרשת עד לשנת 2000, המובא להלן:

רשימת פרוייקטים לפיתוח התיירות בעיר עד לשנת 2000

1. פרוייקט הכניסה לעיר
  - מרכז קונגרסים ותערוכות
  - מרכז לשירותי תיירות נלווים (שירותי מסחר, אוכל, משקה, בידור, השכרת רכב).
  - טרמינל נוסעים לשדה התעופה.
  - מרכז מסקרים
  - רצף תיירותי להולכי רגל - ממקבץ המלונות בקרית משה ועד לבנייני האומה.
  - טיילת לכנסת - מוזיאון ירושלים.
2. שיפור רמת המלונות הקיימים
  - התאמת רמתם של המלונות לדירוגיהם, באמצעות קרן לשיפורים ושיפוצים.
  - שיפור תשתית (כבישים, מדרכות, תאורה) באזורי המלונות שבמזרח העיר.
3. רצף תיירותי מהמדרחוב לעיר העתיקה
  - המשך הפיתוח בנחלת שבעה
  - יצירת רצף תיירותי מנחלת שבעה דרך גן-העצמאות לממילא ולשער יפו.
  - פיתוח ממילא
  - פיתוח יזום של שירותי בידור
4. מרכז שירותי תיירות נלווים באזור המלונות שבקרן היסוד
  - ניצול השטח שיתפנה בי.מ.ה.א. עם הקמת אצטדיון עירוני.
  - טיילת מגן הפעמון למוזיאון ישראל.

5. רצף תיירותי מככר העיריה לעיר העתיקה

- הקמת פרויקט ככר העיריה
- שימור ושיפוץ המיועד במגרש הרוסים.
- פיתוח מוסררהף בדומה לנחלת שבעה, מרכז ירידים.
- עיתוד שטחים ב"שטח ההפקר" למלונאות ולשירותי תיירות.

6. עיתוד שטחי מלונאות ואכסון קל

- מול שער שכם
- דרום-מינרב העיר
- מזרח העיר והר הצופים
- יערות ירושלים

7. שדה החעופה עטרות - אופציה לנמל תעופה בינלאומי

2. היקף יעד של התיירות בירושלים עד לשנת 2000 והרכבה

2.1 מסגרת כלל-ארצית

היעד של היקף הפעילות התיירותית בירושלים עד לשנת 2000 נגזר, בראש ובראשונה, מאומדן התפתחות התיירות בארץ כולה. אומדן זה נעשה ע"י הממונה על המחקר והסטטיסטיקה במשרד התיירות.

האומדן לגבי התפתחות התיירות הכלל-ארצית נעשה במסרד התיירות בשני חסריטים:

1. התפתחות בקצב בינוני (5% לשנה, משנת 1986), כביטוי להמשך קשיים פוליטיים וארועים בטחוניים המרתיעים את התייר.

2. התפתחות בקצב מהיר יותר (6.6% בשנה) לאור:
- מצב בטחוני סביר, והיעדר ארועים חורגים מאסיביים.
- פיתוס נמרץ של התשתית התיירותית בישראל, תוך דגש על פיתוח אכסון זול יותר.

לוח 2.1: תחזית תנועת התיירות לישראל עד 2000 (מליונים)

<u>שנה</u>	<u>בינונית</u>	<u>אופטימית</u>
1986	1.1	1.1
1990	1.4	1.5
1995	1.8	2.0
2000	2.1	2.5

(1) הוכן ע"י ד"ר בראון במסרד התיירות, טרם פורסם.

התחזית מניחה כי פיתוח התשתית התיירותית תשפיע אף על מימדי התיירות הפנים-ארצית. תופעה זו תבוא לידי ביטוי במהלך שנות התשעים.

מספר הלינות הצפוי בכלל המלונות התיירות בארץ עתיד לנוע, בשנת 2000, בין 21 מליון לינות בתחזית הבינונית, לבין 24 מליון - באופטימית.

כשני שליש מהלינות - מקורן בתיירות חוץ, ושליש - בתיירות הפנים-ארצית.

לוח 2.2: תחזית לינות במלונות התיירות בארץ עד לשנת 2000, תיירים וישראלים

שנה	לינות במלונות תיירות		
	ישראלים	תיירים	סה"כ
<u>תחזית בינונית</u>			
1986	5.0	6.3	11.3
1990	5.0	8.8	13.8
1995	6.0	11.1	17.1
2000	7.0	14.0	21.0
<u>תחזית אופטימית</u>			
1990	5.1	9.4	14.5
1995	7.3	12.3	19.6
2000	8.0	16.0	24.1

2.2 יעד התיירות בירושלים

- היעד לתיירות בירושלים עד סוף המאה הינו כפול:
- שמירה על חלקה של העיר בתנועת התיירות המגיעה לישראל.
- ייצוב התנודות החריפות בתנועת התיירות לירושלים.

יעד כפול זה הינו בחינת אתגר לבירה, לאור ההתפתחויות בתחום התיירות בארץ ובירושלים:

- גידול מתמיד, יום-יומי, איטי, בחלקה של התיירות האירופית בארץ.
- ירודה בחלקן של לינות התיירים האירופיים בירושלים, מכלל לינותיהם בישראל.
- פיתוח מוקדים של תיירות נופש באילת ובאגן הכנרת, המושכים אליהם תיירות אירופית.
- חלקה הגדול, יחסית, של התיירות האמריקאית בבירה.
- התנודות החריפות בתנועת התיירות מאמריקה לישראל.

החזרתה של התיירות האמריקאית לישראל הינה בחינת יעד כלל-ארצי. חזרתה של זו תסייע, ללא ספק, אף לתיירות הירושלמית.

לעומת זאת, הגברתה של התיירות האירופית בירושלים הינה בחינת יעד ספציפי לעיר העשוי, מצידו, לסייע עאף להגדלת חלקה של התיירות האירופית בארץ כולה.

הצעדים הדרושים להגדלת התיירות האירופית בירושלים עשויים לסייע למשיכת נחח גדול יותר של נופשים ישראלים בבירה. שכן, דפוסי התנהגותו של התייר האירופי בישראל דומים לשל הישראלי.

הפלח העיקרי אליו מועדת התכנית הינו פלח היוצאים מאירופה לתיירות נופש בישראל המשולבת בספורים. מרכיב זה, ובצד הנופשים הישראלים, עשויים להבטיח יתר יציבות למימדי התיירות השנתיים הפוקדים את הבירה ולצמצם את התנודות החריפות הנעוצות בהישענותה של הבירה על התיירות האמריקאית.

מרכיב מייצב שני - תיירות הכנסים, שלירושלים יתרון פוטנציאלי באירוחה.

תיירות זו המגיעה לישראל מעדיפה את ירושלים כמקום הכינוס, על שום ייחודה הדתי-היסטורי והמוניטין שצברה בתחומי המדע. ברי שכנסים יהודיים בינלאומיים מעדיפים אף הם את ירושלים, כבירה, על המשמעויות הלאומיות וההיסטוריות הכרוכות בה.

בעוד תיירות הנופש מקורה בעיקר באירופה ובישראל, הרי שהרכב תיירות הכנסים דומה, ככל הנראה, להרכב הכולל של התיירות הנכנסת לישראל.

אמנם, ארועים בטחוניים משפיעים אף על מספר המגיעים לכנס, אך מאחר וקיומם נקבע שנים מראש, כמעט ואין מבטלים כנסים מסוג זה.

היעד הכמותי של תכנית הפיתוח הינו 5.8 מליון לינות במלונות התיירות של ירושלים בשנת 2000. יעד זה מבטא לכאורה שמירה על חלקם של מלונות התיירות בירושלים בעוגת הלינות הכלל-ארצית במלונות התיירות באלטרנטיבה האופטימית. אולם, עשיה נמרצת בתחום פיתוח התיירות בבירה, תוך חדשנות ונמרצות בשיווק, עשוי להביא למימוש יעד זה, גם אם היקף התיירות בארץ כולה יהיה קטן מהמובע בתחזית התיירות האופטימית. משמע, התחזית האופטימית לגבי היקף התיירות בבירה מבטאת הערכה כי ביכולתה של הבירה לשמש מנוף לתיירות הכלל-ארצית ואף להגדיל את חלקה בתיירות זו.

לוח 2.3: לינות במלונות התיירות בירושלים בתחזית הבינונית והאופטימית עד לשנת 2000 (אלפים)

שנה	תחזית בינונית			תחזית אופטימית		
	סה"כ	תיירים	ישראלים	סה"כ	תיירים	ישראלים
1990	3,220	2,820	400	3,340	2,910	430
1992	3,450	3,030	420	3,630	3,180	450
1995	3,860	3,400	460	4,400	3,800	600
2000	4,760	4,200	560	5,800	5,000	800

מאיך, רפיון בהתפתחות החיירות לישראל ורפיון בפיתוח התשתית התיירותית בירושלים עלולים להתבטא במספר לינות הקטן במיליון מהמיועד, במסגרת התחזית האופטימית, לשנת 2000.

משמעותה של התחזית האופטימית - עליה בחלקם של התיירים הלנים בירושלים מכשני שלישי כדי 70% בשנת 2000, כמוצג בלוח 2.4 להלן.

לוח 2.4: מספר תיירים כולל (אלפים), למעט ביקורים שאינם מלווים בלינות)

<u>שנה</u>	<u>סה"כ</u>	<u>תיירים</u>	<u>ישראלים</u>
1985	1,060	810	250
1990	1,370	1,010	360
1992	1,490	1,110	380
1995	1,830	1,330	500
2000	2,420	1,750	670

2.3 הרכב הלינות החזוי במלונות התיירות בירושלים

הרכב התיירות הצפוי לעיר, בכל אחד משני התסריטים, בא לידי ביטוי מקורב בהרכב הלינות במלונות התיירות. אין בכך ביוטי מלא משום שהתיירות האירופית מסתייעת אף באכסניות נוצריות ובאכסניות נוער, יותר מהאמריקאית. עם זאת, הלינות במלונות התיירות של ירושלים מהוות כ-85% מכלל לינותיהם של האירופים, במסגרת האכטון הממוסד (מול כ-95% משל התיירים האמריקאיים).

הרכב הלינות בתחזית הבינונית משקף את הרכבן בראשית שנות השמונים, כאשר חלקם של האמריקאיים דומיננטי (50% מלינות התיירים). הרכב זה מבטא מצב בו מאמץ הפיתוח יושקע רק בפיתוחה של תיירות הכנסים לירושלים, שהרכבה זהה, בקווים כלליים, להרכב התיירות הכולל.

בתחזית האופטימית גדל חלקה של התיירות האירופית מ-4% ל-50% מלינות התיירים במלונות התיירות של ירושלים. חלקה של תיירות האמריקאית יורד כדי 42%, היינו - הדגש עובר מהתיירות האמריקאית לאירופית.

בתחזית זו גדל אף חלקן של הלינות המקומיות בירושלים, מ-8% מכלל לינותיהם של הישראלים במלונות התיירות בארץ כיום (ובתחזית הבינונית), עדי 10% בשנת 2000.

**לוח 2.5: הלינות במלונות התיירות בירושלים
לפי יבשת המגורים של הלנים (אחוזים)**

שנה	סה"כ	תיירים	אמריקה	אירופה	אחר	ישראל
א. תחזית בינונית						
1990	3,220	2,820	1,420	1,160	250	400
1995	3,860	3,400	1,700	1,390	310	460
2000	3,760	4,200	2,100	1,720	380	560
ב. תחזית אופטימית						
1990	3,340	2,900	1,420	1,240	250	430
1995	4,400	3,800	1,700	1,790	310	600
2000	5,800	5,000	2,100	2,520	380	800

הגידול הצפוי במימדים של נופש הפנים הארציים בכלל, והגידול המקביל בחלקה של ירושלים בקרבו, עשויים להעלות את חלקם של הישראלים במלונות התיירות של ירושלים מכ-11% בשנת 1985 לכ-14% בסוף המאה.

3. ביקוש והיצע לאכסון בירושלים עד לשנת 2000

3.1 סיכום

1. עד לשנת 2000 תידרש בירושלים תוספת בת כ-4 אלפים חדר, על מנת לענות על הביקוש החזוי במסגרת היעד של פיתוח התיירות בעיר (תחזית אופטימית). תוספת זו תגיע ל-1.5 אלף חדר בלבד, בתחזית הבינונית.
2. תוספת החדרים תידרש רק מאמצע שנות התשעים ואילך.
3. היעדר עשייה לשיפור מצאי המלונות הקיים, בעיקר במזרח העיר, עלול להוציאם כליל משימוש. גם אם יישא מצאי המלונות הקיים במזרח העיר בתפוסתו העכשווית, יצריך הדבר הקמתם של 900 חדר עד סוף המאה, בנוסף על התוספת המוצגת בסעיף 1 לעיל.
4. המצאי התכנוני הקיים למלונות חירות עונה על צרכיה החזויים של ירושלים ל-20 השנים הבאות.
5. מסלול הפיתוח המוצע כאשר לתוספת המלונות מושתת על העקרונות הבאים:
  - מיצוי הקיים (שיפוצים, הרחבות)
  - גיבוש והעשרה של מקבצי מלונאות קיימים
  - מאמצים ליצירת רצפים בין הקיים למתווסף
6. רק כ-200 חדר מתוך התוספת הכוללת בת 4.1 אלף חדר הינה באכסניות נוצריות. אם לא ניתן יהיה למשה במסגרת זו - תמומש במתכונת של מלון תיירות נוסף.

7. האכסון הלא-ממוסד מצריך חשומת לב כפתרון לקבוצות תירות המעדיפים שהות ממושכת, ולפיכך תרות אחר אמצעי אכסון זולים יותר. על כן מוצע לתמר. יזמים.

לוח 3.1: תוספת חדרים נדרשת במערכת באכסון הממוסד לסוגיה עד לשנת 2000 (תחזית יעד - אופטימית)

שנה				סה"כ	היחידה
1996- -2000	1993- -1995	1991- -1992	1985- -1990		
					<u>שירותי אכסון</u>
					<u>חדרים</u>
3,200	700	-	-	3,900	מלונות תירות
910	200	-	-	1,100	5 כוכבים
1,090	-	-	-	1,090	4 כוכבים
1,000	710	-	-	1,700	3 כוכבים
-	(210)	-	-	-	2 כוכבים ופחות
-	-	-	-	-	אכסניות נוער
<u>(1,200)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>200</u>	<u>אכסניות נוצריות</u>
					<u>חדרים/דירות</u>

3.2 מבוא - הביקוש לאכסון הממוסד

הביקוש לאכסון הממוסד מהווה רק חלק מכלל הלינות הובעות מתיירות (כ-44%). עיקר הלינות באכסון הממוסד בירושלים מתרכז במלונות התיירות.

תחזית הלינות במערכת האכסון של ירושלים נעשתה בהנחה של המשך דפוסי הלינה העכשוויים, של כל אחת מקבוצות התיירות לפי יבשת מגוריהן.

הנחה זו נשענת על בחינת דפוסי הלינה של התיירים לפי יבשות מגוריהם ושל הישראלים, בעזור האחרון בארץ, שכמעט ולא חלו בהם שינויים.

**לוח 3.2: הרכב לינות האכסון הממוסד של ירושלים
מ-1985 עד לשנת 2000 (אלפים)**

ת ח ז י ת					
2000	1995	1992	1990	1985	
					<u>תחזית בינונית</u>
5,260	4,270	3,810	3,560	2,910	סה"כ
4,760	3,860	3,450	3,220	2,630	מלונות תיירות
360	290	260	240	80	אכסניות נוצריות
140	120	100	100	200	אכסניות נוער
					<u>תחזית אופטימית</u>
6,390	4,750	4,010	3,650	2,910	סה"כ
5,800	4,400	3,630	3,340	2,630	מלונות תיירות
420	320	270	250	200	אכסניות נוצריות
170	130	110	100	80	אכסניות נוער

3.2 מלונות תיירות

3.3.1 ביקוש ללינות ולחדרים לפי דרגת המלון

מלונות התיירות משמשים מקום לינה מרכזי לתיירים ולישראלים, הלנים באכסון הממוסד. דפוסי הלינות במלונות התיירות לדרגותיהם, משתנים בהתאם לארצות המגורים של הלנים: בעוד התיירים מאמריקה מגלים העדפה ברורה למלונות ברמה של 5 כוכבים (50% מהלנים), מעדיפים האירופים והישראלים מלונות ברמה של שלושה כוכבים (כ-40% מהלינות).

לפיכך, היקף התיירות והרכבה משפיעים לא רק על מספר הלינות הצפוי במלונות התיירות, אלא אף על הרכבן לפי דירוג המלון.

השלב הראשון בבחינת הביקוש ללינות במלונות התיירות מחמקד בהתפלגותן לפי דירוג המלון.

הרכב הלינות של התיירים מכל יבשת במלונות התיירות לדרגותיהם, נאמד על סמך הרכבן בארץ בעשור האחרון. כיון שדפוסי הלינות כמעט ולא נשתכנו, הונח שיישארו בעינם עד לשנת 2000, כלהלן:

**לוח 3.3* הלינות במלונות התיירות בירושלים
לפי דרגת המלון ויבשת המגורים של האורחים,
לשנים 1990 עד 2000 (אחוזים)**

דרגת המלון (כוכבים)

2 ואחר	3	4	5	יבשת מגורים
2	15	33	50	אמריקה
7	39	34	20	אירופה
5	27	38	30	אחר
8	40	35	17	ישראל

* הרכב הלינות המוצג בלוח 3.3 הוחל על תחזית הלינות במלונות התיירות שהוכנה במשרד התיירות והמוצגת בלוח 2.3 לעיל.

הביקוש ללינות לפי דירוג המלון, המובא בלוח 3.4, "תורגם" לביקוש לחדר מלון לדרגותיהם. התרגום נעשה באמצעות הנחה כי תפוסת החדרים בכל מלונות התיירות תעמוד על 60% (438 לינות לחדר בשנה).

הנחה זו משמעה, בין השאר, הנחה נוספת לפיה תמומש ההמלצה לשפר את רמת המלונות הקיימים בעיר ושדירוגם הפורמלי גבוה משירותיהם בפועל.

לוח 3.4: ביקוש ללינות ולחדרים במלונות התיירות של ירושלים
לדרגותיהם (אלפים)

ח ד ר י ם			לינות (אלפים)			דרוג כוכבים
2000	1995	1990	2000	1995	1990	
<u>תחזית בינונית</u>						
10,870	8,810	7,370	4,760	3,860	3,230	סה"כ
3,650	2,970	2,490	1,600	1,300	1,090	5
3,720	3,000	2,490	1,630	1,310	1,090	4
2,970	2,420	2,050	1,300	1,060	900	3
						2-1
530	420	430	230	190	150	ואחר
<u>תחזית אופטימית</u>						
13,240	10,050	7,630	5,800	4,400	3,340	סה"כ
4,110	3,200	2,530	1,800	1,400	1,110	5
4,520	3,420	2,580	1,980	1,500	1,130	4
3,900	2,930	2,130	1,710	1,280	930	3
						2-1
710	500	390	310	220	170	ואחר

לוח 3.4 מורה כי השינוי המועד בהרכב התיירות בשנת 2000 המאפיין את התחזית האופטימית, כרוך בהגדלת משקלם של המלונות ברמה של 3 כוכבים על חשבון צמצום חלקם של המלונות בני 5 כוכבים.

תופעה זו משקפת את העדפותיהם של האירופים והישראלים למלונות בדרג זה. שכן האלטרנטיבה האופטימית מושתתת, כאמור, על היעד של הגברת חלקם של שני מרכיבי תיירות אלה בשוק התיירות הירושלמי.

בתפוסה שנחית ממוצעת בת 60%, עשוי מספר החדרים הנדרש להגיע בסוף המאה לכ-11 אלף בתחזית הבינונית, וליותר מ-13 אלף בתחזית האופטימית.

מספר החדרים שיידרש בסוף העשור הנוכחי, בשני התסריטים, כמעט ואינו עולה על מלאי החדרים הפועל בירושלים כיום - בין 7.4 ל-7.6 אלף חדר.

3.3.2 הצע קיים ו"ל מלונות לדרגותיהם

היצע המלונות הקיים והמצוי בשלבי בנייה בירושלים מגיע לכ-9.3 אלף חדר. על החזוי, כל המלונות המצויים כיום בשלבי בנייה יופעלו עד לשנת 1990.

יש להדגיש כי ההצע הצפוי ל-1990 אינו לוקח בחשבון:
- סגירת מלונות או המרתם לשימושים מתחרים;
- שינויים בדירוגים העכשווי של מלונות;

לוח 3.5: הצע החדרים הצפוי במלונות התיירות של ירושלים ב-1990, לפי דרגה

<u>חדרים</u>	<u>דרגה</u>
9,350	סך הכל
3,000	5 כוכבים
3,430	4 כוכבים
2,220	3 כוכבים
720	1-2 ואחר

3.3.3 ביקוש מול היצע חדרים פוטנציאלי

מהעמדת היצע החדרים הצפוי במלונות התיירות של ירושלים ב-1990 מול הביקוש הצפוי להם, מ-1990 ועד 2000, עולה התמונה הבאה:

1. בשנת 1990 צפוי עודף חדרים במלונות תיירות של ירושלים. העודף נע בין אלפיים לאלף ושמונה מאות חדר, בכתחזית הבינונית והאופטימית, בהתאמה.
2. היעדר עשייה נמרצת בפיתוח התיירות עלול להתבטא בעודף חדרי מלונות גם בשנת 1995. שכן, באלטרנטיבה הבינונית היצע החדרים הצפוי בשנת 1990 (9.3 אלף חדר) עדיין גדול מהביקוש החזוי להם (8.8 אלף חדר). פיתוח נמרץ של התיירות בעיר עשוי להצריך תוספת בת 800 חדר לאותה שנה.
3. לסוף המאה תידרש תוספת חדרים בשתי התסריטים: 1,500 חדר בתחזית הבינונית עד כ-3,900 חדר באופטימית.
4. תוספת החדרים הנדרשת לסוף המאה חושבה בהנחה כי רמת התפוסה בכל המלונות, בכל חלקי העיר, תעמוד על ממוצע שנתי בן 60%. על מנת לעמוד בתפוסה זו, יש להעלות משמעותית את התפוסה במלונות שבמזרח העיר, שכן כעת התפוסה של נמוכה מאד ונמצאת בתהליך ירידה. העלאת רמת התפוסה במלונות אלה מצריכה התאמתם לנורמות השירות החדשות, באמצעות שיפוצים ושיפורים.
5. באם לא יבוצעו השיפורים הנדרשים במלונות ורמת התפוסה בהם משנת 1985 תישאר בעינה, יידרשו בעיר לפחות כ-900 חדרי מלונות תחליפיים נוספים. מספר זה עלול לגדול מכיון שכאמור התפוסה במלונות אלה יורדת.
6. כיון שמספר חדרי המלון בירושלים עולה על הביקוש הצפוי להם בשנים הקרובות, יש לנצל זאת לשיפורו של מלאי החדרים הקיים, הטעון שיפוץ. עשייה בלתי מספקת בפיתוח התיירות ובשיווקה, תביא לדחית המועד של תוספת החדרים לקראת סוף המאה.

לוח 3.7: תוספת חדרים פוטנציאלי למלונות קיימים⁽¹⁾

שם המלון	דרוג (כוכביה)	חדרים	זמינות ⁽²⁾
<u>סך הכל</u>		<u>830</u>	
<u>במרכז העיר</u>		<u>360</u>	
פילגרימס פאלס	3	30	ב.
המלך דוד	5	200	ב.
פלורס פילס	3	30	ב.
טירת בת שבע	3	100	נ.
<u>סמוך למרכז</u>		<u>20</u>	
אלקזר	3	20	ג.
<u>מרוחק מהמרכז</u>		<u>200</u>	
מלון רמ	3	120	נ.
פלס (מז' העיר)	3	80	ב.
<u>מרוחק מאד</u>		<u>250</u>	
אינטרקונטיננטל	5	60	נ.
דיפלומט ⁽³⁾	5	110	נ.
הולילנד	4	30	ג.
מרכז הנופש	3	50	נ.

(1) מקור - מהנדס העיר, עיריית ירושלים, פב. 1987.

(2) מקרא: ב - בינונית; ג - גבוהה; נ - נמוכה.

(3) מידת זמינותו של פרויקט זה מוטלת בספק רב.

עיקר התוספת הפוטנציאלית של חדרי מלון, כ-7.4 אלף חדר, מקורה בפרוייקטים חדשים.

אלפיים חדר עשויים להיבנות בקרקע פרטית, למעלה ממחציתם (1,237) מסווגים ברמת זמינות נמוכה.¹) זמינותם של 330 חדר בלבד, מתוך אלפיים החדרים הפוטנציאליים שבבעלות פרטית, מסוגת כגבוהה.¹)

עיקר התוספת הפוטנציאלית, כ-5.4 אלף חדר, מתוכנן להיבנות על קרקע ציבורית.

אין בתכניות אלה אף מלון המסווג ברמת זמינות גבוהה. כלשיש מתוכם (2.8 אלף חדר) סווגו ברמת זמינות בינונית, ורובם - כ-4.3 אלף חדר - ברמת זמינות נמוכה.

כמחצית מהצע של המלונות הפוטנציאליים הינם בתחומי מרכז העיר ובקרבתו, כ-3.8 אלף חדרים. 2.8 אלף חדר מתוכננים רחוק מהמרכז, וכ-900 חדר - מרוחקים מאד ממנו.

(1) הגדרת רמות הזמינות של המלונות (עפ"י המצב הסטטוטורי ומשך הבניה המשוער):

- זמינות גבוהה - שניתן לסיים את בנייתו עד 1993.
- זמינות בינונית - ניתן לסיים את בנייתו עד 1997.
- זמינות נמוכה - בנייתו ניתנת לסיים משנת 1998 ואילך.

לוח 3.8: מלונות פוטנציאליים חדשים, לפי בעלות על הקרקע, רמת זמינות ושם המלון

נמוכה		בינונית		גבוהה	סך הכל	מיקום ובעלות קרקע
4,271		2,840		326	7,437	סך כל העיר
1,237		440		326	2,009	בעלות פרטית
3,245		2,180		-	5,434	בעלות צבורית
1,830	סך הכל	113	סך הכל	-	1,943	מרכז העיר
680	סך הכל	113	סך הכל	-	793	בעלות פרטית
200	כלל					
200	בנין					
280	רבי עקיבא					
35	נח' שבעה					
1,150	סך הכל	-	סך הכל	-	1,150	בעלות צבורית
600	ממילא דרום					
200	ארץ ישראל					
350	פאלאס					
1,500	סך הכל	-	סך הכל	326	1,826	סמוך למרכז
80	סך הכל	-	סך הכל	326	406	בעלות פרטית
90	שרי ישראל			80		אבובטוטא
				126		מצליח קול
				120		מרחבא
1,420	סך הכל	-	סך הכל	-	1,420	בעלות צבורית
750	מנדלבאום					
450	שינדלר					
220	עומריה					
477	סך הכל	2,327	סך הכל	-	2,804	מרוחק מהמרכז
477	סך הכל	327	סך הכל	-	804	בעלות פרטית
410	עובדיה לוי	77	גב' שאול			
67	אבו טור	250	דנות			
-	סך הכל	2,000	סך הכל	-	2,000	בעלות צבורית
		2,000	מתחם אלנבי			
						מרוחק מאד מהמרכז
					864	
-	סך הכל	-	סך הכל	-	-	בעלות פרטית
464	סך הכל	400	סך הכל	-	864	בעלות צבורית
94	רמות	180	שער הדרום			
	מגדל		מגדל			
220	מי-ייל	220	מיכאל			
170	בית שלום					
200	גב' המטוס					

3.5.5 התכנית לפיתוח מלונות חיירות

טווח קצר

כפי שמורה סעיף 3.3.3 לעיל, צפויה מערכת המלונאות של ירושלים לעודף היצע תחשיבי של חדרים בטווח זה ובטווח הבינוני.

מצב זה עלול להמשיך ולצמצם את שיעורי התפוסה של המלונות הירודים (יחסית לדירוגם הפורמאלי), בעיה החריפה במיוחד במזרח העיר.

יש לנצל, איפוא, את התנאים הללו לתנופה בהעלאת הרמה של אותם מלונות. שכן תקופה של עודף הציע נוחה לסגירה זמנית של מלונות לצורך זה.

פעולה זה חשובה ביותר, ממספר טעמים:

- מרבית המלונות במזרח העיר הינם בדרגה בינונית, העונה על הביקוש של השוק האירופי, אותו מבקשת התכנית לחזק בירושלים.
  - "מיחזורם" של המלונות הירודים תמנע את סגירתו, ולפיכך - תמנע תוספת השקעה גדולה בהרבה שהיתה נדרשת להחלפתם במלונות חדשים.
  - צמצום הפער בין שני חלקי העיר, בתחום מערכת המאכסון, על התשתית הצמודה לה.
  - הגדלת מקורות תעסוקה מקומיים לתושבים במזרח העיר.
- במקביל, יש לעשות מיידית להגברת מימדי התיירות לירושלים.

טווח בינוני

1. שיפוצ ותוספת חדרים

בטווח הבינוני יושלח שיפוצ המלונות הקיימים. במקביל, יש לדאוג, בטווח זה, לתוספת החדרים העשויה להידרש, בתחזית היעד, לשנת 1995, בסך 700 חדר.

יש לתת עדיפות, בשלב זה, לתוספת חדרי המלון הפוטנציאליים במלונות הקיימים, שבקשותיהם לתוספת בנייה זכו לאישור.

ז.א., אם אכן תסתמן מגמה של האלחת תחזית היעד. ההעדפה להרחבת המלונות הקיימים, על פני הקמתם של חדשים, הינה משני טעמים:

- ההשקעה הנדרשת לחדר המתווסף למלון קיים קטנה מהנדרשת להקמתו במסגרת מלון חדש.

- הרכבה של תוספת החדרים הנדרשת עד לשנת 1995 דומה להרכבם הפוטנציאלי של החדרים שאושרו להיבנות במלונות קיימים.

**לוח 3.9: תוספת פוטנציאלית של חדרים למלונות קיימים
מול תוספת הביקוש ל-1995, לפי דרגה**

דרגה (כוכבים)	פוטנציאל היצע	תוספת ביקוש
סה"כ	830	780
5	370	200
4	30	150
3	430	690
2 ואחר	-	-220

אולם כמחצית מתוספת חדרים הפוטנציאליים למלונות קיימים סווגה בדרגת זמינות נמוכה.

לוח 3.10 תוספת חדרים למלונות תיירות קיימים לפי דרגה וזמינות

<u>דרגה</u>	<u>סה"כ</u>	<u>גבוהה</u>	<u>בינונית</u>	<u>נמוכה</u>
סה"כ	803	50	340	440
5	370	-	200	170
4	30	30	-	-
3	430	20	140	270

אח יסתבר כי לא ניתן לממש חלק מהתוספות, יהא צורך להאיץ הקמת מלונות חדשים שמועד השלמתם מיועד, עפ"י התכנית, למחצית השניה של שנות התשעים (ראה לוח 3.11 להלן).

2. איתור שטחי מלונאות לטווח הרחוק

בטווח הבינוני יש לאתר שטחי מלונאות וקיט נוספים:

- במזרח העיר מוצע לבחון האפשרויות לגיבוש איזור תיירות, הכולל אכסון, בשטח שמול שער שער (לביחנה עם מרכז שעשועים ובידור נשימוש אלטרנטיבי/משלים.
כן יש לאתר שטחי מלונאות בכניסה המזרחית לעיר ובהר הצופים. זאת במגמה לענות על ביקוש עידי לאכסון שמקורו בתיירות מוסלמית, בשלב בו יחתם הסכם שלום עם ירדן וכדו'.
- בדרום מערב העיר, בסמיכות לשטח המיועד לשמש מרכז קיט, נופש, שירותי מסחר וכיו"ב.
זאת במגמה לגבש מקבץ מלונות נוסף, ברמה בינונית-גבוהה, ההולמת את דפוסי הביקוש של התיירות האירופית והישראלית, ולהשעינה על מערכת שירותים עירונית משלימה, המיועדת לאיזור.
איתור שטח הולם עטוי ליצור רצף אכסוני מבית וגן, דרך רמת שרת ועד לדרום-מערב.

- שטחיט ירוקים בעיר, כמוקדי טיט לאוכלוסיה הירושלמית והישראלית, המטונינת בנופש ינממי (חניונים).

- בחינת אלטרנטיבה למיקבץ המלונות המיועד להום במחנה אלנבי, שישען על הטיילת שהוקמה בארמון הנציב. זאת במגמה למצוא אלטרנטיבה בעלת סגולות נופיות ייחודיות, הנעדרות לחלוטין במיתחם של מחנה אלנבי.

בניה לטווח הארוך

אם אמנם תואץ תנועת התיירות לירושלים, כפי שמועידה זאת התכנית, יידרשו בעיר, החל ב-1996, 600 חדרי מלון נוספים מידי שנה. עמידה בתוספת ביקוש כזו מחייבת התחלת בנייה כבר במהלכו של הטווח הבינוני. לפירוט - ראה להלן.

הטווח הארוך

בטווח הארוך, החל בטנת 1996, תידרש לירושלים תוספת חדריים שנתית של 600 חדרי מלון, בתחזית היעד. בתחזית הבינונית עשויה התוספת להסתכם במחצית המספר.

בטווח זה יש לדאוג, איפוא, להתאמת תוספת חדרי מלונות, לקצב התפתחותה של תיירות לירושלים בפועל, על המסתמן ממנו לגבי תוספות בנייה נדרשות.

תכנית הפיתוח גיבשה מערכת עדיפויות לגבי סדר מימוש של המלונות החדשים, שהונחתה על ידי מערכת שיהולים נרחבת:

בהירת המלונות מועדפים לטווח הארוך (עד לשנת 2000) לפיתוח נעשחה במגמות של:

- גיבוש מקבצי מלונות קיימים.

- יצירת מקבצים חדשים תוך גיבוש רצף ביניהם לבין המקבצים הקיימים.

- אישורה הסטאטוטורי של התכנית למחנה אלנבי מאפשרת יצירת רצף תיירותי בדרום העיר, בהמשך למקבץ של קרן היסוד/דוד המלך.

- שני המלונות האחרונים ברשימה (מגדל מיכאל ובית שלום) מוצעים כהחלה ליצירת מקבץ מלונות סביב הפרוייקט של דרום-מערב.

מוצע להתייחס אל הפרוייקט של מחנה אלנבי כאל שסתום, לאפשרות של:

- ריקמת מלונות שזמינותם נראית לפי שעה כנמוכה.

- קצב נמוך מהמצופה של גידול התיירות

(זאת בהנחה שלא יימצא למקבץ זה תחליף נאות במתחם של הטיילת בארמון הנציב).

הלוח להלן מציג את סדר הקדימויות המוצע להקמתם של המלונות הנוספים, עד לשנת 2000. הלוח מקיף מהפר חדרים גדול יותר (כ-4,300) מהתוספת הנדרשת עד אותה שנה (3,100). זאת כיוון שיתכן שלא כל הרשימה תהא זמינה במועדי ההקמה הנדרשים.

לוח 3.11: סדר קדימויות מוצע לתוספת המלונות עד לשנת 2000

		4,270 זמינות		סה"כ
		120	(ג')	מרחבא
		80	(ג')	אבו בטוטא
		600	(נ')	ממילא דרום
		1,200-700	(ב')	מחנה אלנבי
		80	(נ')	אבו טור
		200	(נ')	עומריה
		250	(מותנה בסילוק מטרדים)	דנוח
		500	(האומה ³)	
200	גבעת המטוס			
180	שער הדרום			
40	נהלת שבעה			
200	מגדל מיכאל ²			
180	בית שלום			
410	ככר נורדאו			
	מתחם בניני			

- 1) מוצע שלא למצות, בשלב ראשון, את מלוא הפוטנציאל (2,000 חדר).
2) יתכן ובנייתו תושלם עוד קודם למועד. לפיכך יש לעקוב בהתמדה אחר התמטות התחייבות מחד, ובנית המלונות והרחבתם, מאידך.
- 3) טנטטיבית, בטלבי תכנון ראשוניים ביותר, במסגרת תכנון המתחם.

כ-700 מתוך התוספת הכוללת בת 3,100 חדר, תידרש במלונות של 5 כוכבים. המיקום התואם רמה זו הינו - ממילא, עומריה, ומתחם בניני האומה.

הטוח הרחוק (אחרי שנת 2000)

התכנית גיבשה אף סדר עדיפויות למלונאות שתתווסף אחרי טוח התכנית, לפי העקרונות המנחים המוצגים לעיל.

לוח 3.12: סדר עדיפויות מוצע לתוספת חדרים לשנות ה-2000 הראשונות

<u>מיקום</u>	<u>חדרים</u>
סה"כ	7,200
1. דרום מערב	(1,200)
2. שער שכם	(600)
3. שער מנדלבאום	(1,200)
4. מחנה אלנבי	(800)
5. מתחם בניני האומה	(21,000)
6. שרי ישראל	(80)
7. כלל, בנין, רבי עקיבא	(680)
8. פאלאס	(350)
9. צפון העיר	1,200

3.4 אכסניות נויך

אכסניות הנוער בישראל ובירושלים אינן מושכות ההל אורחים גדול. מאז 1970 גדל מספר המיטות באכסניות הנוער בארץ מכ-4,200 כדי 5,000 לערך (1984).

מספר הלינות הפוטנציאלי במערכת האכסניות נאמד, איפוא, בכ-1.7 מליון בשנה. חרף זאת, מספר הלינות באכסניות הנוער, בארך כולה, נע בין 300 ל-400 אלף בשנים הנ"ל. יש בכך כדי להצביע על מערכת ההעדפות של האורחים, תיירים וישראלים כאחד.

עם זאת, נבחנה מערכו הצרכים של אכסניות הנוער בירושלים, בהנחה אופטימית של שמירת חלקן בלינות, משנת 1985.

בשנת 1985, הסתכמו הלינות באכסניות הנוער של ירושלים בכ-8% מסך הלינות במלונות התיירות של העיר.

בהנחה שאחוז זה יישמר, יגיע מספר הלינות באכסניות הנוער בשנת 2000 ל-140 עד 170 אלף, באלטרנטיבות הבינונית והאופטימית בהתאמה.

שיעור תפוסה שנתי בן 60%, משמעו כי בשנת 2000 תידרשנה 640 עד 780 מיטות באכסניות הנוער בירושלים.

מספר המיטות באכסניות הנוער של ירושלים מגיע, כבר היום ל-860. לפיכך, אין צורך בתוספת מיטות באמצעי אכסון זה.

לוח 3.13: מספר לינות צפוי ומספר מיטות נדרש באכסניות הנוער של ירושלים

שנה	מספר לינות (אלפים)		מספר מיטות נדרש	
	בינונית	אופטימית	בינונית	יופטימית
1990	100	100	460	460
1992	100	100	460	460
1995	120	130	550	590
2000	140	170	640	780

3.5 אכסניות נוצריות

האכסניות הנוצריות ממוקמות בארץ בעיקר בישובים ההשורים בנצרות, כשחלק מנבד מתוכן בירושלים.

המידע על הפעילות באכסניות אלה מועט ביותר. על פי ההערכה הסתכם מספר לינות התיירים באכסניות הנוצריות בירושלים בשנת 1985 בכ-200 אלף. משמע, היקף הלינות בסוג אכסון זה נע סביב 8.5% מלינות התיירים במלונות התיירות (למעט לינות ישראלים).

בהנחה ששיעור זה יישאר בעינו, עתיד הביקוש לאכסניות הנוצריות בירושלים לנוע בין 360 ל-420 אלף לינות בסוף המאה. פירוש הדבר ביקוש ל-1,600 עד 1,900 מיטות, בתפוסה שנתית ממוצעת בת 60%.

לוח 3.14: מספר מיטות צפוי ומספר מיטות נדרש באכסניות הנוצריות של ירושלים

שנה	ספר לינות (אלפים)		מספר מיטות נדרש	
	בינונית	אופטימית	בינונית	אופטימית
1990	240	250	1,100	1,100
1992	260	270	1,200	1,230
1995	290	320	1,300	1,500
2000	360	420	1,600	1,900

מספר המיטות הקיים באכסניות הנוצריות בירושלים נאמד בכ-1,500

מהלוח לעיל עולה כי מספרן יענה של הצרכים עד 1995. לקראת סוף המאה תידרש תוספת בת 100 עד 400 מיטות באכסניות הנוצריות, בטאלטרנטיבות הבינונית והאופטימית, בהתאמה.

3.6 אכסון זול

סקר הפעילים העלה כי ירושלים זקוקה לאכסון זול, המיועד לכמה סוגי תיירות:

- נוער
- משפחות המגיעות עם ילדיהם
- פנסונירים, המגיעים לתקופות נופש ארוכות יהגית.

האכסון הזול מורכב, לבד מהאכסניוֹףת, אף מחדרים או דירות בשכירות לזמן קצר ומחנניונים (קמפניג).

9% מהתיירים⁽¹⁾ והישראלים⁽²⁾ לנים בסוגי אכסון אלה. ה אינפורמציה ביחס לתיירים איננה ניתנת להפרדה, ביחס לכל אחד משלושת הסוגים של האכסון. עלומת זאת, מורה הסקר שנערך לגבי הישראלים כי 3% מהיוצאים לנופש לנים באכסניות, 4% בחנניונים ו-2% בדירות או חדרים שכורים/מוחלפים.

בהיעדר מידע סטטיסטי באשר למספר הלינות בפועל, בדירות ובחנניונים, לא ניתן אף לאמוד את מימדיו הצפויים של הביקוש לשני סוגים אלה של האכסון.

עם זאת סוכם בוועדת ההיגוי לעודד יצירת מסגרת מסודרת להשכרת דירות וחדשים.

נושא החנניונים יצריך בדיקה ספציפית.

(1) ל.מ.ס, "סקר תיירים יוצאים 1979/80, פרסום 686, לוח 12.

(2) מכון ישראל למחקר חברתי שימיטי, "ניציאתו לחופשה של הציבור הישראלי", אוג' 1983, עמ' 20.

4. ביקוש לשירותי התיירות הנלווים

4.1 מבוא

שירותי התיירות הנלווים מבטאים את מערכת הפעילויות המשולבת בעת שהותו של התייר בארץ וברישראלים. על מערכת זאת נמנות פעילויות שונות ומגוונות, כאשר עצמתן משתנה מתייר למשנהן, בהן:

- טיולים, סיורים, ביקורים במוזיאונים
- ביקור במופעי תרבות ובידור
- קניות של מתנות, ביגוד, מזכרות, אוכל וכדו'
- שימוש בשירותיהם של מסעדות, בתי קפה וכיו"ב
- פעילויות נופש אחרות - שחייה, שישוף, ספורט ודומיהם.

הגם שבמהלך השנים נעשו סקרים (ספורדיים) בנושאים אלה, אין המידע לגביהם שלם ואחיד. לפיכך, נבחן כל אחד מהתחומים הרלבנטיים לירושלים בדרך נפרדת, ההולמת ביותר את המידע הזמין והרלבנטי.

4.2 שירותי מסחר, אוכל ומשקה

4.2.1 מבוא

השלכותיו של הגידול במימדי התיירות בבירה על שירותי המסחר, האוכל והמשקה, נבחנו בהתאם לפרמטרים שגובשו בתחום זה, במסגרת תכנית אב לתיירות של משרד התיירות, משנת 1976.

הפרמטרים גובשו לאור הרכב האאוטיהם של התיירים המבקרים בארץ בתחום הקמעונות ושירותי האוכל והמשקה.

עפ"י פרמטרים אלה, 100 אלף ימי שהות של תייר מאפשרים הפעלתם של 17-18 עסקים, כדלהמן: (1)

לוח 4.1: תוספת עסקים ל-100,000 לינות תייר, להרכבם

<u>16.9-17.8</u>	
3.6-4.0	חנויות הלבשה
3.2-3.5	חנויות מזכרות
9.1-9.3	שירותי אוכל ומשקה
2.0	סוכנויות נסיעה

אומדן זה מוטה מטה, שכן אינו מתייחס להוצאותיהם של התיירים לקניית מזון במערכת הקמעונית, לתחבורה לסוגיה ולבידור.

(1) משרד התיירות, "תכנית אב לתיירות - ישראל, דו"ח מסכם", פרק 6, טעיף 2.

4.2.2 אומדן תוספת השירותים שתידרש לתיירות בירושלים עד לשנת 2000

בשנת 1985, הסתכם מספר ימי התיירות בירושלים בכ-6 מליון. (1) אומדן זה מתעלם מהתיירות הישראלית, בהניחו שהוצאות הישראלים בירושלים מתקזזות ע"י הוצאותיהם של הירושלמים בנופש מחוצה לה.

באותה שנה הסתכם מספר לינות התיירים במלונות התיירות בבירה ב-2.3 מליון. משמע, מספר ימי התיירים בירושלים גדול פי 2.6 ממספר לינותיהם במלונות התיירות שבה. תוספת ימי התיירות בעיר, עד לשנת 2000, חושבה בהנחה שיחס זה יישאר בעינו.

לוח 4.2: תוספת ימי תיירים ושירותי תיירות נלווים בירושלים
משנת 1986 ועד לשנת 2000

תוספת עסקים		תוספת ימי תיירות (אלפים)		
אופטימית	בינונית	אופטימית	בינונית	שנה
270	230	1,570	1,360	1990
380	320	2,270	1,880	1992
660	380	3,880	2,240	1995
1,430	840	7,000	4,920	2000

(1) בשנת 1985, ביקרו בישראל 1,237 תיירים, למעט המגיעים באניות סווד והתיירים מארצות ערב למזרח ירושלים. שהותם בארץ היתה, בממוצע, 20.7 יום (למ"ס, שנתון 37, לוח ד' /12).
 23% מלינות התיירים מתבצעות בירושלים (ל.מ.ס., סקר תיירים ותושבים יוצאים, פרסום 686, לוח 14). אליהם יש להוסיף יום ביקור של 7% מהתיירים שאינם לנים פה.

שטח עסק ממוצע נע בין 35 ל-50 מ"ר. (1) תוספת שטחי השירותים הנלווים הנדרשת לירושלים חושבה לפי 40 מ"ר לעסק.

לוח 4.3: תוספת שטחים לשירותי תיירות נלווים בירושלים
משנת 1986 (אלפי מ"ר)

אופטימית	בינונית	שנה
10.8	9.2	1990
15.2	12.8	1992
26.4	15.2	1995
57.2	33.6	2000

(1) רות פרידמן - תכנון עירוני ואזורי "הנחיות פרוגרמי-טיות לתכנון שטחי מסחר.

תוספת שטחי השירותים שתידרש להיירווח בירושלים עד לשנת 2000 נאמדת, איפוא, בטווח שבין 34 ל-57 אלף מ"ר, בהתאם לקצב התפתחותה.

בתחזית היעד (האופטימית) תידרש עד חוף העשור הנוכחי תוספת בת כ-11 אלף מ"ר, כ-15 אלף מ"ר בחומש שעד 1995 וכ-21 אלף מ"ר בחומש האחרון, המסתיים בשנת 2000. מוצע למקם חלק ממערכת השירותים הנדרשת במקבצי מלונות קיימים, החסרים שירותי קניות ושירותים אישיים משלימים: מקבץ המלונות בקרית משה ומקבץ המלונות שבאיזור קרן היסוד. אולם, עיקר תוספת השירותים אמורה להתווסף למרכזי הקניות הראשיים של העיר, בהתאם למוקדי משיכה דומיננטיים לתייר ולתושבי העיר, כאחד.

4.2.3 תוספת הצע פוטנציאלית

התוספת הפוטנציאלית של שטחי מסחר ושירותים להם נזקק התייר גלומה, לפחות בחלקה, בפרוייקטים הנמצאים בבנייה או המיועדים להיבנות באיזורי המלונאות, התיירות והמ.ע.ר. של ירושלים.

המידע באשר לפרוייקטים אלה רוכז ע"י חכנית אב תחבורה - ירושלים, ומחלקת מהנדס העיר בעיריית ירושלים.

הפרוייקטים סווגו עפ"י מידת זמינותם לארבע קבוצות. להלן מובאת רשימת הפרוייקטים הרלבנטיים לתיירות בטווח התכנון - היינו עד לשנת 2000. לפיכך לא נמנו בה הפרוייקטים סווגו בדרגת זמינות נמוכה.

לוח 4.4: פרויקטים מסחריים במע"ר (מסחר ומסרדים)
לפי רמת זמינות (אלפי מ"ר)

<u>אלפי מ"ר</u>	<u>שם הפרוייקט</u>
<u>137.0</u>	<u>סך הכל</u>
<u>20.3</u>	<u>בבניה</u>
6.1	ככר ציון
5.8	תחנת פז
1.4	תחנת הקמח
7.6	טליתא קומי
<u>69.5</u>	<u>זמינות גבוהה</u>
24.7	כלל
6.0	הרב קוק
6.2	רח' אלישר
1.6	הורקנוס
9.1	מונבאז
14.0	רבי עקיבא
2.1	אדמות הארמנים
2.8	רח' כורש
3.0	ממילא דרום
<u>46.1</u>	<u>זמינות בינונית</u>
30.0	מפא"י
13.6	רח' ממילא
2.5	רח' דוד המלך

השטח הכולל של הפרוייקטים הללו נאחד ב-137 אלף מ"ר. זאת מול תוספת ביקוש בת כ-57 אלף מ"ר המיועדת לתיירות.

אולם, יש משום הטעיה בהעמדת הנתונים הללו האחד מול השני, ממספר טעמים:

- הפרוייקטים אמורים לשרת את כלל הביקוש הצפוי בירושלים - מקומי ותיירותי כאחד.

- רק חלק מהפרוייקטים ישמש לשטחי מסחר ושירותים מהסוג המבוקש על ידי התייר. בדרך כלל מעדיפים השימושים הרלבנטיים לתיירות את קומתם הראשונה של הבניינים. רק בחלק קטן מהמקרים מאכלסים שיזישים מסוג זה קומה שנייה. לעומת זאת, מתיחס שטח הפרוייקטים, המובא בלוח 4.4 לעיל, לשטח הבניינים הכולל.

ניתן להעריך באופן גס כי רק כרבע מהשטח הנ"ל יענה על הביקושים הנדונים, היינו כ-45 אלף מ"ר. כאשר שאר השטח (מעל לקומת הכניסה) ישמש למגורים, משרדים ודומיהם.

- הלוח לעיל אינו מתיחס לשטחי מסחר המתוכננים באזורים בהם עשויים (ומומלצים) להתפתח מקבצי מלונאות או פעילות תיירותית כגון: מתחם בניני האומה, דרום-מערב העיר ואיזור הטיילת בארמון הנציב.

4.2.4 התכנית לפיתוח מערכת שירותי משלימה

הגב שניתן לצפות כי כוחות השוק יביאו למענה על הביקושים לשירותי התיירות המשלימים, שמקורם בתושבי ירושלים בתיירים הפוקדים אותה, יש מקום להכוונה תכנונית.

היעד המכוון את מגמות התכנון הינו, כאמור, בנוייה מערכת האכסון:

- השלמת מקבצי תירות קיימים והעשרתם במערכת שירותי תירות משלימים.

- ניצול הביקושים לשירותי תירות משלימים כאלמנט המאפשר יצירת רצפים תירותיים בין מוקדים תירותיים.

טווח הצר

נחלת שבעה:

פיתוח נחלת שבעה, כרצף המשכי למדרחוב בבן יהודה, באמצעות:

- שיפור הנגישות וההליכה להולכי רגל - רצף עם המדרחוב;
- שיפור מערכת התשתיות;
- שיפור אסתטי;
- עידוד שינויי ייעוד ממלאכה לשירותים ו/או מלאכת תיירות

פיתוח מסוג זה ימריץ את תהליך שינויי הייעוד בשכונה לקמעונות ושירותי אוכל. היקף התוספת הצפוי בגין תהליך זה, שהינו ממושך, נאמד בכ-2,500 מ"ר: כ-1,500 מ"ר יומרו ממגורים וכאלף נוספים - ממלאכה.

מתחם בניני האומה:

תכנון מרכז שירותי תיירות במתחם בניני האומה, במגמה שישרת את:

- באי הכנסים לבניני האומה;
- מקבץ המלונות בקרית משה

זאת, בהנחה שניתן יהיה ליצור רצף תיירותי מהמלונות את המתחם. היקפם של שירותי התיירות הפוטנציאליים במתחם הינם פונקציה, בין השאר, של הפרוגרמה הכוללת שתגובש לגביו. שכן אם ייווצר במתחם מרכז פעילות שיקיף פעילויות נוספות לכנסים, יהא בהן כדי להגשיל את הביקוש בו לשרותי תיירות נלווים.

תכנון רצף מנחלת שבעה לממילא

הטווח הקצר ינוצל לבחינת האפשרויות ליצירת רצף המשכי מהמדרחוב, דרך נחלת שבעה, גן האצמאות, ממילא - לעבר שער יפו.

טווח בינוני

- התחלת פעולות הפיתוח להקמת מרכז שירותים במתחם בניני האומה.
- התחלת שיקומו של מתחם ממילא, כחוליה שתירת שירותי מסחר, אוכל ומשקה, שנחבר את מרכז העיר לעיר העתיקה.
- רצף תירותי דרך גן העצמאות (ביצוע).
- העלאת רמת השירותים וגיוונם במע"ר המזרחי, באמצעות יצירת מדרחוב (למחצה) ברחוב המסחרי הראשי - צלאח א-דין.
- תכנון מרכזי פעילות נוספים, לקראת הטווח הארוך:
  - שטח י.מ.ק.א.
  - אזור המלונאות בתלפיות (מחנה אלנבי)
  - שער שכם

טווח ארוך

- המשך פעולות הפיתוח והשיקום:
  - מתחם בניני האומה
  - מתחם ממילא
- התחלת פיתוחם של מרכזי שירותים נוספים:
  - שטח י.מ.ק.א. (או תחליפי לו)
  - איזור תלפיות (או מחנה אלנבי)
  - המתחם שמול שער שכם

- הכנון רצף תיירותי, עם שירותי תיירות בציר ככר העיר - מגרש הורסים - מורשה - המתחם שמול שער שכח.

לוח 4.5: אומדן טנטטיבי של תוספת שחיי עסקים לתיירות הגלומה בפרוייקטים המוצעים: (1) (באלפי מ"ר):

11.0-13.5

2.5

3.5-6.0

6.0-2.0

2.0

2.0

נחלת שבעה

מתחם בניני האומה

גן העצמאות

שטח י.מ.ק.א.

רצמים תיירותיים אחרים

(1) האומדן אינו כולל הערכות ביחס לטינוויי ייעוד אפסריים במינ"ר, על שני חלקיו.

באד הפרוייקטים לעיל, צפויה המלונאות המיועדת לדרום ירושלים, ובשלב הרחוק - לדרום-מערבה, להישען על המרכזים המסחריים המתוכננים להיבנות שם.

4.3 שירותי בידור

4.3.1 מבוא

העשרת הבידור בירושלים מתהייבת מעצם היעד של הגדלת חלקה של תיירות הנופש בעיר. שכן, פלח תיירות זה רואה בבידור חלק אינטגרלי מהבילוי במסגרת הנופש.

60% מהתיירים והישראלים ששהו בירושלים ביקרו במופעי תרבות ובידור, כאשר קבוצת התיירים האירופים, שביקרה בארץ במטרה של נופש המשלוב בסיור, היתר הפעילה ביותר בתחום זה.

דפוסי הבילוי של התיירים בארץ אינם ידועים דיים. המידע על בילוייהם בירושלים משקף את העדפותיהם אל מול מערך הצע הבידור הקיים.

לוח 4.6 אחוז המבקרים במופעי תרבות ובידור מבין התיירים והישראלים⁽¹⁾

ישראלים	ת י י ר י ם			ירושלים	
	ירושלים	אל	י ש ד א ל		
1986	1984	1979/80	1973/74	1986	
8		(2)(14)	..	35	פולקלור
10		8	..	19	מופע אור-קולי
8		..	13	12	קונצרט
					מועדון לילה -
7		21	34	10	דיסקוטק
20		..	22	10	סרט
2		..	10	7	תיאטרון
			(3)16	10	הרצאה

(1) מקורות:

לתיירה - ירושלים, 1986, מחקר גישוש שנעשה ע"י הצוות, מאי 1986.
 ישראל, 1973/74, משרד התיירות "תכנית אב לתיירות - ישראל, נספח ג', 1976, לוח 6.12.
 ישראל, 1979/80 ל.מ.ס. "סקר תיירים יוצאים", פרסום 686, לוח 24.

לישראלים - ירושלים, 1986, מחקר גישוש, אוגוסט 1986.

(2) מוגדר במקור כ-"מופע מיוחד לתיירים"

(3) מוגדר במקור כ-"תכנית בידור והרצאה"

הלוח לטיל מורה כי חלקם של התיירים המבלים בירושלים במופעי תרבות (קונצרט, הצגה), דומה לדפוס הבילוי הממוצע של התייר בארץ.

לעומת זאת, בולט פער ניכר בין חלקם של המבלים בירושלים במועדוני לילה או בדיסקוטקים (10%) מול חלקם בארץ כולה (20% עד 34%). ללא ספק תופעה זו משקפת את "המחסור" הקיים בירושלים בסוג בידור זה.

מאידך, חלקם הגבוה של התיירים שביקרו בירושלים במופע אור-קולי יותר מכפול מהממוצע בארץ כולה. דבר זה משקף, כמובן, קיומו של מפוע מסוג זה בעיר.

4.3.2 תחזית ביקורים במופעי תרבות ובידור

מספר ביקוריהם של התיירים המבלים בירושלים במופעי תרבות ובידור בשנת 2000, נאמד ביותר מ-2 מליון. ניתן להגדיר כ-900 אלף מתוכם כמיוחדים לתיירים: מופעי פולקלור ומופע אור-קולי. אין ספק כי היקף ביקוש כזה מצריך פיתוח הצע הולח.

לוח 4.7: אומדן ביקורי תיירים במופעי תרבות ובידור בירושלים, בשנת 2000

ישראלים	תיירים	סה"כ	סה"כ ביקורים במופעים
480	1,580	2,060	מזה: פולקלור
60	500	560	אור-קולי
80	270	350	קונצרט
60	170	230	תיאטרון
20	90	110	חרט
160	140	300	מועדון לילה,
50	140	190	דיסקוטק

הביקוש המוצג לעיל מניח כי דפוסי הביקוש של כלל התיירים השוהים בירושלים זהה לשל אלה מביניהם המתאכסנים במערכת הממוסדת.

כמו כן, מניח האומדן כי דפוסי הביקור העכשוויים בירושלים יישארו בעינם. אולם, כאמור לעיל, מבטאים אלה, בחלקם, את מערך ההיצע הקיים, הדל במיוחד בדיסקוטקים ובמועדוני לילה. סוג בילוי זה משתלב, בדרך כלל, במערכת שירותי האכסון, בעיקר - במלונות התיירות ברמות הגבוהות. היעדרו מהנוף הירושלמי נעוץ במערכת ההסדרים המיוחדת שנכפתה על המלונאות הירושלמית והמצריכה חיקון, ביזמת התאחדות המלונאות ובסיוע אבות העיר.

4.4.3 צרכי הפיתוח בתחום הבידור

- חידוש האולם בבנייני האומר, והחזרת עטרתו כאולם קונצרטים מרכזי בעיר תתרום, ללא ספק, אף להרחבת מגוון היצע פעילויות הבידור ביחס לחייר. שכן, חלק נכבד המתיירים מחו"ל (11%) ומישראל (8%) מבקשים, בעת שהותם בבירה, בקונצרטים. הגדלת ההיצע עשויה לא רק לענות על הגידול במספר התיירים, אלא אף להגביר את שיעור ביקוריהם במופעים מסוג זה.
- יש למצוא פתרון למופע האור-קפולי אף לחודשי החורף. מופע זה מושך אליו חלק משמעותי מהתיירות בעיר (17% מהתיירים ו-10% מהישראלים). יתכן וניתן ללת לכך תשובה במסגרות מרכז-מבקרים.
- הביקוש הגדול הצפוי בתחום מופעי הפולקלור מאפשר, בהערכה ראשונית, קיומו של מופע פולקלור שבועי קבוע, באחד מהאותמות הקטנים בעיר (כ-500 מושב).
- היקף תנועת התיירות בעיר, בצד הביקוש המקומי, עשויים לאפשר, כלכלית, קיומו של מרכז שעשועים ובידור, נוסח הטיבולי, המתאים לירושלים. מרכז כזה יוכל לענות על המחסור המאפיין כיום את הערי בבידור הקל. זאת, ככל הנראה, בתנאי שניתן יהיה להפעילו בסופי שבוע, שכן סופי השבוע הינם ימי השיא לגבי הביקוש שמקורו באוכלוסיה הישראלית. נושא זה מחייב בדיקה מפורטת.

אישור
תוכן
אשראי

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

רה הממשלתית לתיירות
10-09-1987
תיק 32

ירושלים 9.2.87

המחלקה לתיכנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

סיכום ישיבת ועדת היגוי תירות מיום 18.8.87 שנערכה במשרדו של א. שפרבר
סגן מהנדס העיר

נוכחים: א. קסוטו, ג. כהן, צ. רוזנבלום, ז. בירגר, ז. וינשל, י. פרידמן,
א. שפרבר.

נעדרו: ג. שמיר, ד"ר בראון, גרינבאום.

סוכם:

1. הדו"ח המסכם ודוח הנספחים כפי שהוגש והועבר לעיון המשתתפים מקובל כסיכום עבודת הועדה המקצועית ויכונס בחוברת מסכמת שתוגש לוועדת התירות.
2. נידונו מכתביהם של מר ז. בירגר ושל מר מ. ריגל וסוכם כי בדו"ח שהוגש קימות כל התשובות לשאלות שהועלו.
3. בעת העריכה הסופית של הדו"ח תצורף תמצית המטרות והתוצאות בתחילת הדו"ח.
4. תצורף הקדמה של קוי מדיניות שתכתב על"י א. קסוטו.
5. תתקיים ישיבה נוספת של הועדה המקצועית להצגת המפות הנספחות לדוח הסופי.
6. א. שפרבר ירכז הצעות המחיר להדפסת הדו"ח והבאתו לדפוס.
7. הדו"ח יוגש לוועדות התירות שתכנס בחודש אוקטובר.

רשם:

א. שפרבר

העתק: לנוכחים ולנעדרים

40
תענית י"ג
אירועים
י"ג

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

החברה הממשלתית לתירות
25-03-1987
ד"ר

ירושלים

המחלקה לתיכנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

יח' באדר תשמ"ז
19 במרס 1987

סיכום ישיבת הועדה המקצועית לתירות מיום 11.3.87
שנערך במשרדו של א. שפרבר - סגן מהנדס העיר

נוכחים ה"ה: ג. כהן ח.ט.ת.

- ד"ר בראון - משרד התירות
- א. שפרבר - עיריית ירושלים
- ז. וינשל - מתכנת
- ה. פרידמן - מתכנת

- נעדרו ה"ה: ג. שמיר - משרד התירות
- רוזנבאום - התאחדות בתי מלון
- ז. בורגר - עיריית ירושלים
- ד. פלי - עיריית ירושלים

- א. הוצגו עקרי תוכנית הפיתוח ועקרונות פרוטס בדו"ח המסכם על פי טווחי זמן ופעולות נדרשות ע"י גורמים שונים.
- ב. בתוך כחודש ימים תוגש לוועדה לעיון טיוטא סופית של הדו"ח המסכם, במקביל יוכנו המפות הרלוונטיות ע"י העירייה.
- ג. משרד התירות וחמ"ת ישותפו בעריכה הטכנית של הדו"ח.
- ד. לקראת סיכום הדו"ח הוצע לחשב על אופן הצגתו בכלי התקשורת.
- ה. הוצע ליצור קשר עם מלונאי מזרח ירושלים לצורך המשך העבודה בישום הדו"ח ומסקנותיו.

רשם: אבי שפרבר

העתק: מר א. קסוטו
מר א. ניב
מר ע. רוזנבלום
למשתתפים

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560001

ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ
ಪ್ರತಿ - 2/2/2024

ಪ್ರತಿ

תנ"ח

מדינת ישראל

משרד התיירות

אילן יונת
תנ"ח
אילן יונת

אגף תכנון וכלכלה
25.3.87

ירושלים

החברה הממשלתית לתיירות
27-03-1987
ג.י.

לכבוד
מר אבי שפרברג
מהנדס העיר
עיריית ירושלים
רח' הלל 23
ירושלים 91000

א.נ.נ.

הנדון: סיכום תכנית האב לתיירות ירושלים

לצערי נבצר ממני להשתתף בישיבת ועדת ההיגוי ביום 11.3.87.

לכשנודע לי שבישיבה זו הופץ דו"ח מסכם בצורת טבלאות (לא נשלח סדר יום מראש), בקשתי פעמיים ממזכירתך לשלוח לי את החומר וזאת כדי שאוכל לעיין בו ולהפיקו להערותיהן של היחידות הרלבנטיות במשרדנו.

החומר לא הגיע לידי עד עצם היום הזה ואם לא יגיע, לא אוכל להתייחס אליו בישיבה הבאה של הועדה.

אבקש איפוא שוב, להמציא לי בהקדם את החומר.

ברצוני לציין כי זיוה ויינשל היא אשר הפנתה אותי אליך בענין קבלת החומר.

בכבוד רב,

גרשון שמיר
מנהל מח' מימון והשקעות

העתק: ד"ר ג. כהן, חמ"ת
ד"ר ר. בר-און

STATE OF TEXAS
COUNTY OF [illegible]

WITNESSETH THAT I, the undersigned, a Notary Public in and for the State of Texas, do hereby certify that the foregoing is a true and correct copy of the original as the same appears from the records of my office.

NOTARY PUBLIC
STATE OF TEXAS
COMMISSION EXPIRES [illegible]

[Faint, mostly illegible text, likely a certificate or affidavit]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

אמץ ירושלים
העיר החדשה ירושלים

ירושלים

הסחלקה להכנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

יג"ט' בטבת תשמ"ז
14 בינו' 1987

סיכום ישיבת ועדת היגוי מקצועית לפיתוח התירות מיום 13.1.87
שנערך במשרדו של א. שפרבר

- נוכחים: ה"ח: ג. שמיר-משרד התירות
ד"ר בראון-משרד התירות
ז. בורגר-עיריית ירושלים
ע. רוזנבלום-עיריית ירושלים
ר. פרידמן-יועץ
ז. וינשל-יועץ
א. שפרבר-עיריית ירושלים

1. בתחילת הדיון נערכה סקירה ע"י ז. וינשל לתאור העבודה שנעשתה עד כה:
  - א. בוצעו הסקרים.
  - ב. נערכו תחזיות.
  - ג. גובשו אלטרנטיבות להכנת תוכנית פיתוח התירות בירושלים.
  - ד. הוחלט על קוד פעולה לפרוט האלטרנטיבה הנבחרת בישיבת ועדת התירות שנערכה ביום 7.1.87 בראשות מר א. קסוטר.
  - ז. וינשל תגיש ניר שיתאר את שלבי העבודה להכנת תוכנית הפיתוח בנושא התשתית.
2. הוצגו הצעות ראשונות לפרוט תוכנית הפיתוח אשר תכלול מסגרות פעולה לתקופה של חמש שנים מתוכם תגזר תוכנית הפעולה לשנתיים הקרובות.
3. בעוד כחודש ימים, בפגישת הועדה, תוצג תוכנית מלאה שתכלול מפת ותוכנית פעולה.
חברי הועדה מתבקשים להיות נוכחים בישיבה זו העשויה להיות ישיבת מפתח לתוכנית כולה.

2/...

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

הסחלסח להכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

ירושלים

- 2 -

4. לוט החומר שהוצג בישיבה.

רשם: אבי שפרבר

העתק: לנוכחים
מר א. קסוטו
מר גרינבוים
גב' ד. פלי
מר ג. כהן

1. נושאים לטיפול בטוח הקצר (בשנתיים הקרובות) -

הגוף המטפל (1) והמחמן	תקציב ודרש (2) (אלפי \$)		שנה א'	שנה ב'	נושא הטיפול
	שנה א'	שנה ב'			
1. משרד התיירות (ח.פ.ת.) 2. התאחדות המלונות 3. עיריית ירושלים	4,050	50	4,000		א. איכסון 1. התאמה של מלונות לדרוגם הפורמלי.
1. עיריית ירושלים 2. משרד התיירות	50	20	(30)		2. תמריץ להקמת מערכת עסקית להשלחת דירות וחדרים. א. גיבוש מתכונת ומערכת כללים להפעלה. ג. אמצעי מכרז בין משרדי התעשייה בעיר. ב. פרסום לבעלי דירות ויצירת "מלאי" פוטנציאלי.
1. עיריית ירושלים 2. ח.מ.ת.	150 60 100	150 60 100			ב. חשתי. 3. שיפור התשתיות באזורי המלונות במזרח העיר. א. סלילת מדרכות ליד 8 בתי מלון. ב. אחוקת מדרכות ליד 10 בתי מלון. ג. תוספת תאורה ליד 6 בתי מלון. ד. אגודת מטיילים ישראלית ליד המלון.
1. עיריית ירושלים 2. ח.מ.ת.	400 300	200 150	200 150		4. שיפור תשתית בעיר העתיקה. א. שיפוט חזיתות, החלפת גגונים בשוק העיר העתיקה. ב. הסרת אנטנות מגגות ברובע המוסלמי.
1. המחלקה לשילוט בעירייה. 2. אנף הסדרי תנועה. 3. משרד התיירות.	190	90	100		ג. אתרי ביקור. 5. שילוט לאתרים. 6. שילוט באתרים. א. הקמת ועדה לגיבוש מדיניות שילוט אחידה. ב. תכנון הרחבת השילוט. ג. התקנת 300 שלטי הכוונה בעיר אל האתרים.
	1,000	300	(700)		7. פיתוח אתרים. א. הקמת ועדה לריכוז התכנון הביצוע והמעקב. ב. תכנון הפיתוח והוצאה לביצוע. א. ביצוע הפיתוח (תכנית ל-5 שנים). ב. טיפול בשינויים אי-רגומים באתרים.
1. עירייה. 2. משרד התחבורה. 3. משרד התחבורה.					ד. תחבורה. 8. קו אוטובוס מיוחד נתב"ג - ירושלים. א. בניית לוח זמנים של הקו ואישורו (חודשיים). ב. הפעלת הקו לתקופת נסיון ובחינת הצלחתו (1/2 שנה). ג. בניית לוח זמנים סופי ואישורו.
1. משרד התחבורה 2. אגד 3. עירייה	50	25	25		9. שילוט ופרסום ע"ג תחנות אגד. א. גבוש (נעשה עתה) מתכונת הפרסום של מפוי זמני וחיפה. ב. גבוש סדר קדמויות בבצוע.

שני גולות
אפי קליין
קיי - 3/2

האגף השילוט
שילוט באתרים
שילוט באזורי המלונות
שילוט באתרים
שילוט באזורי המלונות
שילוט באזורי המלונות
שילוט באזורי המלונות
שילוט באזורי המלונות
שילוט באזורי המלונות
שילוט באזורי המלונות

שילוט באזורי המלונות
שילוט באזורי המלונות
שילוט באזורי המלונות

460	300	780		ה. שרותי קניית אוכל ומשקה 10. הארכת המדרחוב - פיתוח נחלת - שבעה	שיפוי מערכות תשתית (ייעוץ בהדרגה) ריצוף, גידור גיזון תאורה			
			עיריית ירושלים התאחדות הסוחרים	11. שיפור חזיתות החנויות ותאורתן במ.ע.ר.				
			1. התאחדות המלונות 2. עיריית ירושלים 3. משרד התיירות	1. תרבות ובידור 12. הפעלת תכניות בידור בסופי שבוע במלונות.	א. המשך המיפול בנייתוק היחרי כשרות לבידור בשבת. ב. גיבוס תכניות לשיתוף פעולה במקבצי מלונות.			
	(20)	(20)	1. עיריית ירושלים סבסור התחלתי	13. עידוד מופעי בידור קל.	תכנון ופרסום מראש מופע שבועי קבוע. <i>מופע סלעוני כבד נא</i>			
			<i>מלך הים</i>	14. הרחבת הפרסום לגבי תכניות בידור ותרבות.	א. גיבוס שיטה לאיסוף מידע מקיף על השוטף. ב. בחינה של עיצוב הדפדפת	א. הרחבת פרסום למספר שפות.		
			1. עיריית ירושלים - מחלקת מופעים - אגף תיירות 2. <i>מלך הים</i>	15. הגדלת מספר המופעים הפתוחים בעיר.	א. תכנון משולב של מופעים עם להקות, מקהלות, תזמורות מקומיות ורכישת הציוד הנדרש למופעים בגן העצמאות, גן הפעמון, מדרחוב.	א. פרסום מראש של מתכנית והפעלתה. ב. הרחבת מסגרת התכנית: ציקוס להקות.		
380	370	750	1. עיריית ירושלים 2. משרד התיירות 3. התאחדות המלונות 4. ספקי שרותים אחרים ל-ם.	16. פרסום ושיווק שיווק ירושלים בנפרד בחו"ל.	א. בדיקת שווקים בחו"ל - לאטרקציות ספציפיות בעיר. ב. גיבוס תדמית חדשה של ירושלים - בקרב סטונאי תיירות	א. פרסום ושיווק לקהל הרחב ב. היזון חוזר.		
400	350	750	1. עיריית ירושלים 2. משרד התיירות 3. התאחדות המלונות 4. שאר נותני שרות לחייר	17. שיווק ירושלים באיחופה כיעד תיירותי.	א. גיבוס סלי ביקור אלטרנטיביים, באמצעות צוות חשיבה מקומי. ב. בחינת התאמתם של הסלים לתייד האירופי-משווקי תיירות אירופיים. ג. גיבוס תדמית שיווקית, בעקבות המלצות המומחים.	א. פרסום באמצעי התקשורת באנגליה, צרפת וגרמניה.		
(100)	30	130	1. עיריית ירושלים 2. משרד התיירות 3. מלונאים 4. נותני שרותים אחרים	18. מידע מקיף לתייד - הקיים - קבוע.	א. תכנון משולב (עם כל הגורמים) של מתכונת, היקף, רמת פידום. ב. איסוף האינפורמציה או פרסום מכרו.	א. פרסום ב-5 שפות (עברית, אנגלית, צרפתית, גרמנית וספרדית) ל- מכירה במחיר סמלי.		

(1) הראשון - האחראי והמוביל, השאר - שותפים בהנחייה ובמימון.
(2) הסכום בסוגרים - אומדן ראשוני.

והארוך.

- מיתחם ב ניני האומה (בביצוע).
- טיילות מבניני האומה (למלונות, לקריה וכיו"ב).
- גן העצמאות - רצף תיירותי מנחלת שבעה למחילא.
- דרום מערב / גבעת משואה - בחינת הקציית שטחי מלונאות ונופש.
- אזור שער שכם - תכנון אזור מלונאות ונופש.
- מיקום ל"עיר התנ"ך" (נוסח הטיבולי).
- טיילות מהמרכז האזרחי (הקריה) לאזור המלונות בדרום המע"ד.
- עיבוי הטיילת, הארכתה לעבר מחנה אלנבי בארמון הנצי"ב.
- בחינת מיקום למרכז תיירות אחד או יותר.
- דרבון הקמתן של בריכות מחוממות - קאונטרי קלאב.
- איתור וייעוד אתרים לחוספת מלונות במזרח העיר, לטווח הארוך (אחרי שיפור המערכת הקיימת שם, והגדלת תפוסתה).

מס' 101 - ת"ס. ק"ו
מס' 101 - ת"ס. ק"ו

תקנון ע"ש הרב ר' זלמן
מאז 1987

הגורם הראשי והאחרון
הוא
2.3.87
הוא
הוא

תוכנית לפיתוח אתרים בירושלים

א. פיתוח אתרים ספציפיים

האתר	הטיפול המוצע
1. נחלת שבעה	שיחזור בית מירושלים של פעם, במקביל לשחזור ושיפור השכונה, ופיתוח המשך מידרוב בן יהודה; לאחר נקבת השילוח עם עיר דוד (יד אבשלום) ולהעביר לטפול העיריה; להסדיר גישה לנקבת השילוח; ניקוי אתר החומה הכנענית; שילוב עם פיתוח יד אבשלום, פתיחת הכביש ליד אבשלום; הרחבת חניה ליד מצבות נחל קידרון (ראקיה אנוני); הסדרת אפשרויות למכירת מזון, לסידורים לבר-מצווה וכו' בסמוך לאתר הכותל;
2. ניקבת השילוח, עיר דוד, יד אבשלום	הסדרת המעין, שירותים ציבוריים, חניה, טיפול סביבתי, מוצע שילוב בחנוך; שילוט הכוונה לכנסיות (ראה להלן); אם תוסר תחנת מזרח ים - אפשר להתחיל לטפל בכך; פיתוח הניקבה התח-קרקעית; החלקת רצפת הטיילת; יצירת קשר בין הטיילת ואיזור מחנה אלנבי; הקמת מבנה סגור של מרכז מבקרים ליד הטיילת (בטווח הארוך).
3. כוחל מערבי	הסדרת הכניסה; פתיחת חניון אגד לחנית הציבור בשבת, הסרת מכשולים, התקנת מדרכות, פיתוח סביבתי זמני (עד להפעלת חכנית "ממילא" (" קרחא"); חשיפת "גלריות" נוספות ותאורה בקטע נוסף; שילוט מכוון בולט יותר, שילוט בגן לכיוון הקבר, וכן אל הסרקופגים הנמצאים בכניסה הסמוכה, התקנת מפה ליד הקבר, עם ציור הסרקופגים, הצגת הקטע מהספר של מחתיהו בן יוסף על המקום, הסדרת הירידה לקבר, הסדרת השמירה והאחזקה של המקום, עם הכניסה היוונית;
4. כנסיות עין כרם	10. קברי הנביאים
5. חצר המטרה	
6. ארמון הנציב; טילח	
7. שער יפו,	
8. מערת צדקיהו	
9. קבר הורדוס (פרטי)	

ב. אתרים הדורשים שילוט, הכוונה, אבני הסבר

- התקנת שלטי אבנים, עם כתובות הסבר, ומפה, באחרים;
- התקנת שלטי הפניה והכוונה לאחרים, בכל העיר, החל מהכניסה לעיר;
- הקמת מרכזונים למבקרים באחרים - נקודות התכנסות לקבוצות, ריכוז חומר על האתר;
- פיתוח אמצעי שמע באחרים סגורים; יש הצעה של יזם גם לאחרים פתוחים.

1. מדיניות שילוט	הקמת ועדה של ארכיטקט, גרפיקאי ומומחה לאחרים לעיצוב השילוט; קביעת מדיניות מפורשת בין גישות קיצוניות בנושא שילוט; התקנת שלוט אבנים, עם כתובות הסבר ומפה באחרים באנגלית ובעברית;
2. שלטי הפניה בעיר	התקנת שלטי הפניה והכוונה לאחרים בכל העיר, החל מהכניסה לעיר;
3. אמצעי שמע	מכרז לפיתוח אמצעי שמע באחרים סגורים ופתוחים;
4. העופל	שילוט "מזמין" יותר ובמיקום טוב יותר בכניסה; שלוט באחר

הרחבת חלון ההסבר עם תולדות שער יפו; שילוט של נקודת הציון של וילסון;

הסברים על הטילה ועל נוף משתקף ממנה, בנקודות שונות; ציון נקודות מיוחדות (מדיקולט) שילוט מסביר ליד "הקישלה";

להחקין מערכת הסברים על חשיבות מעין הבחולה לנוצרים; שילוט הכוונה והסבר חשיבות האחרים כאחרים בין הבודדים מתקופת בית שני; שילוט הכוונה למקום; שרותים; טיפול סביבתי;

מפת מסלול בהחלה ובסוף; שלטי הכוונה מהעיר העתיקה הכוונה לאחרים מרכזיים בחוף העיר העתיקה; שילוט והכוונה לאחרים הבודדים; שילוט הכוונה;

הכוונה ושילוט ממרכז העיר; שילוט;

שילוט הכוונה;

שילוט ומידע על מיקום קברים; מפת הכוונה לחלקות; הסדרת שילוט שנגב;

הסדרת שילוט;

מרכזון מבקרים; שלט אבן עם הסברים ומפה; חפציה מסודרת על הכפרים.

שילוט הכוונה

ג. העשרת פעילות, שיפורים ארגוניים

ארגון מרכז מבקרים עם מיני-חצוגה - העתק מגילת העצמאות, הסברים גרפיים ואחרים על פעילות הכנסת;

פרסום; בדיקת אפשרות כניסה בשבת (יש אחרים שנכנסים); סקר לבדיקת שמועות על מינהרה; שילוט;

קביעת יום כניסה קבוע בשבוע;

בגן העצמאות; הסרת מרכיבים פוגעים בנוף;

יצירת פנחיאון בחלקה הצבאית, חצוגה אורקולית

פתיחה למבקרים; חצוגת סוגי כספים;

מודרניזציה (אגף המוזיאונים);

פתיחת מגדל המים למבקרים (בעיה - שימוש צבאי);

מרכז על שימוש מסחרי לבנין, לאחר העברת התחנה.

שילוט הסבר עם מפה;

5. שער יפו

6. טילת חומות

5. ניקבת השילוח עיר דוד

6. ריה דולורוזה

7. שערי העיר העתיקה

8. גת שמנים

9. הגן הבוטני

10. שכונות ייחודיות

11. ביי"ח איטלקי

12. כנסיות נוצריות

13. הר הזיתים

14. מעבר מנדלבאום

15. פסיפס ארמני

16. סן סימון

17. *אגף גנים*

1. בנין הכנסת

2. חלונות ארדון

3. בריכת ממילא

4. קבר יאסון

5. מסעדת רונדו

6. הר הרצל - *ויי קנייה הלבן*

7. בנק ישראל

8. מוזיאון רוקפלר

9. הר הצופים

10. אחר תחנת הרכבת

11. מגרש הרוסים

\$5,000

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

הסחלפה לתכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

ירושלים

כא' בחשוון תשמ"ז
23 בנוב' 1986

ישיבת ועדת היגוי תירות

סיכום מיום 19.11.86 שנערך במשרדו של א. שפרבר - סגן מהנדס העיר

- נוכחים ה"ה: ד"ר בראון - משרד התירות
ג. שמיר - משרד התירות
ג. כהן - החברה לפיתוח מפעלי תירות ✓
צ. רוזנבלום - עיריית ירושלים
ד. פריס - עיריית ירושלים
ד. פלי - עיריית ירושלים
ס. וינשל - מתכנן
רותי פרידמן - מתכנן
א. שפרבר - עיריית ירושלים
ז. בורגר, גרינבוים - נעדרו:

1. הוצגה והתקבלה תחזית משולבת לירושלים עד לשנת 2000 (בינונית עד אופטימית).
ד"ר בראון מבקש לקחת בחישוב הצרכים בעתיד, סגירה אפשרית של מלונות קיימים.

2. הוצגה ונתקבלה עקרונית קונספציה כללית, כסיכום של כוונות הפיתוח, לרבות רשימת פרויקטים טנטטיבית.

3. ד"ר בראון מעיר שיש לעודד אכסון בדירות ובחדרים, כפתרון לתירות נוער ולתירות משפחתיות. כמו"כ לתת את הדעת להקל על תירות קשישים ונכים.

4. בחינת איזור הרכבת וניצול הרכבת כפרויקט תירות. גרשון שמיר מבקש שלא להפריד בהקצית קרקע למלונות בשולי העיר.

5. גדי כהן ציין את רשימת הפרויקטים כטובה ונכונה. רואה כנכונה את הפתרונות לשלושה הקדקים העיקריים: קונגרסים, עיר מזרחית ורצפים תירותיים.
- מבקש לבדוק את תפקודה של ירושלים כבסיס ראשון בארץ לסיורים מאורגנים לכל הארץ.

2/...

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

הסחלקה לתכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

- 2 -

- בחינת התמחות של מקבצי מלונות קיימים, כבסיס ליצירת מקבץ מתמחה בתירות
צעירים ואירופים, כמנחת גילה.

רשמה: ז. דינשל

העתק: למשתתפים

מר א. קסוטו
מר א. ניב
מר ז. בורגר
מר גרינבוים

עירית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

המחלקה להיכנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

ר' בטבת תשמ"ז
7 בינו' 1987

הנחיות לגיבוש אלטרנטיבות לתוכנית פתוח התיירות

1. תכנית הפיתוח באה אל מערכת מפותחת וענפה של שירותי תירות בכירה. אלה בצד מעמדה היחודי, הקנו לה מקום ראשון במפת התיירות של ישראל.

על ירושלים להשקיע מאמצים מיוחדים, על מנת לשמור על חלקה היחסי העכשווי בתיירות, המאמצים יופנו למרכיבים בהם טמון פוטנציאל משמעותי לירושלים ושיקנו בו-זמנית, יתר יציבות למימדי התיירות בעיר.

לכן הוחלט להתמקד בשני כוונים:

1. תיירות סיור המשולב בנופש.
2. תיירות כנסים.

2. תיירות הסיור המשולב בנופש מקורה:

- בתיירות חוץ מאירופה.
- בתיירות פנים ארצית.

שני מרכיבים אלה מושפעים פחות מהתיירות האמריקאית מארועים פוליטיים ובטחוניים.

3. תיירות הכנסים הבינלאומיים מאופיינת:

- גידול מהיר, יחסית לקבוצות התיירות האחרות.
- רמת הוצאה גבוהה מאד ליום שהות.
- כמעט ואין ביטול כנסים הנ"ל בשל החרפה בנסיבות פוליטיות ובטחוניות.
- אם כי יש צמצום של מספר המשתתפים בהם.

4. תרומתה של תיירות זו מעבר להכנסה הגבוהה:

- מוניטיין לישראל, בתחום הפוליטי והמדעי.
- פוטנציאל למיתוך העונתיות.

2/...

איתי יוסף
תכנן את ארבע הנושאים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

- 2 -

המחלקה להיכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

5. עשייה נמרצת בכוון זה בירושלים, עשויה להגדיל את היקף התיירות לעיר יותר מכפליים עד סוף המאה. במונחים של לינות במלונות תיירות ניתן להגיע לגידול מ- 2.6 מליון לינות, בשנת 1985 עד 5.6 מליון לינות, בשנת 2000.

השגת היעד מצריכה שורת מאמצי פיתוח:

א. אכסון

1. העלאת הרמה במלונות כדי להתאימה לדרוגה הפורמאלי בעיקר במזרח ירושלים.
2. פיתוח תשתיות באזורי המלונות.
3. גיבוש מקבצי המלונאות הקיימים, תוך פיתוח מערך שירותים משלים, בתוך המקבץ.
4. גיבוש מערכת הצעות לאיתור מקבצי מלונות נוספים, שיידרשו לשנות ה- 2000 הראשונות.
5. יצירת רצפים תיירותיים בין מקבצי המלונות לבין מוקדי פעילויות תיירותיות אחרים.
6. פיתוח מערכת של אכסון זול.

ב. שירותי תיירות אחרים

1. הקמת מרכז כנסים.
2. פיתוח מכוון ונמרץ של מערכת שירותי בידור בירושלים.
3. גיבוש מרכזי שירותים נלוים של מסחר, בתי קפה, מסעדות ובידור במקבצי המלונות ובמרכז העיר. זאת בדיקת ההשלמתיות בין תכניות בנייה קיימות לבין פיתוח התיירות.
4. השלמות פיתוח ושיפורים באתרי הביקור.

אגודת ירושלים
מנהל קמ"ר רמת ירושלים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ממונהל הכללי
الإدارة العامة

ירושלים
26 בנובמבר 1986

החברה הממשלתית לתיירות
17-12-1986
ת"ק

לכבוד
קרן כ"ק

שלום רב,

ועדת הגרי מורחבת לתיירות

הבך מוזמן לישיבת ועדת הגרי מורחבת לתיירות שמתקיים ביום 7-1-87 בשעה 15.00, במזדר ההבהלה בעיריית ירושלים, בקומה ב' רח' יפו 22. בא אשר השתתפוחר לטלפון: 225466 ; 346 / 232251-02.

ב ברך כ ה

צילה רוזנבלום
מנהלת האגף לפיתוח
התיירות והכלכלה

העתק: מר אבי קסטר, יו"ר הועדה

מדינת ישראל

משרד התיירות

משרד התיירות
ירושלים

אגף תכנון וכלכלה
יב' חשון תשמ"ז
14 נוב' 1986

לכבוד
מר א. שפרברג
סגן מהנדס העיר ירושלים
מחלקת מהנדס העיר
בנין רסקו, רח' הלל 23
ירושלים 91000

א.נ.א.

הנדון: סיכום דיון ועדת היגוי לתכנית תיירות בירושלים מיום 16.10.86

- א. לא זכור לי שסוכם לאמץ את מסקנות סקר הפעילים.
- המלצות הפעילים נבדקות עתה באגפים השונים של משרדנו ואני מצרף לך כבר את הערותיו של מנהל מחוז ירושלים מר מילר, להתיחסות הועדה.
- ב. משרדנו יוכל להתוות דרכי פעולה לטיפול בנושאים שבאחריות משרדנו, רק לאחר גיבוש המלצות הועדה שתהינה מקובלות עלינו. המלצות אלה יתיחסו, בין היתר, גם לסקר הפעילים.
- ג. רצ"ב מכתבו של מר ק.מילר.

בכבוד רב,

גרשון שמיר
מנהל מח' תכנון פיסי

העתק: גב' ז.וינשל
ז.בירגר, עיריית י-ם
צ.רוזנבלום
צ.פלי
דר' ד. פריס, עיריית ירושלים
דר' ג.כהן, חמ"ם
דר' ר. בר-און, כאן

מדינת ישראל

משרד התיירות
ירושלים

תאריך: א' חשון תשמ"ז
3 בנובמבר 1986
מספר:

אל : מר גרשון שמיר, מנהל המח' לתכנון פיזי, משרד התיירות

א. נ. .

הנדון : תוכנית פיתוח התיירות בירושלים.

בהתייחס לדג"ח סיכום הסקרים שהבאת לידיעתי, ברצוני להצביע על הנושאים שנראים לי כבעלי עדיפות במסגרת שרותי התיירות באזור ירושלים:

א. פתיחת לשכות מודיעין לתיירים בכניסה למוזיאון ישראל, ביד ושם וואו בשער שכם.

ב. הוספת אכסניות-נוער פרטיות במערב ירושלים.

ג. הקמת בי"ס לתיירות ומלונאות בירושלים.

ד. יצירת מוקדי קניות ובידור המשלבים חנויות תכשיטים, מזכרות ואופנה עם מסעדות גדולות ומגרשי חניה, כך שקבוצות המוסעות באוטובוסים יוכלו למצוא כל מבוקשם במקום.

ה. בתחום ארועי-בידור לפתח ולקיים יותר מופעי חוצות במטרה ליצור אווירה עליזה וחיה ברחובות העיר.

ו. הדפסת והפצת מפת העיר ומדריך אתרים בארבע שפות לחלוקה בלשכות מודיעין ובבתי-מלון.

ז. הקמת וואו הפעלת מרכז קונגרסים (בניני האומה).

מנסיון בנושא למדנו שקשה לשלוט על מאגר דירות להשכרה, בפרט כאשר מגיעות תלונות על מצב נקיון, אחזקה וכו'.

ב ב כ ה

י.מ.ג

יעקב מלר
מנהל אזור י-ם

העתק : מר ע. מיכאלי, סמנכ"ל בכיר שרותי תיירות, כאן
מר א. שפובר, סגן מהנדס העיר, עיריית ירושלים

מדינת ישראל

הג. מושלחית לתיידו.

0 2 -11- 1986

משרד התיירות
ירושלים

אגף תכנון וכלכלה
תאריך כז' בתשרי תשמ"ז
30 באוקטובר 1986
מספר:

*אשרי תשמ"ז
תעניי אגף תכנון וכלכלה*

*צו נא. כה /
ח*

אל: מנהל אגף שרותי תיירות
מנהל אגף עידוד התיירות
מנהל אגף ההסברה
מנהל מחוז ירושלים

הנדון: תכנית פיתוח התיירות בירושלים

משרד התיירות, עיריית ירושלים, חמ"ת והתאחדות המלונות עורכים תכנית פיתוח התיירות בירושלים.

... בסקר שנערך בין הפעילים בענפי התיירות נתקבלו הצעות לשיפורים במערך התיירות של ירושלים, כמפורט בחומר הרצי"ב.

החומר כולל גם הצעה לחלוקת הנושאים בין הגורמים השונים..

מאחר שהצעות אלה יובאו בחשבון בעת גיבוש התכנית, אודה לכם על התייחסות אגפכם לחומר הרצי"ב תוך עשרה ימים.

במידה שדרושות הבהרות, אני עומד לרשותכם.

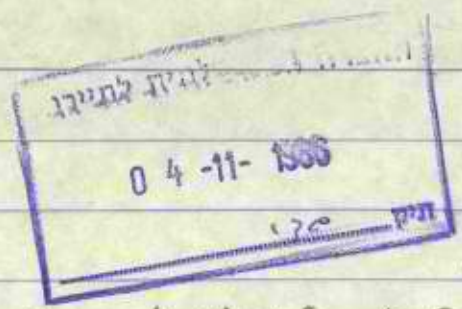
J

ב ב ר כ ה,

ג. שמיר
מנהל מח' תכנון פיזי

העתק: המנכ"ל
מר מ. ריגל
ד"ר ג. כהן, חמ"ת

אצלי יוסף
היינו אצל דוד יוסף

9.10.86

העלם אצלי

נפטר ב- 04.11.1986
בביתו - בן משפחה של גרשון העלם
בביתו אצל המשפחה המשפחה אצל דוד
א' - 2000.

העלם האלמנטרי בן:

א. יוסף שמרן אף חלקי באלה המינים
במסגרת המינים אצל.

ב. יוסף משה משה בסימון מינה

קונסום, גם משה העלם בן. האלה אדם.
באלה אלו אלה על מצי הקונסום העל -
2000 ב - 15 אלף המשפחה.

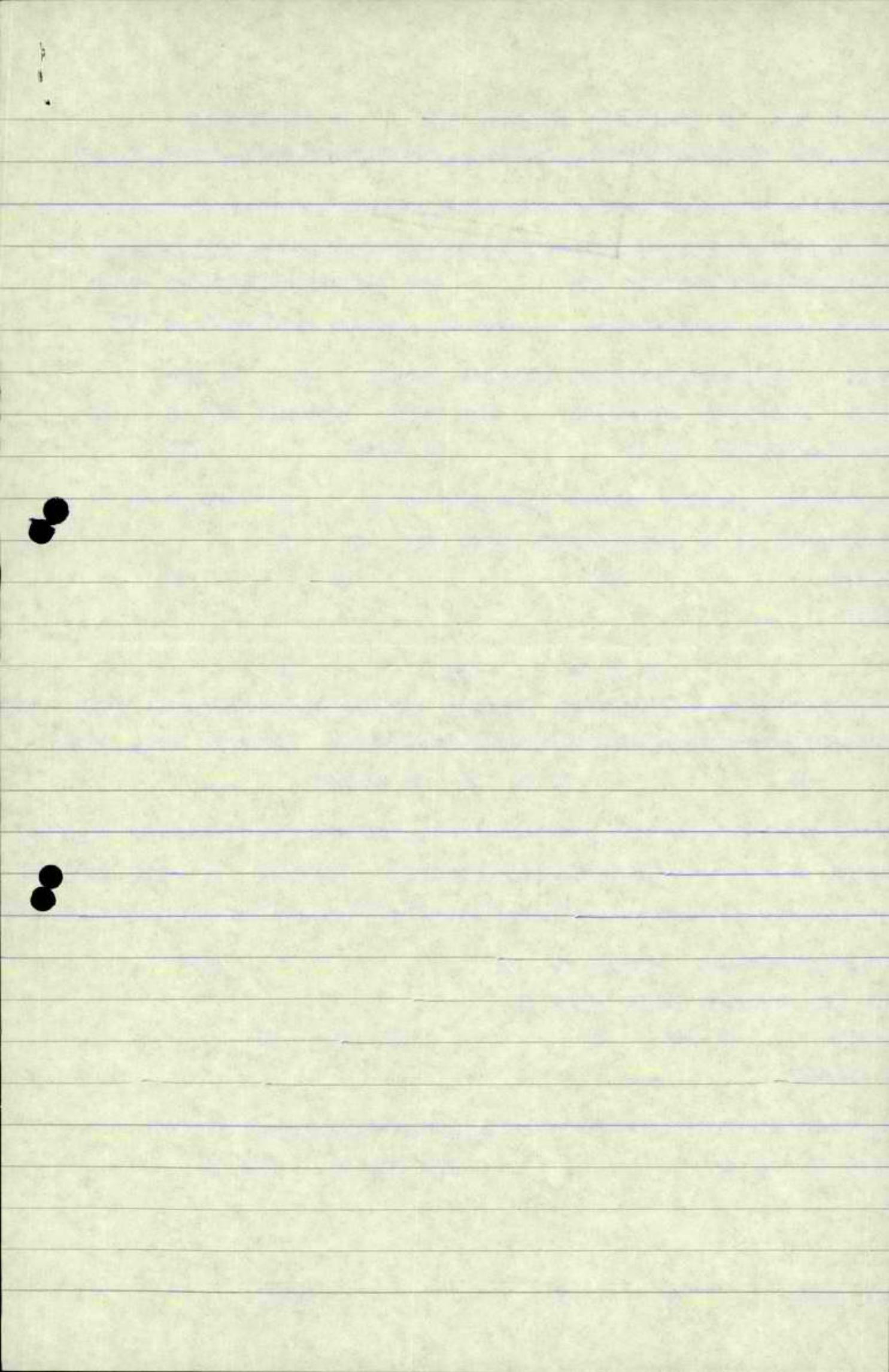
א. משה מינה (מינה) י. אלה העלם ב -

אלה ו - אלה העלם ב. אלה המשפחה

במסגרת המינים אצל, העלם - 2000.

א' בסימון הקונסום (16.10). אלה אלה,

עלם אצל

1. תיירים ולינות במלונות תיירות בישראל עד שנת 2000 (מליונים)
תחזית משרד התיירות (הוכנה ע"י ד"ר בראון).
לינות במלונות תיירים

שנה	תיירים	סה"כ	תיירים	ישראלים
1985	1.3	11.4	7.4	4.0
1990	1.6	13.4	8.4	5.0
1995	(2.0)	(16.9)	(10.2)	(5.7)
2000	2.5	20.1	12.4	7.7

2. מספר לינות חזוי במלונות התיירות בירושלים-תסריטים
חלופיים (אלפים).

א. שמירה על חלקה של ירושלים בלינות תיירים (31%) וישראלים (8%)

שנה	סה"כ	תיירים	ישראלים
1985	2,630	2,330	300
1990	3,000	2,600	400
1995	3,620	3,160	460
2000	4,460	3,840	620

ב. הגברת תיירות קונגרסים

שנה	סה"כ	תיירים	ישראלים
1985	3,020	2,620	400
1995	3,680	3,210	470
2000	4,600	3,960	640

ג. הגדלת תיירות אירופית (נופש)

שנה	סה"כ	תיירים	ישראלים
1990	3,090	2,640	450
1995	3,890	3,320	570
2000	5,080	4,130	850

ד. תחזית הרכב הלינות במלונות התיירות בירושלים, לפי דרגות המלון
ויבשת מגוריהם של האורחים (אחוזים)

המלון (כוכבים)	יבשת מגורים			
	אמריקה	אירופה	אחר	ישראל
5	50	20	30	17
4	33	34	38	35
3	15	39	27	40
2 ואחר	2	7	5	8

4. תחזית הכנסות הליכוד במלונות התיירות בירושלים לפי דרגות המלון, בתסריטים חלופיים (אלפים)

תסריטים חלופיים

שנה	דרגת המלון	א. שמירה על חלקה של י-ם	ב. תגבור תיירות קונגרסים	ג. תגבור תיירות נופש
1995	סה"כ	3,620	3,680	3,890
	5	1,210	1,230	1,260
	4	1,240	1,260	1,340
	3	1,010	1,030	1,120
	2 ואחר	160	160	170
2000	סה"כ	4,460	4,600	5,080
	5	1,490	1,550	1,600
	4	1,510	1,550	1,730
	3	1,240	1,280	1,480
	2 ואחר	220	220	270

5. מספר חדרים נדרש כמלונות התיירות, לדרגותיהם בתסריטים חלופיים (60% תפוסת חדרים, בכל העיר)

תסריטים חלופיים

שנה	דרוג	א.	ב.	ג.
1990	סה"כ	6,850	6,900	7,060
	5	2,280	2,310	2,330
	4	2,330	2,350	2,420
	3	1,920	1,920	1,990
	2 ואחר	320	320	320
1995	סה"כ	8,260	8,400	8,900
	5	2,760	2,810	2,880
	4	2,830	2,880	3,060
	3	2,310	2,350	2,560
	2 ואחר	360	360	390
2000	סה"כ	10,180	10,500	11,600
	5	3,400	3,540	3,650
	4	3,450	3,540	3,950
	3	2,830	2,920	3,380
	2 ואחר	500	500	620

6. הצנע חדרים קיים וככנייה בירושלים, לדרגותיהם

דרוג	סה"כ	מערב	מזרח (1)
סה"כ	9,230	7,010	2,220
5	2,950	3,540	410
4	2,870	3,310	560
3	2,680	2,010	670
2 ואחר	730	..	..

(1) כלי מלון היאט, הכלול ב"מערב".

7. תוספת חדרים נדרשת במלונות התיירות בירושלים לפי דירוג, ולפי מסריטים חלופיים

דרוג	1995			2000		
	א.	ב.	ג.	א.	ב.	ג.
סה"כ	-	-	90	1,180	1,500	0
	-	-	-	450	590	700
	-	-	90	580	670	1,080
	-	-	-	150	240	700
	-	-	-	-	-	-

ריכוז רשימת נושאים לטיפול -
מתוך "סיכום הסקרים והמידע הקיים"

1. אכסון.

- התאמת המלונות במזרח ירושלים לרמה של דירוגם הפורמלי:
  - קביעת מערכת התאמות פיסית, הנדרשת מכל מלון.
  - הקמת קרן הלואות למימון ההתאמות.
  - קביעת לוח זמנים לביצוע ההתאמות.
  - קביעה מחודשת של דירוג המלון.
- שיפור התשתית באתרי המלונאות במזרח העיר, (תאורה, מדרכות)
- תיגבור משטרת התיירות, באיזורי המלונאות, במזרח העיר.
- תמריץ להקמת מערכת עסקית של השכרת דירות ו/או חדרים לתיירים.
- בחינת האפשרות להוזלת תעריפי האכסון:
  - במלונות התיירות.
  - באכסניות הנוער שבמערב העיר.
- מערכת מידע ממוכנת, לגבי חדרים פנויים, שתופעל בלשכות המודיעין, בשיתוף מערכת האכסון.
- תוספת אכסניות נוצריות, (במבנים שבבעלות כנסיתית).
- בידור במלונות, ו/או במקבצי מלונות.

2. אתרי ביקור.

- העלאת רמת התחזוקה של גיא בן הינום.
- שיפור הנגישות לכנסיות בעין כרם.
- הצללת המדרכות שבין מוזיאון ישראל לכנסת.
- קביעת מדיניות באשר לעיתוי של שינוי התעריפים לביקור - באתרים, המוזחקים ע"י גופים ציבוריים.
- תידוע סוכני הנסיעות ושאר הגורמים המעורבים, בהתאם.
- ריכוז מינהלי של כל האתרים הללו, שיאפשר:
  - מכירת כרטיס כניסה משולב.
  - מדיניות אחידה של שעות הפעלה באתרי הביקור.
  - יתר גמישות של שעות ההפעלה.
- גיבוש פתונות לאתרים המהוים "צוארי בקבוק, בעתות שיא.
- הקמת בתי שימוש ציבוריים ליד אתרי הביקור.
- שיפוץ בתי השימוש הקיימים.
- העלאת רמת התחזוקה והנקיון בבתי השימוש.
- הקמת מזנונים במסלולי טיול רגליים, כגון:
  - הר-הרצל - יד ושם.
  - מוזיאון ישראל - הכנסת.
  - ימין משה.
  - הר ציון.

- בחינת התחרות ביו סיורי העיריה, לבין אלה של החברה להגנת הטבע.
- שילוט הכוונה לאתרי הביקור.
- תעתיק לועזי אחיד, (לאתרים, רחובות, מלונות, אולמות וכיוב')
  - בשילוט.
  - במפות.
  - בפירסומים לסוגיהם.
- שילוט מיוחד למגרשי החנייה.
- שיפור התאורה ואחזקתה בגנים הציבוריים המרכזיים.
- הארכת שעות הביקור במוזיאון ישראל, בערבים.
- גיבוש מערכת תידרוך ותידוע לגבי האתרים, שתעדכו את סוכני הנסיעות ומדריכי התיירים.

3. תחבורה.

- קו אוטובוס מיוחד, נתב"ג-ירושלים.
- הארכת שעות ההפעלה של האוטובוסים, המקשרים את אזורי המלונות שבמזרח העיר למערבה.
- הארכת שעות ההפעלה של האוטובוסים המקשרים את בתי ההארכה בהרי יהודה לירושלים.
- קו אוטובוס לאתרים הסובבים את ירושלים.
- שיפור רמת השירות בקו 99. (לוח זמנים, הדרכה).
- שילוט תוואי ולוח זמנים, בתחנות האוטובוסים.
- מפת מסלולי האוטובוסים, לועזית.
- מקומות חנייה היוחדים לאוטובוסים לתיירים, במגרשי חנייה ציבוריים, ליד לב המע"ר.
- אכיפת החוק, בקרב נהגי המוניות, (הפעלת מוניס).
- שיפור רמת הנקיון במוניות ובאוטובוסים.
- אבטחת רכב שכור בחניונים הציבוריים.

4. שירותי אוכל ומשקה.

- תוספת מסעדות גדולות קבולת, נגישות לרכב, לסיורים קבוצתיים.
- הקמת מרכזי שירותים, לרבות שירותי אוכל ומשקה, במקבצי מלונות.
- הארכת המדרחוב.
- הקמת מסעדות תצפית.
- שיפור רמת השירות במערב העיר.

5. שירותי קניות.

- העשרת מגוון החנויות.
- שיפור החזות של חלונות הראווה.
- שיפור בתאורת החנויות.
- הקמת מרכזי שירותים, לרבות שירותי מסחר, במקבצי מלונות.
- שיפור הנגישות למע"ר, ע"י הקצית שטחי חנייה לאוטובוסים המסיעים תיירים, במגרשי החנייה הסמוכים אליו.
- תידוע התייר ביחס לאפשרויות הקנייה בשבתות, במזרח העיר.
- הארכת המדרחוב.

6. תרבות ובידור.

- מתן אפשרות למלונות להפעלת תוכניות בידור בסופי שבוע.
- תמריץ ציבורי לתוספת בידור קל בעיר.
- הגדלת מספר המופעים ה"פתוחים", תוך ניצול הקיים בעיר.
- (להקות של בתי ספר, מתנ"סים, מועדונינוער, בתחומי המחול, שירה, מוזיקה. תזמורות עירוניות כמו: קול ישראל, משטרה,
- עידוד מופעי פולקלור ערבי.
- הנוער וכיוב).
- שילוב מופעים כנ"ל בארועים שנתיים "מסורתיים".
- מתן פרסום נאות ומבעוד מועד, ביחס למופעים הקיימים.
- שריון כרטיסים למופעים הקיימים, עבור התיירים.
- הקמת מיני טיבולי, בגן העצמאות.
- ארגון "חודש מקהלות נוצריות" בעונת החורף.

7. כנסים ותערוכות.

- התאמת בניני האומה למרכז כנסים ותערוכות.
- יצירת רצף תיירותי בניסה לעיר, מבניני האומה ועד מקבץ המלונות, שבקרית משה.
- פינוי מוסך אגד, המריע ליצירת רצף כזה.
- ריכוז מאמץ לעריכת כנסים ותערוכות, בעונת החורף.

8. מידע לתייר.

- תוספת לשכת תיירות, בכניסה לעיר.
- תוספת פונקציות ללשכות:
- מכירת פרסומים ופלקטים.
- מכירת אסימונים, כרטיסי חנייה וכיו"ב.
- אינפורמציה לגבי חדרים פנויים.
- דוכן למשטרת התיירות, שישמש, בין השאר, לגביית עדויות מתיירים מתלוננים.
- הקמת מרכז תיירות שישמש:
- ספריה לתייר, עם כל החומר הפרסומי ונמקצועי הרלוונטי.
- תצוגה מתמדת של המתנות, אותן ניתן לרכוש בירושלים.
- מתקן לשמירת חפצים.
- הרצאות, סרטי הדרכה, פעולות בידור.
- מרכז הדרכה לעוסקים בתיירות, בירושלים.

9. פרסומים לתיירים.

- א. פירסום מקיף לגבי הקיים - הקבוע בירושלים:
- אתרי ביקור לסוגיהם - ימים ושעות הפעלה.
- מועדי סיוורים מודרכים, בתשלום וללא תשלום.
- סדרים ספציפיים של שירותים ציבוריים כגון:
- כרטיסי אוטובוס לתייר.
- סדרי תנייה (במזמן, בכטיס, סינדול).
- טלפון ציבורי, מקום רכישת אסימונים.
- מוניות - מונים שירות בשבתות.
- מערכת האכסון, לגוניה, לרבות תעריפי לינה.
- שירותי עסק: חנויות, גלריות, מזכרות, מסעדות.
- סיווג האתרים והעסקים לרמות, נוסח מישליין.
- מידע על מועדים בהם משותק חלק מהעיר, לרבות הסבר והצעות לאלטרנטיבות.

- ב. פירסום מקיף לגבי תוכניות תרבות ובידור.
 - הכנת הפרסומים במספר שפות לוועזיות.
 - גיבוש מדיניות באשר לאופן ההפצה (חינם או בתשלום).
 - שילוב כל הגורמים הרלבנטיים בהכנת הפירסום ובמימונו.

10. הכשרת עובדים בתיירות.

- גיבוש מתכונת להכשרה מקצועית: בי"ס למלונאות ו/או הכשרת עובדים JOB THE ON.
 - לימודי ניהול מלונות, במסגרת האוניברסיטה.
 - הרחבת לימוד התיירות, בחינוך העל יסודי.
 - גיבוש מתכונת להדרכת השלמה תקופתית, של העוסקים בתיירות ובשירות התייר.

11. מדיניות שיווק.

- שיווק ירושלים בנפרד, בחו"ל.
 - שינוי בדימויה השיווקי של ירושלים, כלפי חוץ וכלפי פנים, כאחד. זאת עם הצגת כל מכמניה:
 - נוף טבע.
 - נוף אנושי.
 - עושר ארכיאולוגי.
 - מגוון ארכיטקטוני.
 - שווקים.
 - ארועי תרבות ובידור.
 - מוסדות תרבות.
 - ריכוז מאמץ:
 - משאבים כספיים.
 - שיתוף כל הגורמים הרלבנטיים.
 - התמקדות באוכלוסית יעד (מתחלפת, תקופתית).
 - ניצול מתוכנן ועקבי של מערכת השיווק בחו"ל, כגון לשכות התיירות של ישראל.
 - שילוב חומר פירסומי, הרצאות, סרטים וכד', בארועים דתיים ותיירותיים, המקיימים בחו"ל.
 - הקמת תערוכה נודדת, שתשקף את מגוון מכמניה של ירושלים.
 - יתר שיטתיות בפירסום ובשיווק של הקיים בירושלים, כגון:
 - פסטיבל האביב.
 - חגיגות המימונה.
 - פסטיבל הסרטים.
 - פסטיבל תיאטרון הבובות.
 - מפגשי תמריץ עם מנהיגי קהילה: יהודים ונוצרים.
 - גיבוש חבילות תיור חדשניות.
 - הרחבת המסגרות ההתנדבותיות לאירוח התייר.

12. עידוד התיירות בעונת החורף.

- ניצול חג המולד, להגברת הצליינות, באמצעות:
 - קישוט העיר ותאורתה.
 - מתן אפשרות הולמת לחוג במלונות.
 - שינוי מתכונת הסדרי הבטחון, במעבר לבית לחם.
 - שיתוף פעולה הדוק עם ההנהגה הנוצרית.
 - מתן אפשרות לשילוב נוצרים ישראלים באירוח הצליינים.
 - בחינת האפשרות להוזלה נוספת של תעריפי הלינה.
 - תוספת ארועי חורף: חודש מקהלות נוצריות.
 - מאמץ מיוחד לתוספת קונגרסים ותערוכות בחורף.

תכנית פיתוח תיירות

רשימת פרויקטים טנטטיבית

1. פרוייקט הכניסה לעיר
  - מרכז קונגרסים ותערוכות
  - מרכז לשירותי תיירות נילונים
  - טרמינל - עטרות
  - מרכז תיירות (?)
  - רצף תיירותי להולכי רגל - ממקבץ המלונות בקרית משה ועד לבניני האומה
  - טיילת לכנסת - מוזיאון ירושלים
2. שיפור רמת המלונות במרחב העיר
  - התאמת רמתם של המלונות לדירוגיהם, באמצעות קרן לשיפורים ושיפוצים
  - שיפור תשתית (כבישים, מדרכות, תאורה, באזורי המלונות שבמזרח העיר
3. רצף תיירותי מהמדרחוב לעיר העתיקה
  - המשך הפיתוח בנחלת שבעה.
  - חיבור נחלת שבעה דרך גן-העצמאות, לממילא, באמצעות מילי טיבולי ו/או מסעדת תצפית שירותי תיירות נילונים
  - פיתוח ממילא
  - פיתוח יזום של שירותי בידור
  - אתר מלון פאסט
4. מרכז שירותי תיירות נילונים שבאזור המלונות שבקרן היסוד
  - ניצול השטח שיתפנה בי.מ.ק.א עם הקמת אצטדיון עירוני
  - טיילת מגן הפעמון למוזיאון ישראל
5. רצף תיירותי ממכר העיריה לעיר העתיקה
  - הקמת פרויקט ככר העיריה
  - שימור ושיפוץ המיועד במגרש הרוסים
  - פיתוח מוסררה, בדומה לנחלת שבעה, מרכז ירידים.
  - עיתוד שטחים ב"שטח ההפקר" למלונאות ולשירותי תיירות.
6. עיתוד שטחי מלונאות
  - יער ירושלים
  - דרום מערב
  - צפון ירושלים.
  - הר הצופים
  - *בנין - זונטן פארק*
7. שדה התעופה - עטרות
8. מזון וביטום.

19.11.86

תחזית תיירות משולבת לירושלים, עד לשנת 2000.

1. תחזית כלל ארצית - תיירים ולינות במלונות תיירות (מליונים).
א. תחזית בינונית.

שנה	סה"כ תיירים	לינות סה"כ	במלונות תיירות	ישראלים
1986	1.1	11.3	6.3	5.0
1990	1.4	13.8	8.8	5.0
1995	1.8	17.1	11.1	6.0
2000	2.2	21.0	14.0	7.0

ב. תחזית אופטימית.

1990	1.5	14.5	9.5	5.0
1995	2.0	18.8	12.6	6.2
2000	2.7	24.5	17.0	7.5

2. תחזית הלינות, במלונות התיירות בירושלים, לפי יבשת המגורים של הלנים (אלפים).

א. תחזית בינונית.

שנה	סה"כ	תיירים	אמריקה	אירופה	אחר	ישראל
1990	3.220	2.820	1.420	1.160	250	400
1995	3.860	3.400	1.700	1.390	310	460
2000	4.740	4.200	2.100	1.720	380	540

תחזית אופטימית.

1990	3.300	2.900	1.420	2.240	250	400
1995	4.300	3.800	1.730	1.760	300	500
2000	5.600	5.000	2.100	2.520	380	600

3. הרכב הלינות החזוי במלונות התיירות בירושלים, לפי דרגת המלון, ולפי יבשת מגוריהם של האורחים במלונות (אחוזים). (לשנים 1990 עד 2000).

דרגה	אמריקה	אירופה	אחר	ישראל
5	50	20	30	17
4	33	34	38	35
3	15	39	27	40
2 ואחר	2	7	5	8

4. התפלגות הלינות החזיות למלונות התיירות בירושלים, לדרגותיהם (אלפים).

ת ח ז י ת			ת ח ז י ת			דרגת המלון
אופטימי	1995	1990	בינוני	1995	1990	סה"כ
2000	1995	1990	2000	1995	1990	
5.600	4.300	3.300	4.740	3.860	3,220	5
1.760	1.390		1.590			4
1.910	1.470		1.620			3
1.640	1.230		1.310			-2
290	210		200			

5. מספר חדרים נדרש במלונות התיירות בירושלים, לדרגותיהם. (בתפוסה אחידה בת 60%).

ת ח ז י ת			ת ח ז י ת			דרגת המלון
אופטימי	1995	1990	בינוני	1995	1990	סה"כ
2000	1995	1990	2000	1995	1990	
12.780	9.800	7.530	10.820	8.800	7.350	5
4.020	3.170		3.260			4
4.360	3.360		3.700			3
3.740	2.800		3.000			-2
660	480		500			

6. הצע חדרים צפוי ב-1990 ותוספות נדרשות לו, עד 2000.

תוספות חדרים נדרשות				הצע	דרגת המלון
א 2000	א 2000	א 1995	1990	1990	סה"כ
א 3.430	ב 1.470	א 450	-	9.350	5
1.020	620	160	-	3.000	4
930	270	70	-	3.430	3
1.540	800	600	-	2.200	2 ואחר
-60	-220	-240	-	720	

א - אלקטרוני.

ב - בינני.

רשימת תוספת מתקני תיירות הנדרשת לירושלים.

1. שירותי תיירות נילויים.

לתיירות קונגרסים

- מרכז קונגרסים
- רצף תיירותי ממקבץ המלונות בשדרות הרצל לבנייני האומה.
- מרכז שירותים לתייר, סמוך למקבץ.

לתיירות נופש

- בידור קל (ו או מיני טיבולי).
- בריכות שחיה ושטחי פעילות נופש.
- קמפינג
- טיילות.

לכלל התיירות

- טרמינל.
- מרכז תיירות.
- מסעדת תצפית.
- לשכת תיירות בכניסה לעיר.
- מרכז שירותים לתייר, במקבץ המלונות בקרן היסוד.
- שירות לשמירת חפצים.
- שדה תעופה. (?)

2. מלונאות

- העלאת הרמה של המלונות במזרח העיר.
- עיתוד שטחי מלונאות ונופש באיזורים:
  - יעד ירושלים.
  - דרום מערב.
  - צפון ירושלים.
  - הר הצופים.
- עיתוד שטחי מלונות ושרותי תיירות מול שער שכם.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

LECTURE 10: QUANTUM MECHANICS

DATE: _____

TOPICS TO BE COVERED:

1. REVIEW

- Wave function
- Schrödinger equation
- Probability density
- Expectation values
- Uncertainty principle
- Tunneling

2. NEW

- Harmonic oscillator
- Angular momentum
- Spin
- Addition of angular momentum
- Perturbation theory

תוספת פוטנציאלית של מלונות בירושלים,
לפי מיקומה במערך העירוני.

1. תוספת מלונות כוללת.

הרחבות	חדשים	סך הכל	המיקום
1,050	6,060	7,110	סך הכל
650	2,140	2,790	מרכז העיר
100	1,900	2,000	סמוך למרכז
160	1,160	1,320	רחוק מהמרכז
140	860	1,000	רחוק מאד

כלל אסמני נילוג של
200 חזר (נילוגיה)

2. רשימה מפורטת.

הרחבות	חדשים		סך הכל
	העיר	מרכז	
610-690	2,140		סך הכל
32	פילגרims פאלאס	200	כלל
200	נוטרדאם	250	בנין
150	המלך דוד	450	טליתא קומי
200-280	מלון הנשיא	113	פאסט
32	פלורס פילס	300	ממילא דרום
		200	ארץ ישראל
		350	פאלאס
		280	רבי עקיבא

סמוך למרכז

הרחבות	חדשים	סך הכל	
100-110	1,870-1,920	סך הכל	
20	אלקזר	126	מצליח קול
80-90	אבו בטוטא	900	מנדלבאום
		120	מרחבא
		80	שרי ישראל
		450	שינדלר
	200-250		עומר'ה

מ ר ו ח ק מ ה מ ר כ ז

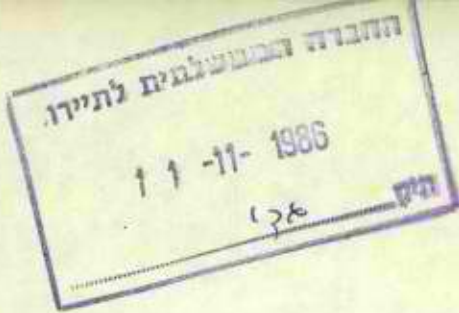
		1,160	סך הכל
160			
120	מלון רם	77	גבעת שאול
		80	עובדיה לוי
		750	מחם אלנבי
41	הילטון	250	בניח

מ ר ו ח ק מ א ד מ ה מ ר כ ז

		860	סך הכל
140			
28	הולילנד	94	רמות
110	זיפלומט	220	מגדל מיכאל
		170	בית שלום
		200	זיזה
		180	שנר הדרום

מלוונות פוטנציאליים, לפי הבעלות על הקרקע ורמת הזמינות.

רמת תמיכה				בעלות
סה"כ	גבוהה	בינונית	נמוכה	
העיר				
6,020	670	1,030	4,320	סה"כ
2,310	230	630	1,450	פרטית
3,710	440	400	2,870	צבורית
מרכז				
2,140	350	300	1,490	סה"כ
1,590	-	300	1,290	פרטית
550	350	-	200	צבורית
סמוך				
1,860	230	-	1,630	סה"כ
310	230	-	80	פרטית
1,550	-	-	1,550	צבורית
מרוחק				
1,160	-	330	830	סה"כ
410	-	330	80	פרטית
750	-	-	750	צבורית
מרוחק מאד				
860	90	400	370	סה"כ
-	-	-	-	פרטית
860	90	400	370	צבורית

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

Handwritten notes in Hebrew:
מסמך מס' 11-11-86
מסמך מס' 11-11-86

ירושלים

הסחלפה לתכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

כה' בתשרי תשמ"ז
28 באוקט' 1986

סיכום דיון מיום 16.10.86 של ועדת ההיגוי לתירות שנערך במשרדו של א. שפרבר סגן מהנדס העיר

נוכחים: ה"ח: ג. שמיר ד"ר בראון משרד התירות

ג. כהן החברה לפיתוח התירות

ז. בורגר ד. פלי ד. פריס צ. רוזנבלום א. שפרבר עיריית ירושלים

ז. וינשל מתכנת

נעדרו: גרינבוים התאחדות בתי המלון

סוכם:

א. אומצו מסקנות סקר הפעילים לטוח הקצר.
כל גורם מטפל יעביר אל הגב' צ. רוזנבלום תוך חודש ימים את תוכניתו לדרך הטיפול בנושאים שבאחריותו.
הגב' רוזנבלום תבצע המעקב אחר התקדמות הנושאים ותדוח לוועדה.
(נושא הנקיון יבדק ע"י אגף התירות בעירייה ומסקנותיו יועברו לוועדה).

ב. הועדה אמצה את מסקנות סקר הפעילים לטוח הבינוני כנושאים שיהוו את הבסיס להמשך העבודה והכנת תוכנית הפיתוח.

ג. הוצגו תוצאות סקר הגישוש של תירים ישראלים בבתי מלון בירושלים.

ד. הוצגו תחזיות ראשוניות של מספר התירים הצפוי בשנים 1995, 2000 בשלוש אלטרנטיבות.

ה. הוצגה תחזית תוספת הביקוש לשטחי רצפות לשרותי תירות נלווים לשנת 2000.

2/...

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

הסחלקה לחכנוו העיר
دائرة تنظيم المدينة

- 2 -

1. בפגישה הבאה יתקיים דיון באשר לתחזיות שהוצגו.
2. אושרה תוכנית העבודה לשלב ב¹ של העבודה בהתאם להצעתה של הגב' וינשל. בהתאם לכך ועל בסיס התקציב שאושר יחתם חוזה להמשך העבודה עם הגב' וינשל.

רשם: א. שפרבר

העתק: מר א. קסוטו-
מר גרינבוים
מר א. ניב
למשתתפים

4. תחזית הרכב הלינות במלונות התיירות בירושלים לפי דרגות המלון בתסריטים חלופיים (אלפים)

תסריטים חלופיים			דרגת המלון	שנה
ג. תגבור תיירות נופש	ב. תגבור תיירות קונגרסים	א. שמירה על חלקה של י-ם		
3,890	3,680	3,620	סה"כ	1995
1,260	1,230	1,210	5	
1,340	1,260	1,240	4	
1,120	1,030	1,010	3	
170	160	160	2 ואחר	
5,080	4,600	4,460	סה"כ	2000
1,600	1,550	1,490	5	
1,730	1,550	1,510	4	
1,480	1,280	1,240	3	
270	220	220	2 ואחר	

5. מספר חדרים נדרש במלונות התיירות, לדרגותיהם בתסריטים חלופיים (60% תפוסת חדרים, בכל העיר)

תסריטים חלופיים			דרוג	שנה
ג.	ב.	א.		
7,060	6,900	6,850	סה"כ	1990
2,330	2,310	2,280	5	
2,420	2,350	2,330	4	
1,990	1,920	1,920	3	
320	320	320	2 ואחר	
8,900	8,400	8,260	סה"כ	1995
2,880	2,810	2,760	5	
3,060	2,880	2,830	4	
2,560	2,350	2,310	3	
390	360	360	2 ואחר	
11,600 ✓	10,500 ✓	10,180 ✓	סה"כ	2000
3,650	3,540	3,400	5	
3,950	3,540	3,450	4	
3,380	2,970	2,830	3	
620	500	500	2 ואחר	

6. רצע חדרים קיים וכבנייה בירושלים, לדרגותיהם

דרוג	סה"כ	מערכ	מזרח (1)
סה"כ	9,230	7,010	2,220
5	2,950	2,540	410
4	2,870	2,310	560
3	2,680	2,010	670
2 ואחר	730	..	..

1) כלי מלון היאט, הכלול ב"מערב".

7. תוספת חדרים נדרשת במלונות התיירות בירושלים לפי דירוג, ולפי תסריטים חלופיים

תוספת חדרים נדרשת						דרוג
2000			1995			
.ג	.ב	.א	.ג	.כ	.א	
2,480	1,500	1,180	90	-	-	סה"כ
700	590	450	-	..	-	5
1,080	670	580	90	-	-	4
700	240	150	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	2 ואחר

1.10.86

סקר גישוש - תיירים ישראלים בבתי מלון בירושלים

א. מבוא

במסגרת הכנת תכנית פיתוח התיירות בירושלים נערך בחודש אוגוסט 1986 סקר גישוש בקרב 60 תיירים ישראלים בבתי מלון בירושלים. מטרת הסקר הייתה להכיר את מאפייני הנופשים בבתי מלון בירושלים ואת ההתייחסותם לשירותי התיירות בירושלים כדי לעמוד על הראוי לשיפור בתחום זה.

להלן תמצית הממצאים של סקר גישוש זה.

ראוי להזכיר כאן ממצא שהוא תוצר עקיף, ולא ישיר של הסקר: הסקר נועד במקורו לבדוק את הסיבות למשקל הנמוך יחסית של תיירות ישראלית בירושלים; אולם חוץ עריכת הסקר הסתבר שקיץ 1986 היה קיץ עמוס תיירות ישראלים בירושלים, עם תפוסה גבוהה ביותר, ובעיות במציאת מקום בבתי המלון. בין הגורמים לכך יתכן שניתן למנות את השפעתו החזקה של מבצע "מעורב ירושלמי" (ראה להלן), ואת הגידול בתיירות פנים שמאפיין ככל הנראה את השנתיים האחרונות.

א. מסרות הנופש

1. המנוחה והנופש צוינה כמטרה עיקרית בעלת השכיחות הגבוהה ביותר (58%) ואחריה הביקור באתרים (20%); מזג האוויר צוין כמטרה שניה במעלה. רצוי להדגיש שלוש מסרות אלה בפרסומי לעידוד תיירות ישראלים בירושלים.

2. ירושלים התחרתה בקרב הישראלים שרואיינו עם ים המלח, צפת ואילת; הסיבה שבחרו בסופו של דבר בירושלים קשורה במזג האוויר ובאהבת העיר. גם מרכיב אחרון זה ראוי להדגשה בפרסומים לטובת תירות ישראלית בעיר.

ב. השפעת מבצע ההוזלות ("מעורב ירושלמי")

1. משקל גבוה של הנופשים - 40% - באו לדבריהם בעקבות מבצע ההוזלות;

2. הושפעו מהמבצע יותר:

- מי שכבר התאכסנו בעבר במלונות בירושלים;
- חרדים, שומרי מצוות ומסורתיים.

ג. כיצד ידעו על המלון? על אפשרויות הבילוי?

1. מקורות המידע העיקריים על בתי המלון הם מקורות אישיים - חברים, מקום העבודה, שהות בעבר במלון ועוד; מקורות אלה נוטלים 50% מכל מקורות המידע;

2. גם לגבי אפשרויות הבילוי מקורות המידע האישיים הם העיקריים (45%);

נתונים אלה מצביעים על החשיבות העצומה של החרשמות אישית חיובית; מכאן ניתן לומר שמבצע כגון "מעורב ירושלמי", אם הוא זוכה להצלחה, כפי שאכן קרה, יש לו השלכה חיובית רבה לעתיד.

ד. אתרי הביקור

1. המרואינים בסקר ביקרו במוצע ב-7 אתרי ביקור בעיר;

2. זהו אומנם מספר נמוך יותר מזה של התיירים מחו"ל (11 אתרים), אך יש לזכור שגם השהות של הישראלי נמוכה משל התייר. ניתן להניח שהיקף הביקורים היה גדול יותר אילו היה מידע רב יותר במלונות בנושא זה (ראה להלן). כדאי גם לזכור שהמסרה העיקרית של הנופשים היחה מנוחה;

ההיקף העצום של אתרים בעיר, מצדיק בדיקת האפשרויות לפתח תיירות סביב אתרים בעיר.

ה. בילוי ובידור

1. צורת הבילוי השכיחה ביותר בקרב המרואינים - הינה סתם טיול בעיר בערב - 70% מהמרואינים עשו זאת.
2. שימוש אינטנסיבי עשו הישראלים בבריכות שבמלונות - 50% מהמרואינים רחצו בבריכת המלון בו שהו ועוד 20% בבריכות שמחוץ למלונות - נראה שהבריכות מהוות מרכיב חשוב של הנופש של הישראלים.
3. שימוש אינטנסיבי נוסף היה במסעות בעיר - 60% מהמרואינים ביקרו במסעות בעת חופשתם, וזאת על אף העובדה ש-55% מהנופשים היו בהסדרים של חצי פנסיון;
4. בבילויים בערב השתתפו כ-45% מהמרואינים כשהשתתפות בכל סוג בילוי - תיאטרון, וכו' היא ברוב הסוגים מצומצמת יחסית 2%-8% מהנשאלים; שיעור גבוה יחסית הלכו לקולנוע (20%), ולחזיון האורקולי (10%).
5. כדאי להדגיש כי 50% מהמרואינים סבורים שאין מספיק מידע במלון על אפשרויות הבילוי; יש תחושה כי בעצם במלונות מעוניינים כי האורחים יבלו במלון ולא מחוצה לו.

ו. הנאה מהחופשה וממרכיביה

1. כל המרואינים שהתייחסו לשאלה נהנו או נהנו מאוד מהחופשה (99%). גם הילדים נהנו רובם ככולם (98%), לדברי ההורים.
2. כאשר בודקים לפי מרכיבי הנופש - נמצא שיעור גבוה של הנאה מבתי המלון - 92% נהנו מהם, וכן מהפארקים בירושלים - 93% ממי שהיו בהם נהנו מהם.
3. בדירוג בסולם ההנאה, מצויים שיעורים נמוכים ביותר בקצה השלילי - "מאוד לא נהנו", ולעומת זה שיעורים גבוהים בקצה החיובי - "מאוד נהנו".
4. שיעורים ניכרים של אי הנאה מצויים לגבי בריכות השחיה מחוץ למלון (39%) ובמלון (28%), בידור מחוץ למלון (33%) ומסעות (27%).

ז. משך השהות

1. משך השהות הממוצע - 3.5 לילות; זהו ממוצע גבוה יחסית בהשוואה לממוצע הארצי;

2. משך השהות ארוך יותר בקרב:

- מי שהתאכסנו בעבר במלון בירושלים;
- בעלי הכנסות בינוניות ומעלה;
- חרדים, שומרי מצוות ומסורתיים לעומת חילוניים;
- בקרב נופשים מובהקים יותר - מי שהיו בנופש גם ב-1984 וגם ב-1985;
- משך השהות קצר יותר בקרב מי שמחכוונים לחזור בשנה הבאה.

ח. רצון להאריך השהות

1. כמעט מחצית המרואיינים היו רוצים להאריך החופשה, ו-30% מוכנים גם להגדיל ההוצאות לשם כך;

2. משך החופשה הרצוי - 5 ימים בממוצע; מי ששהו 5 ימים ומעלה סבורים מרביחם כי משך שהותם מתאים; הרצון הרב להאריך החופשה הוא בקרב מי ששהו 1-2 ימים - 75% מהם רוצים להאריך השהות;

3. הרצון להאריך השהות רב יותר בקרב מי שמאוד נהנו מהמלון.

ט. ביקור חוזר בעתיד

1. למעלה ממחצית הנופשים (55%) מתכוונים לחזור לנפוש בירושלים השנה או בשנה הבאה; שיעור גבוה יחסית של מתכוונים לחזור מצוי בקרב:

- חרדים, שומרי מצוות ומסורתיים;
- מתאכסנים במלונות *3;
- מי שהתאכסנו בירושלים בבתי מלון בעבר;
- מי שלא היו בנופש בשבת;

נכונות נמוכה יותר לחזור מצויה בקרב מי ששמירת השבת בירושלים הפריעה לחופשתם.

י. הלימות המחיר - רוב המרואינים (78%) סבורים שמחיר המלון היה הולם או די הולם;

יא. נכונות לבוא מחוץ לעונה

1. אם יוזילו המחירים ב-50% מחוץ לעונה מוכנים כמחצית מהנשאלים לבוא לנופש בירושלים מחוץ לעונה; 25% מוכנים לבוא בחודשים מאי-יוני; 17% בספטמבר-אוקטובר (לא בחגים) ורק 5% בנובמבר-מרץ. יתכן שכדי להביא אורחים בחודשי החורף יש צורך בהורדת מחירים גדולה יותר;

2. הנכונות לבוא מחוץ לעונה גבוהה יותר ככל שדרגת המלון נמוכה יותר.

יב. השפעת שמירת השבת על החופשה

1. שמירת השבת לא הפריעה למרבית האוכלוסיה הרלבנטית (מי ששהו במלון בששי ושבת) - ליהנות מהחופשה; רק ל-30% מהשוהים בשבת היא הפריעה.

2. אולם כאשר מבחינים בין חילוניים לדתיים ומסורתיים - מסתבר שלמחצית מהמרואינים החילוניים הפריעה שמירת השבת להנאה מחופשתם.

3. מעניין לציין עם זאת כי משקלם של החילוניים בסקר בירושלים גבוה במידה ניכרת ממשקלם בקרב אוכלוסיה כלל ארצית (לפי סקר חופשות 1979 - 29% חילוניים לעומת 48% בסקר בירושלים).

יג. דפוסי נופש כלליים

1. החופשה בירושלים הווחה לגבי שני שלישים מהמרואינים את חופשתם העיקרית (הארוכה ביותר) השנה.

2. כמחצית מהמרואינים שקלו מקום נופש נוסף, לפני שהחליטו לבוא לירושלים; מקומות הנופש ששקלו אותם - ים המלח, אילת, צפת;

3. מבין המרואינים - 30% לא היו כלל בנופש בשנתיים הקודמות; 25% היו בנופש בחו"ל (חלקם גם בארץ), ו-45% היו בנופש בארץ.

4. משך החופש בארץ של היוצאים לנופש בשנתיים הקודמות (1984-1985) היה 4.9 ימים בממוצע (ארוך יותר ב-1985 מאשר ב-1984), ומשך החופשה בחו"ל עמד על 15 יום (קצר יותר ב-1985 מאשר ב-1984).

יד. פרופיל הנופשים

1. החייר השכיח היא בקבוצת גיל 35-44 (68%), נשוי (88%), עם ילדים (82%), מאיזור המרכז, עם רכב בבעלותו (87%), עם הכנסה ממוצעת של 1,600 ש"ח לחודש, חילוני (48%), עם ממוצע של 13 שנות לימוד;

2. שני שלישים מהזוגות שיש להם ילדים באו עם ילדיהם לנופש;

3. מרבית הנופשים באו רק עם בן זוג (37%); הקבוצה השניה בשכיחותה - מי שבאו עם בן זוג וילדים (28%); ואחריהם מי שבאו עם בן זוג, ילדים וחברים (12%);

טו. הערות של מרואינים

1. קו 99 - הערות רבות: לא עומדים בלוח זמנים; יום אחד לא הגיע האוטובוס, יום אחר הגיע באיחור של 80 (!) דקות; המדריך לא סיפק מספיק אינפורמציה;
2. הגישה לכותל מאוד קשה לנכים; מציעים שהתחבורה תגיע עד רחבת הכותל;
3. פירסומים - שהמידע יהיה מרוכז בפרסום אחד ולא מפוזר; רצוי לתת אפשרות לרכישת מפת ירושלים בעברית;
4. פעילויות - אין מספיק מופעים לכל המשפחה בחופש;
5. הצעות - עיסקת חבילה: מלון ותיאטרון, בעונות לא בווערות;
6. שיקולים לבחירת ירושלים לנופש - להכיר את ירושלים לילדים; תמיד יש דברים חדשים לראות;
מוצע לכלול חשיבה כזו במערכת השיווק והפרסום לישראלים, וליהודים, ואולי גם לחיירים בכלל.

פרויקטים מסחריים במע"ר, (מסחר ומשרדים) לפי רמת זמינות
(אלפי מ"ר).

שם הפרויקט	אלפי מ"ר
סך הכל	136.0
ככניה	20.3
ככר ציון	6.1
תחנת פז	5.2
תחנת הקצח	1.4
סליטא קומי	7.6
זמינות גבוהה	69.5
כלל	24.7
הרב הוק	6.0
רח' אלישר	6.2
הורקנוס	1.6
מונכאז	9.1
רבי עקיבא	14.0
אדמות הארמנים	2.1
רח' כורש	2.8
בית העיריה	...
ממילא דרום	3.0
זמינות בינונית	46.1
מפא"י	30.0
רח' ממילא	13.6
רח' דוד המלך	2.5

מקור: עיריית ירושלים, מחלקת מהנדס העיר: "אינוונטר התוכניות
הקשורות לנושאי תיירות בירושלים". 11.1985.

תחזית תוספת ביקוש לשטחי רצפות לשרותי תיירות נלווים, ש' 2000.

1. גידול מספר ימי שהות של תיירים בבירה, עד ש' 2000.
 שנת 2000 - 3.8-4.2 מיליון לינות (כמלונות התיירות)
 שנת 1985 - 2.3 " " " "
 גידול 74%

2. גידול מספר המועסקים בשירותי תיירות נלווים, עד ש' 2000
 (ללא מלונאות, אלפים).

גידול	מועסקים-2000	מועסקים-1985	ענף משנה
3.2	7.6	4.4	סך הכל
1.2	2.9	1.6	אוכל ומשקה
1.1	2.6	1.5	מסחר קמעוני
0.3	0.7	0.4	שרותים אישיים
0.6	1.5	0.9	שרותי תחבורה*

*כניסו עובדים שאינם צורכי שטח.

3. תוספת שטחי רצפות נדרשת לשרותי תיירות נלווים,
 1985 עד 2000 (מ"ר)

שטח למועסק	תוספת עובדים	תוספת שטח כוללת
15	3,200	48,000
20	3,200	64,000

החברה הממשלתית לתיירות
26-10-1986
מ"ס 36

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

אשר יושב
העני אל תעיל יושב

המחלקה לתכנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

מיוסדים

כח' באלול תשמ"ו
2 באוקט' 1986

סיכום דיון ישיבת ועדת ההיגוי המקצועית לתיירות מיום 29.9.86
שנערכה במשרדו של א. קסוטו

- נוכחים ה"ה - א. קסוטו
גרינבוים
צ. רוזנבלום
ד. פלי
ג. בורגר
ז. וינשל
ד. פריז
א. שפרבר
נעדרו: שמיר
ג. כהן ✓

- סוכם: 1. הדיון במסקנות סקר הפעילים יערך בישיבה הבאה בהשתתפות משרד התיירות והתמ"ת.
2. ההצעות המופיעות בסיכום הסקר בעמ' 77 כפעילות לטוח קצר יועברו אל האחראים לביצועם כנקוב ברשימה.
- א. המעקב על ביצוע הפעולות הללו יעשה ע"י צ. רוזנבלום.
ב. צ. רוזנבלום תעביר רשימת הנדשאים אל האחראיים.
- ג. כל אחראי יעביר אל צ. רוזנבלום את תוכנית עבודתו בכל נושא שתכלול לוח זמנים לתכנון וביצוע משאבים דרושים והגורמים עמם יש לטפל בנושא.
תוכניות אלו התקבלנה בתוך חודש ימים.
3. תקבע ישיבה נוספת לעוד כ- 10 ימים.

רשם: א. שפרבר

אילן
אילן אל גיה יאל

1.10.86

סקר גישוש - תיירים ישראלים בבתי מלון בירושלים

א. מבוא

במסגרת הכנת חכנית פיתוח התיירות בירושלים נערך בחודש אוגוסט 1986 סקר גישוש בקרב 60 תיירים ישראלים בבתי מלון בירושלים. מטרת הסקר הייתה להכיר את מאפייני הנופשים בבתי מלון בירושלים ואת ההתייחסותם לשירותי התיירות בירושלים כדי לעמוד על הראוי לשיפור בתחום זה.

להלן תמצית הממצאים של סקר גישוש זה.

ראוי להזכיר כאן ממצא שהוא חוצר עקיף, ולא ישיר של הסקר: הסקר נועד במקורו לבדוק את הסיבות למשקל הנמוך יחסית של תיירות ישראלית בירושלים; אולם תוך עריכת הסקר הסתבר שקיץ 1986 היה קיץ עמוס תיירות ישראלים בירושלים, עם תפוסה גבוהה ביותר, ובעיות במציאת מקום בבתי המלון. בין הגורמים לכך יחנן שניתן למנות את השפעתו החזקה של מבצע "מעורב ירושלמי" (ראה להלן), ואת הגידול בתיירות פנים שמאפיין ככל הנראה את השנתיים האחרונות.

א. מטרות הנופש

1. המנוחה והנופש צוינה כמטרה עיקרית בעלת השכיחות הגבוהה ביותר (58%) ואחריה הביקור באחרים (20%); מזג האויר צוין כמטרה שניה במעלה. רצוי להדגיש שלוש מטרות אלה בפרסומי לעידוד תיירות ישראלים בירושלים.

2. ירושלים התחרתה בקרב הישראלים שרואיינו עם ים המלח, צפת ואילת; הסיבה שבחרו בסופו של דבר בירושלים קשורה במזג האויר ובאהבת העיר. גם מרכיב אחרון זה ראוי להדגשה בפרסומים לטובת תירות ישראלית בעיר.

ב. השפעת מבצע ההוזלות ("מעורב ירושלמי")

1. משקל גבוה של הנופשים - 40% - באו לדבריהם בעקבות מבצע ההוזלות;

2. הושפעו מהמבצע יותר:

- מי שכבר התאכסנו בעבר במלונות בירושלים;
- חרדים, שומרי מצוות ומסורתיים.

ג. כיצד ידעו על המלון? על אפשרויות הבילוי?

1. מקורות המידע העיקריים על בתי המלון הם מקורות אישיים - חברים, מקום העבודה, שהות בעבר במלון ועוד; מקורות אלה נוטלים 50% מכל מקורות המידע;

2. גם לגבי אפשרויות הבילוי מקורות המידע האישיים הם העיקריים (45%);

נתונים אלה מצביעים על החשיבות העצומה של החרשמות אישית חיובית; מכאן ניחן לומר שמבצע כגון "מעורב ירושלמי", אם הוא זוכה להצלחה, כפי שאכן קרה, יש לו השלכה חיובית רבה לעתיד.

ד. אתרי הביקור

1. המרואינים בסקר ביקרו במוצע ב-7 אתרי ביקור בעיר;

2. זהו אומנם מספר נמוך יותר מזה של התיירים מחו"ל (11 אתרים), אך יש לזכור שגם השהות של הישראלי נמוכה משל התייר. ניתן להניח שהיקף הביקורים היה גדול יותר אילו היה מידע רב יותר במלונות בנושא זה (ראה להלן). כדאי גם לזכור שהמטרה העיקרית של הנופשים הייתה מנוחה;

ההיקף העצום של אתרים בעיר, מצדיק בדיקה האפשרויות לפתח חיירות סביב אתרים בעיר.

ה. בילוי ובידור

1. צורת הבילוי השכיחה ביותר בקרב המרואינים - הינה סחם טיול בעיר בערב - 70% מהמרואינים עשו זאת.
2. שימוש אינטנסיבי עשו הישראלים בבריכות שבמלונות - 50% מהמרואינים רחצו בבריכת המלון בו שהו ועוד 20% בבריכות שמחוץ למלונות - נראה שהבריכות מהוות מרכיב חשוב של הנופש של הישראלים.
3. שימוש אינטנסיבי נוסף היה במסעדות בעיר - 60% מהמרואינים ביקרו במסעדות בעת חופשם, וזאת על אף העובדה ש-55% מהנופשים היו בהסדרים של חצי פנסיון;
4. בבילויים בערב השתתפו כ-45% מהמרואינים כשהשתתפות בכל סוג בילוי - תיאטרון, וכו' היא ברוב הסוגים מצומצמת יחסית 2%-8% מהנשאלים; שיעור גבוה יחסית הלכו לקולנוע (20%), ולחזיון האורקולי (10%).
5. כדאי להדגיש כי 50% מהמרואינים סבורים שאין מספיק מידע במלון על אפשרויות הבילוי; יש תחושה כי בעצם במלונות מעוניינים כי האורחים יבלו במלון ולא מחוצה לו.

1. הנאה מהחופשה וממרכיביה

1. כל המרואינים שהתייחסו לשאלה נהנו או נהנו מאוד מהחופשה (99%). גם הילדים נהנו רובם ככולם (98%), לדברי ההורים.
2. כאשר בודקים לפי מרכיבי הנופש - נמצא שיעור גבוה של הנאה מבחי המלון - 92% נהנו מהם, וכך מהפארקים בירושלים - 93% ממי שהיו בהם נהנו מהם.
3. בדירוג בסולם ההנאה, מצויים שיעורים נמוכים ביותר בקצה השלילי - "מאוד לא נהנו", ולעומת זה שיעורים גבוהים בקצה החיובי - "מאוד נהנו".
4. שיעורים ניכרים של אי הנאה מצויים לגבי בריכות השחיה מחוץ למלון (39%) ובמלון (28%), בידור מחוץ למלון (33%) ומסעדות (27%).

ז. משך השהות

1. משך השהות הממוצע - 3.5 לילות; זהו ממוצע גבוה יחסית בהשוואה לממוצע הארצי;

2. משך השהות ארוך יותר בקרב:

- מי שהתאכסנו בעבר במלון בירושלים;
- בעלי הכנסות בינוניות ומעלה;
- חרדים, שומרי מצוות ומסורתיים לעומת חילוניים;
- בקרב נופשים מובהקים יותר - מי שהיו בנופש גם ב-1984 וגם ב-1985;

- משך השהות קצר יותר בקרב מי שמחכוונים לחזור בשנה הבאה.

ח. רצון להאריך השהות

1. כמעט מחצית המרואיינים היו רוצים להאריך החופשה, ו-30% מוכנים גם להגדיל ההוצאות לשם כך;

2. משך החופשה הרצוי - 5 ימים בממוצע; מי ששהו 5 ימים ומעלה סבורים מרביחם כי משך שהותם מתאים; הרצון הרב להאריך החופשה הוא בקרב מי ששהו 1-2 ימים - 75% מהם רוצים להאריך השהות;

3. הרצון להאריך השהות רב יותר בקרב מי שמאוד נהנו מהמלון.

ט. ביקור חוזר בעתיד

1. למעלה ממחצית הנופשים (55%) מחכוונים לחזור לנפוש בירושלים השנה או בשנה הבאה; שיעור גבוה יחסית של מחכוונים לחזור מצוי בקרב:

- חרדים, שומרי מצוות ומסורתיים;
- מתאכסנים במלונות *3;
- מי שהתאכסנו בירושלים בבחי מלון בעבר;
- מי שלא היו בנופש בשבת;

נכונות נמוכה יותר לחזור מצויה בקרב מי ששמירת השבת בירושלים הפריעה לחופשם.

י. הלימות המחיר - רוב המרואינים (78%) סבורים שמחיר המלון היה הולם או די הולם;

יא. נכונות לבוא מחוץ לעונה

1. אם יוזילו המחירים ב-50% מחוץ לעונה מוכנים כמחצית מהנשאלים לבוא לנופש בירושלים מחוץ לעונה; 25% מוכנים לבוא בחודשים מאי-יוני; 17% בספטמבר-אוקטובר (לא בחגים) ורק 5% בנובמבר-מרץ. יחכן שכדי להביא אורחים בחודשי החורף יש צורך בהורדת מחירים גדולה יותר;

2. הנכונות לבוא מחוץ לעונה גבוהה יותר ככל שדרגת המלון נמוכה יותר.

יב. השפעת שמירת השבת על החופשה

1. שמירת השבת לא הפריעה למרבית האוכלוסיה הרלבנטית (מי ששהו במלון בששי ושבת) - ליהנות מהחופשה; רק ל-30% מהשוהים בשבת היא הפריעה.

2. אולם כאשר מבחינים בין חילוניים לדתיים ומסורתיים - מסתבר שלמחצית מהמרואינים החילוניים הפריעה שמירת השבת להנאה מחופשם.

3. מעניין לציין עם זאת כי משקלם של החילונים בסקר בירושלים גבוה במידה ניכרת ממשקלם בקרב אוכלוסייה כלל ארצית (לפי סקר חופשות 1979 - 29% חילוניים לעומת 48% בסקר בירושלים).

יג. דפוסי נופש כלליים

1. החופשה בירושלים הוותה לגבי שני שלישים מהמרואינים את חופשתם העיקרית (הארוכה ביותר) השנה.

2. כמחצית מהמרואינים שקלו מקום נופש נוסף, לפני שהחליטו לבוא לירושלים; מקומות הנופש ששקלו אותם - ים המלח, אילת, צפת;

3. מבין המרואינים - 30% לא היו כלל בנופש בשנתיים הקודמות; 25% היו בנופש בחו"ל (חלקם גם בארץ), ו-45% היו בנופש בארץ.

4. משך החופש בארץ של היוצאים לנופש בשנתיים הקודמות (1984-1985) היה 4.9 ימים בממוצע (ארוך יותר ב-1985 מאשר ב-1984), ומשך החופשה בחו"ל עמד על 15 יום (קצר יותר ב-1985 מאשר ב-1984).

יד. פרופיל הנופשים

1. החייר השכיח היא בקבוצת גיל 35-44 (68%), נשוי (88%), עם ילדים (82%), מאיזור המרכז, עם רכב בבעלותו (87%), עם הכנסה ממוצעת של 1,600 ש"ח לחודש, חילוני (48%), עם ממוצע של 13 שנות לימוד;

2. שני שלישים מהזוגות שיש להם ילדים באו עם ילדיהם לנופש;

3. מרבית הנופשים באו רק עם בן זוג (37%); הקבוצה השניה בשכיחותה - מי שבאו עם בן זוג וילדים (28%); ואחריהם מי שבאו עם בן זוג, ילדים וחברים (12%);

טו. הערות של מרואינים

1. קו 99 - הערות רבות: לא עומדים בלוח זמנים; יום אחד לא הגיע האוטובוס, יום אחר הגיע באיחור של 80 (!) דקות; המדריך לא סיפק מספיק אינפורמציה;
2. הגישה לכוחל מאוד קשה לנכים; מציעים שהתחבורה תגיע עד רחבת הכוחל;
3. פירסומים - שהמידע יהיה מרוכז בפרסום אחד ולא מפוזר; רצוי לתת אפשרות לרכישת מפת ירושלים בעברית;
4. פעילויות - אין מספיק מופעים לכל המשפחה בחופש;
5. הצעות - עיסקת חבילה: מלון וחיאטרון, בעונות לא בווערות;
6. שיקולים לבחירת ירושלים לנופש - להכיר את ירושלים לילדים; תמיד יש דברים חדשים לראות;
מוצע לכלול חשיבה כזו במערכת השיווק והפרסום לישראלים, וליהודים, ואולי גם לחיירים בכלל.

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

המחלקה לחיגנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

ירושלים

כז' באב תשמ"ו
1 בספט' 1986

כינוס דיון מיום 28.8.86 שנערך במשרדו של א. שפרבר

הנושא: הערכות תקציבית בנושא תוכנית פיתוח תירות

נוכחים: ה"ה א. קסטור-חבר מועצת העיר
ד. פלי - סגן גזבר העיריה
א. שפרבר-סגן מהנדס העיר

נעזרו: ה"ה ג. כהן החברה לפיתוח התירות
י. גרינבוים התאחדות בתי המלון

הדיון נערך בעקבות הדיון שנערך בוועדת ההיגוי המקצועית בנושא זה ועל בסיס הערכות שהוגשו ע"י הגב' ז. רינשל.

סוכס:

1. מאחר והמסגרת התקציבית המוצעת חורגת מהיקף התקציב שנקבע ומאחר וסקרי הגישוש הנוספים מטרם היתה אימות מסקנות שהגיע אליהן בסקר הפעילים, לא יערכו סקרי הגישוש שמועד בצועם תוכנן לחודש אוקטובר.

כמו כן ובעקבות חוות דעתו השלילית של ד"ר בראון באשר להשלמת הסקר הראשון ע"י שאלונים למילוי עצמי השאלונים הנ"ל יאספו אך לא ינותחו בשלב זה ע"י צוות העבודה.

2. הגב' ז. רינשל תשקיע את מירב העבודה בשלב הנוכחי בגיבוש האלטרנטיבות והכנת תוכנית הפיתוח מתוך הנחיה שהעבודה צריכה להעשות במסגרת התקציבית הקיימת.

רשם: אבי שפרבר

העתק: הנוכחים
הנעדרים
ע. רוזנבלום
ג. שמיר
ז. בורגר
ז. רינשל

הצעה טנטטיבית לשלב העבודה השני

1. מבוא

שלב העבודה השני יחולק, אף הוא, לשנים או שלושה שלבי ביניים:

1. גיבוש אלטרנטיבות ראשוניות ובחינת ~~סביבתן~~ ^{כיוון}.
2. עיבוד מפורט של האלטרנטיבות ובחירת המועדפת מביניהן.
3. עיבוד האלטרנטיבה המועדפת לתכנית פתוח.

יתכן ובמהלך שלב הביניים הראשון ניתן יהיה לגבש אלטרנטיבה שתסוכם כסבירה. במקרה כזה לא יהא צורך בשלב הביניים השני, אולם תיתכן הרחבה מסויימת של שלב הביניים הראשון. חכנית העבודה להלן עוסקת בשלב 1 בלבד.

2. פירוט שלב הביניים הראשון - גיבוש אלטרנטיבות

2.1 הגדרת המטרות ויעדים של תכנית הפתוח תעשה על ידי הצוות, באישור וועדת ההיגוי. על המטרות הנראות כיום נמנים:

- עידוד קבוצות תיירים ספציפיות.
- עידוד הארכת שהותם של השוהים בירושלים.
- השענות על תוכניות פיתוח קיימות והתאמתן לקידום התיירות.
- הרחבת אפשרויות התעסוקה בירושלים.

שלב זה יכול תחזית באשר להתפתחות הטבעית ויתן ביטוי כמותי לכל אחד מהיעדים הרצויים במונחים של מספר ימי תיירות, והשלכותיהם על מרכיבי פעילות אחרים בעיר.

2.2 גיבוש אלטרנטיבות

המטרות שתסוכמנה כמפורט לעיל, תשמנה בסיס לגיבוש של האלטרנטיבות (או של האלטרנטיבה הסבירה) וכמותן במונחים של:

- מספר לינות באכסון הממוסד, לסוגיו ולדרגיו.
- היקף הכנסות צפוי לירושלים מפעילות תיירותית.
- ביקוש לשרותי תיירות נלווים (במונחי שטח רצפה).
- ביקוש נגזר לכוח עבודה.

במקביל ייבדקו אתרי קרקע מתאימים וזמינים לקליטת תוספת הביקוש, לאכסון ולשרותים נלווים.

הרשימה הקיימת

1. עדכון של תכניות בנין עיר ותכניות פיתוח קיימות וסיכומן בתחומים:

1. מלונאות.
  2. מרכזים ומבנים מסחריים.
  3. מתקני ספורט ונופש.
  4. מתקני בידור.
  5. השתיות.
- העדכון יתייחס לנושאים הבאים:

1. מיימדים כמותיים (שטח האתר, שטח המבונה)
2. זמינות: תכנונים, ומעשית (שלב בניה ובעלות)
3. מידת ההתאמה של הפרוייקטים לאלטרנטיבות השונות.

2. בחינת אפשרויות קרקעיות נוספות לפיתוח, בהתאם לרעיונות שיועלו במהלך הבדיקה.

3. העלאת הני"ל על גבי מערכת מפות.

כפי ש נ"ל
צ"ל וי"ל

אומדן עלות מצטברת של תכנית הפיתוח⁽¹⁾

הערות	73,200 ש'1	סה"כ
שולם	13,300	תשלום 1 (סקר סקרים ופרי-טסט)
הוגש חשבון	1,800	הפרשים - תשלום 1 (שינוי תעריף לשי"ע)
(דו"ח ב- 10 עותקים)	7,700	תשלום 2 (סקר פעילים וסיכום שלב א')
	4,500	תוספת מבוקשת לסיכום שלב א' ⁽²⁾
(התחשיב ל-4 מחקרי הגישוש	4,800	מחקר גישוש - אוגוסט (60 שאלונים) ⁽³⁾
נעשה בהנחה שלא יפורטו	1,000	התאמת מחקר הגישוש למלוי עצמי ⁽⁴⁾
בדו"ח מלולי מיוחד)	17,300	3 מחקרי גישוש (אוקטי)
(דו"ח ב- 10 עותקים)	22,800 ⁽⁵⁾	שלב בו - גיבוש אלטרנטיבות ובחינת סבירותן

- (1) מתייחס לשלב א' שנסתיים ולשלב הביניים הראשון של ב'.
- (2) תשומת העבודה בפועל בשלב א' גבוהה בכ- 200 ש"ע מהתקציב. (היינו בכ- 8 אלפים ש"ח).
- (3) בהנחה שלא ימולאו שאלונים נוספים, עפ"י הצעתו של גרינבאום. להלן הערכה תקציבית של התקציב הנדרש ל- 500 שאלונים נוספים.
- (4) ההוצאה נעשתה בפועל לאור ההחלטה בועדה ב- 5/8/86, אבל יש עדין מקום לשקול את העיבוד הנפרד של השאלונים. ראה תחשיב בעמוד הבא.
- (5) לשלב ב' נועדו שלושה שלבי ביניים, שאולי ניתן יהיה לצמצמם לשניים, במהלך בו', ע"י גיבוש תסריט מרכזי מוסכם. לכן לא ניתן להעריך עתה את עלות שלב ב', בכללותו.

עלות ההדפסה של הדוחות ב - 100 עותקים:

דו"ח ללא מפות (100 עמ')	-	1,000 ש'.
כל מפה צבעונית	-	100 ש' נוספים.

אומדן עלות סקר ישראלים במלונות ירושלים במלוי עצמי - 500 שאלונים

<u>11,500 - 4,500</u> (1)		סה"כ
(1,000)		התאמת השאלון - בוצע
1,500		סמול ובדיקות לוגיות
2,000		עיבוד טכני ולוח
1,000		פרסום לוחות בלבד
6,000		הכנת דו"ח מפורט
1,000		דפוס

---

(1) הסה"כ אינו כולל התאמת השאלון למלוי עצמי, כיוון שהסכום נכלל בלוח הקודם. הסכום הנמוך (4,500) מתייחס לבדיקות לוגיות, סימול, עבוד ולוח של השאלונים וקדפסתם בלבד ללא דו"ח מסכם וללא נתוח הממצאים. די"ר בראון (משרד התיירות) איננו מסכים לצרוף השאלונים למלוי עצמי לשאלונים שימולאו ע"י הפוקד. הסכום הגבוה (11,500) מתייחס לנתוח מיוחד בכתב של הסקר המלא, במתכונת של חוברת מיוחדת.

אירועים
גנני יע גיל

1. תיירים ולינות במלונות תיירות בישראל עד שנת 2000 (מליונים)
תחזית משרד התיירות (הוכנה ע"י ד"ר כראון).
לינות במלונות תיירים

שנה	תיירים	סה"כ	תיירים	ישראלים
1985	1.3	11.4	7.4	4.0
1990	1.6	13.4	8.4	5.0
1995	(2.0)	(16.9)	(10.2)	(5.7)
2000	2.5	20.1	12.4	7.7

2. מספר לינות חזוי במלונות התיירות בירושלים-תסריטים
חלופיים (אלפים).

השמירה על חלקה של ירושלים בלינות תיירים (31%) וישראלים (8%)

שנה	סה"כ	תיירים	ישראלים
1985	2,630	2,330	300
1990	3,000	2,600	400
1995	3,620	3,160	460
2000	4,460	3,840	620

ב. הגות תיירות קונגרסים

1990	3,020	2,620	400
1995	3,680	3,210	470
2000	4,600	3,960	640

ג. הגברת תיירות אירופית (נופש)

1990	3,090	2,640	450
1995	3,890	3,320	570
2000	5,080	4,230	850

ד. תחזית הרכב הלינות כמלונות התיירות בירושלים, לפי דרגות המלון
ויבשת מגוריהם של האורחים (אחוזים)

המלון (כוכבים)	יבשת מגורים			
	אמריקה	אירופה	אחר	ישראל
5	50	20	30	17
4	33	34	38	35
3	15	39	27	40
2 ואחר	2	7	5	8

4. חהזית הרכב הלינות במלונות התיירות בירושלים לפי דרגות המלון, בתסריטים חלופיים (אלפים)

תסריטים חלופיים			דרגת המלון	שנה
ג. תגבור תיירות נופש	ב. תגבור תיירות קונגרסים	א. שמירה על חלקה של י-ם		
3,890	3,680	3,620	סה"כ	1995
1,260	1,230	1,210	5	
1,340	1,260	1,240	4	
1,120	1,030	1,010	3	
170	160	160	2 ואחר	
5,080	4,600	4,460	סה"כ	2000
1,600	1,550	1,490	5	
1,730	1,550	1,510	4	
1,480	1,280	1,240	3	
270	220	220	2 ואחר	

5. מספר חדרים נדרש במלונות התיירות, לדרגותיהם בתסריטים חלופיים (60% תפוסת חדרים, בכל העיר)

תסריטים חלופיים			דרוג	שנה
ג.	ב.	א.		
7,060	6,900	6,850	סה"כ	1990
2,330	2,310	2,280	5	
2,420	2,350	2,330	4	
1,990	1,920	1,920	3	
320	320	320	2 ואחר	
8,900	8,400	8,260	סה"כ	1995
2,880	2,810	2,760	5	
3,060	2,880	2,830	4	
2,560	2,350	2,310	3	
390	360	360	2 ואחר	
11,600 ✓	10,500 ✓	10,180 ✓	סה"כ	2000
3,650	3,540	3,400	5	
3,950	3,540	3,450	4	
3,380	2,920	2,830	3	
620	500	500	2 ואחר	

6. הצע חדרים קיים וכבנייה בירושלים, לדרגותיהם

דרוג	סה"כ	מערכ	מזרח (1)
סה"כ	9,230	7,010	2,220
5	2,950	2,540	410
4	2,870	2,310	560
3	2,680	2,010	670
2 ואחר	730	..	..

(1) כלי מלון היאט, הכלול ב"מערכ".

7. תוספת חדרים נדרשת במלונות התיירות בירושלים לפי דירוג, ולפי תסריטים חלופיים

תוספת חדרים נדרשת						דרוג
2000			1995			
.ג	.ב	.א	.ג	.כ	.א	
2,480	1,500	1,180	90	-	-	סה"כ
700	590	450	-	-	-	5
1,080	670	580	90	-	-	4
700	240	150	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	2 ואחר

תחזית תוספת ביקוש לשטחי רצפות לשרותי תיירות נלווים, ש" 2000.

1. גידול מספר ימי שהות של תיירים בבירה, עד ש" 2000.

שנת 2000-	3.8-4.2	מליון	לינות	(במלונות התיירות)
שנת 1985-	2.3	"	"	"
גידול	74%			

2. גידול מספר המועסקים בשירותי תיירות נלווים, עד ש" 2000 (ללא מלונאות, אלפים).

ענף משנה	מועסקים-1985	מועסקים-2000	גידול
סך הכל	4.4	7.6	3.2
אוכל ומשקה	1.6	2.8	1.2
מסחר קמעוני	1.5	2.6	1.1
שרותים אישיים	0.4	0.7	0.3
שרותי תחבורה*	0.9	1.5	0.6

*בניכוי עובדים שאינם צורכי שטח.

3. תוספת שטחי רצפות נדרשת לשרותי תיירות נלווים, 1985 עד 2000 (מ"ר)

שטח כוללת	תוספת עובדים	שטח למועסק
48,000	3,200	15
64,000	3,200	20

פרויקטים מסחריים במע"ר, (מסחר ומשרדים) לפי רמת זמינות
(אלפי מ"ר).

אלפי מ"ר	שם הפרויקט
136.0	סך הכל
20.3	כבניה
6.1	ככר ציון
5.2	תחנת פז
1.4	תחנת הקומה
7.6	סליתא קומי
69.5	זמינות גבוהה
24.7	כלל
6.0	הרב קוק
6.2	רח' אלישר
1.6	הורקנוס
9.1	מונבאז
14.0	רבי עקיבא
2.1	ארמות הארמנים
2.8	רח' כורש
...	בית העיריה
3.0	ממילא דרום
46.1	זמינות בינונית
30.0	מפא"י
13.6	רח' ממילא
2.5	רח' דוד המלך

מקור: עיריית ירושלים, מחלקת מהנדס העיר: "אינונסטר התוכניות
הקשורות לנושאי תיירות בירושלים". 11.1985.

אילוף
 גינתא אגא זינא זינא

לוח מסכס - סקר תיירים ישראלים
 בבתי מלון בירושלים
 (60 מרואיינים, אוגוסט 1986)

55%	באו בלי ילדים	55%	שהו באמצע השבוע
		5%	שהו בסוף שבוע
55%	סידור איכסון	40%	שהות מעורבת
37%	חצי פנסיון	55%	לא להו גלבת
	לינה וארוחת בוקר		
	כיצד ידעו על המלון? (אפשרית יותר מחשובה אחת)	55%	אופן הסדרת איכסון:
23%	מחברים	23%	ישירות עם המלון
15%	ממודעות		עם סוכן נסיעות
15%	ממקום העבודה		האם הגיעו בעקבות מבצע ההוזלות?
13%	מסוכן נסיעות	40%	כן
12%	התאכסנו בו בעבר	45%	לא
		15%	לא שמעו על המבצע
	מתי היה לאחרונה במלון בי-ס?		כמה פעמים היה בעבר במלון בי-ס?
50%	לא היה קודם	50%	אף פעם
7%	היה השנה	17%	פעם
22%	היה בשנה שעברה	33%	פעמיים ויותר
21%	היה לפני שנתיים ויותר		
			מטרוח ביקור
	מטרה שניה בחשיבות		מטרה ראשונה בחשיבות
35%	ביקור באחרים	58%	מנוחה
18%	מזג אויר קריר	22%	ביקור באחרים
12%	מנוחה		
18%	לא ציינו מטרה שניה		
	אחרים עם שכיחות ביקור גבוהה		מטרה שלישיה בחשיבות
67%	הכוחל המערבי	17%	מזג האויר הקריר
63%	הרובע היהודי	10%	ביקור באחרים
52%	הקארדו	55%	לא ציינו
53%	מוזיאון ישראל		
38%	השוק בעיר העתיקה		ביקרו בעיר העתיקה
35%	ימין משה	82%	בשנתיים האחרונות
30%	טילת החומות		
28%	יד ושם	13%	ערכו סיורים מאורגנים
28%	הפירות הכוחל		
28%	שוק מחנה יהודה		
27%	קבר הרצל		
7	מדינת אחרים לביקור		
1	(אם יש; מסיאונים)		

רמת המלון
השקט

שיפורים דרושים בשירותי החיירות
(שאלה פתוחה)

- יותר אינפורמציה במלון
- יותר בילוי בעיר
- יותר בילוי במלון
- יותר התחשבות בחייר הישראלי
- שיפורים בתחבורה
- הוזלות לילדים
- יותר חופש בשבת
- לא ענה, אין טענות

גיל

- 35-44
- 55-64
- 25-34
- 18-24
- 65+

מימנו החופשה לבדם
ועד העובדים מימן
מקום העבודה מימן

גרו בעבר בירושלים

דרגת המלון

- *4
- *5
- *3
- אכסניות נוער

יבואו בספטמבר-אוקטובר
יבואו בנובמבר-מרץ

28%
18%

איזור מגורים

- חל אניב והסביבה
- חיפה והקריות
- איזור הצפון
- באר שבע והדרום
- אילת

18%
15%
8%
8%
7%
5%
3%
23%

ממוצע ילדים למשפחה עם ילדים
2.7

מצב משפחתי

נשוי
רווק

68%
15%
7%
7%
1%

יש רכב נבעלוחם
הגיעו ברכב פרטי

88%
7%

87%
80%

13

ממוצע שנות לימוד

88%
7%
2%

הכנסה ממוצעת ברוטו למשפחה
לחודש (ש"ח)

22%

1600

יחס לדת

תילוני
מסורתי
שומר מצוות
חרדי

42%
30%
23%
5%

48%
28%
10%
5%

השתתפו בפעילויות

השתתפו בפעילויות

8%	פולקלור במלון	70%
8%	קונצרט	60%
5%	דיסקוטק	50%
5%	ספורט במלון	33%
5%	דיסקוטק מחוץ למלון	20%
2%	דיסקוטק במלון	18%
2%	חיאטרון	10%

סחם טיול בעיר בערב	
ארוחה מחוץ למלון	
שחיה בבריכה במלון	
ביקור אצל קרובים וידידים	
קולנוע	
שחיה מחוץ למלון	
חיזיון אור קולי	

מקור אינפורמציה על בילוי וכו' (אפשריים כמה מקורות)

50%	סבורים שאין מספיק מידע על אפשרויות בילוי:	45%
	מחיר המלון ביחס לתמורה	18%
28%	סבורים שהמחיר הולם בהחלט	17%
50%	סבורים שהמחיר די הולם	7%
		17%

חברים, קרובים	
עיתונים	
פירסומים במלון	
לשכת התיירות	
לא ידע על אפשרויות	

החופשה היחס למשך השהות בירושלים

השפעת שמירת השבת על ההנאה

48%	מחאים	48%
47%	קצר מדי	13%
		8%
5	משך שהות ממוצע רצוי (ימים)	17%
		12%

לא היו בשבת	
לא הרגישו בכך	
השפעה חיובית	
לא הפריעה	
הפריעה	

אילו תכנן החופשה מחדש היה:

זו חופשתם העיקרית השנה

30%	מאריך אותה ומגדיל ההוצאות	48%
13%	מאריך אותה ללא הגדלת הוצאות	45%
7%	לא היה מאריך אותה	
48%	שבע רצון מאורך החופשה	10%

לא שקלו לצאת למקום נופש אחר	
שקלו לצאת למקום נופש אחר	
הפרסום על בידור במלון השפיע	

האם יחזור ומתי לנופש בירושלים?

השיקולים בבחירת ירושלים לנופש

3%	לא יחזור	28%
22%	יחזור השנה	27%
33%	יחזור בשנה שלאחריה	12%
5%	יחזור בעוד שנתיים ויותר	7%
30%	לא יודעים	5%

מזג האוויר	
אהבת העיר	
האחרים	
השקט	
הורדת המחירים	

האם יבוא עקב הוזלה ב-50% מחוץ לעונה ומתי?

מה הרשים אותם במיוחד בירושלים? (אפשריות כמה תשובות)

30%	לא יבואו	72%
22%	לא יודעים, לא ענו	55%
25%	יבואו במאי-יוני	28%

היופי	
אחרי הטיור	
המידרחוב	

מידת ההנאה :

הי וע	לא נהנו מאד לא נהנו	נהנו	נהנו מאוד	לא היו לא ענו לא קים	
00%	8%	57%	35%		ביח המלון
60%	17%	27%	17%	40%	בריכת שחיה במלון
17%	7%	3%	7%	83%	בריכת שחיה מחוץ למלון
55%	10%	8%	7%	45%	הבידור במלון
30%	10%	17%	3%	70%	הבידור מחוץ למלון
68%	18%	33%	17%	32%	מסעדות
43%	3%	8%	32%	57%	הפארקים בירושלים
88%	2%	53%	33%	12%	סך כל החופשה - מבוגרים
36%	2%	15%	20%	64%	סך כל החופשה - ילדים

8%	57%	35%			ביח המלון
28%	45%	28%			בריכת שחיה במלון
39%	18%	41%			בריכת שחיה מחוץ למלון
18%	15%	13%			הבידור במלון
33%	57%	10%			הבידור מחוץ למלון
27%	49%	25%			מסעדות
8%	19%	74%			הפארקים בירושלים
2%	61%	38%			סך כל החופשה - מבוגרים
5%	42%	56%			סך כל החופשה - ילדים

מס' לילות

משך שהות, קבוצות אופייניות (מספר לילות שהות)

3.5
5.0

ממוצע בפועל
ממוצע רצוי

3.1
4.1

חילוניים
חרדים, שומרי מצוות ומסורתיים

3.4
3.6

הכנסה עד 1799 ש"ח לחודש
הכנסה מ-1,800 ש"ח ומעלה

רח' הוברמן 10
תל אביב
טל' - 220065

אשרתא גז יוסף

כלכלי וארגוני
זיה וינשל

7 באפריל 1986

לכבוד
מר א. שפרבר
סגן מהנדס העיר
ירושלים

רצ"ב חומר רקע דיון בוועדת ההיגוי, המתקיים ביום א', 13.4 ש.ז.
חומר הרקע מתייחס לנושאים הבאים:

1. סקר הסקרים - ממצאים עיקריים
2. רשימת תחומים להמשך הבדיקות
3. נושאים לסקר הפעילים
4. מסגרת ראשונית לסקר הפעילים

החומר הוכן ע"י רות פרידמן ועל ידי

בכבוד רב,
רות פרידמן
זיה וינשל

1. סקר הסקרים - ממצאים עיקריים:

א. מקום התיירות בירושלים

- ירושלים הינה מוקד התיירות הגדול והמפותח בארץ, מבחינת מערכת האכסון, אתרי התיירות וחלקה בימי התיירות בארץ.
- שירותי התיירות סיפקו ב-1985 עד 10 אלף מתוך כ-145 אלף מקומות העבודה שבבירה.
- כמחצית מהעובדים בשירותי התיירות מועסקים באכסון, כ-1,500 בשירותי אוכל, 1,500 במסחר, וכ-2,500 בשירותי הדרכה, תחבורה ושירותים אישיים.
- בעשור שהסתיים ב-1984 נוספו בבירה כ-28 אלף מקומות עבודה, כאשר כ-5 אלפים מתוכם נוספו בשירותי התיירות.

ב. המשיכה של ירושלים לתייר

- כ-80% מהתיירים, 90% מהמגיעים ארצה לראשונה ושני שלישי מהאחרים, מבקרים בה.
- רבע מימי שהותם של התיירים בארץ מוקדש לירושלים (לת"א - 17%).
- 65% מהתיירים לנים בירושלים (בת"א - 52%).
- 60% מהתיירים האמריקאים ו-36% מהאירופיים לנים במלונות התיירות של ירושלים.
- בירושלים מתרכז כשליש מלינות התיירים במלונות התיירות של ישראל.
- משך השהייה הממוצע לתייר במלונות התיירות של ירושלים נע סביב 4 לילות (כ-3.3 הממוצע הארצי ובת"א).
- כ-15% מהישראלים המבלים יום נופש ללא לינה מגיעים לירושלים.
- כ-8% מהנופש הישראלי הכרוך בלינות מיועד לבירה.
- הנופש הישראלי לו במלונות התיירות של ירושלים קצת יותר משני לילות, כבבמוצע הארצי.

ג. מערכת איכסון

- מערכת האיכסון הקיפה ב-1984 כ-9 אלפים חדר. (כ-6.3 אלף בת"א) בבניה כיום כ-1,600 חדרים נוספים.
- במלונות התיירות של ירושלים כ-7.4 אלף חדר, כרבע מכלל מלונות התיירות בארץ (בת"א כ-6 אלפים).
- חלקם של המלונות בדרגות הגבוהות (66%) גבוה מהארצי (58%). זאת בעיקר על חשבון הרמה הבינונית - 3 כוכבים.

- רוב חדרי המלון (69%) מתרכזו בעיר המערבית, שקלטה את עיקר תוספת החדרים (88%) מאז 1970.
- מערכת האכסון הירושלמית מגוונת אף באכסנויות לנוער ולנוצרים, בהיקף נכבד של כ- 1,900 חדר.
- מערכת האיכסון הירושלמית מפורזת, כמעט מחציתה (48%) ממוקמת במע"ר ובעיר העתיקה, 13% ממנה הכניסה לעיר ומנה דומה - בבית וגן - עין כרם.
- 1,500 חדרי המלון הנבנים כיום מפוזרים אף הם, אך בצורה אחרת.
- מלאי האיכסון בירושלים (הקיים והנבנה) עשוי לענות על הצרכים החזויים עד ראשית או אמצע שנות התשעים.
- עתודות הקרקע הקיימות למלונות מסתכמות בכ- 6.5 אלף חדר. רק 1,900 מתוכם בת.ב.ע. בתוקף.

ד. לינות במערכת האכסון

- בשנת 1985 ספקה מערכת האיכסון בירושלים כ- 2,850 אלף לינות (אומדן, שאינו כולל את הלינות באכסנויות הנוצריות).
- מרביתן המכרעת של הלינות, 2,630 אלף התמקדו במלונות התיירות, כ- 300 אלף לינות ישראלים ו- 2,330 אלף לינות תיירים.
- רמת התפוסה במלונות של ירושלים (כ- 55% ב- 1985) וכן העונתיות בהם, קרובים לממוצע הארצי.
- התפוסה במלונות של 3 כוכבים ומעלה (כ- 60%) גבוהה, משל המלונות ברמות הנמוכות, (35% עד 40%).
- התפוסה במלונות שבמערב העיר גבוהה, לאורך השנים, משל המלונות שבמזרחה.

המערכת הנלווית

ה. מוקד לסיורים

- ירושלים מהווה מוקד ראשון ליציאה לסיורים מאורגנים בכל הארץ (30%). לפחות 200 אוטובוסים יוצאים ממנה, מידי שבוע, לסיורים כאלה.
- כשליש מהסיורים המאורגנים בארץ (למעלה מ- 200 אוטובוסים), לירושלים, ביותר מ- 10 סוגי סיורים.

ו. אתרי ביקור בירושלים

- ירושלים היא המבוכת ביותר במספר ובמגוון רחב של אתרי ביקור.
- הסיורים המאורגנים הפופולרים ביותר מקיפים כ- 40 אתרי ביקור בבירה. אולם לירושלים לפחות עוד 200 אתרים, שאינם כלולים בסיורים הללו.
- הסיורים המאורגנים מציגים ירושלים שונה לתיירים היהודיים והישראלים. מוז המוצגת בפני הנוצרים.

ז. שרותים נילווים

- ההיקף הנרחב של תיירות בירושלים יוצר מערכת מסועפת של שרותים נלווים:
  - 300 חנויות למזכרות ועתיקות
  - 250 מסעדות
  - 70 סוכנויות נסיעות
  - 50 מקומות בילוי ובידור
- ועוד
- השרותים הנלווים מפוזרים בכל העיר, ולא במקביל לרכוזי המלונות.
- רכוז גבוה של שרותים (כ-40%) מצוי במער, בעוד שרק 14% מהמלונות מצויים בו.
- באזורי התיירות העקריים - דרום המער והכניסה לעיר, יש 4-5% מהשרותים, לעומת 17% מהמלונות, בכל אחד.
- סברות באשר למיעוט יחסי של שרותי תיירות תיבדקנה בהמשך העבודה.

ח. ארועים

- אומרים שאין בירושלים בידור מספיק לתייר, אך התיירים אינם סבורים כך, בהכרח.
- 56% מהתיירים שהתאכסנו בירושלים וכן בת"א במרץ 1984, ביקרו בארוע אחד לפחות, בערב. 95% מתוכם נהנו מאוד מהארועים (69% בת"א).
- רק 8% מהתיירים שלא ביקרו בארוע כזה (מול 29% בת"א) לא ידעו על ארועים או שאלה היו יקרים לכיסם.
- במועד הסקר הנ"ל התקיימו בירושלים 16 ארועים שבועיים קבועים (7 בת"א) ו-14 מיוחדים (10 בת"א).
- בפרסום "השבוע" לתיירים בירושלים מוצעים לשבוע של ה-2 עד ה-8 בחודש 20 ארועים בהם: קונצרט, קברט, סרט ילדים, מיוזיקל, ועוד.
- על אלה ניתן להוסיף 10 בתי קולנוע רגילים, סינמטק, הקולנוע הצרפתי, בית אגרון וכיו"ב, עם 40 סרטים באותו שבוע.

ראלו לוב
 ופע הישר
 ישראלים
 רצי ובח"
 הממוצע
 תרכז כשל
 ים האמרי
 ים לניס ב
 ותם של ה
 ירים, 30%
 נלים לתייר
 נוספו בש
 ים ב-984
 וכ-500
 דים בשר
 וסיפקו ב
 בימי החיי
 יקד התייר
 ושלם
 ים עיקרי

ט. קונגרסים

- בירושלים 8 מרכזים שניתן לקיים בהם קונגרסים ותערוכות בשטח מתאים כולל של 20 אלף מ"ד עם 12 אלף מושבים.
- מידת התאמתם לצרכים תיבדק בשלב ב'.
- בשנת 1984 התקיימו בארץ 62 מתוך 132 קונגרסים בינ"ל, עם כ- 24 מתוך 42 אלף משתתפים.
- בשנה זו צפויים בבירה כ- 66 מתוך 142 קונגרסים בינ"ל עם 23 מתוך 45 אלף משתתפים (לפחות).

2. רשימת תחומים להמשך הבדיקות

- ירושלים אינה נתפסת כעיר נופש - לא בקרב הישראלים וכנראה שאף לא בין התיירים האירופים.
- זאת שעה שחלק מהתיירות האירופית מגיע לישראל לנופש.
- התיירות האמריקאית רגישה מהאירופית להתרחשויות פוליטיות, בטחוניות וכלכליות. תיירות זו מהווה מרכיב חשוב בתיירות הירושלמית.
- נסיבות אלה מסבירות חלק מחריפות התנודות בתפוסת המלונות בירושלים. (השפל הקורה בראשית שנה זו במלונאות הירושלמית).
- רמת התפוסה במלונות בירושלים גבוהה רק במעט מנקודת האיזון (סביב 50%).
- מערכת האיכסון במזרח ירושלים סובלת מתפוסה הנמוכה תדיר מזו של מערב העיר, והנמוכה מנקודת האיזון. 43% מול 61%, בהתאמה, בשנת 1985.
- עונת השפל באיכסון (דצמ' עד פבר') חריפה בירושלים מהמוצע.
- רק חלק קטן מאתרי הביקור של ירושלים נכלל במסגרות הסיורים המאורגנים.
- החלק המוצג בפני תיירות יהודית (מקומית וזרה) אינו זהה למוצג בפני התיירות הלא יהודית.
- מערכת האיכסון בירושלים מפוזרת, ללא רצף פיזי.
- מרכזי האיכסון שאינם במרכז העיר נעדרים, כמעט לחלוטין, שרותי תיירות נלווים. אלה ממוקמים בעיקר, במרכז העיר ובעיר העתיקה.
- בקרב ועדת ההיגוי שוררת תחושה של מחסור בשירותי תיירות ובאמצעים והולמים לתערוכות וכנסים. התמונה המתקבלת מניתוח הנתונים הסטטיסטיים הקיימים מחייבת בדיקה מעמיקה יותר בנושאים אלה.

3. נושאים לסקר פעילים

1. אפשרויות להגברת מימדי התיירות לירושלים (שיפור התפוסה, צמצום תנודות עונתיות) באמצעות שינוי הדימוי ושפור השווק - תירות פנים וחוג.
2. האם יש צורך בשינוי הרכב מערכת האכסון.
3. האם יש לשאוף ליתר רצף פיזי של מערכת האכסון.
4. האם יש מקום להקמת אזור מלונות חדש.
5. האמנם חסרים בירושלים שירותים נלווים (אוכל ומשקה, קניות, בידור, מוניות, אולמי כנסים ותצוגות).
6. האם יש צורך בפיתוח אתרי ביקור נוספים.
7. האם קיימות בעיות ספציפיות של נגישות וחניה - היכן ומתי.
8. שמירת השבת כאלמנט ייחודי תורם או בעייתי.
9. רעיונות והצעות לפתוח, לשווק, לשיתוף פעולה (בתוך הענף, בינו לבין המינהל
10. זמינות אינפורמציה על אפשרויות הפעילות לתייר - בקרב הפעילים ובקרב התיירים הצבורי).

כל אלה על רקע המאפיינים של התיירים אותם משרתים הפעילים כגון:

- מאפיינים דמוגרפיים (כגון: ישראלים - תיירים
- אירופאים - אמריקאים
- צעירים - מבוגרים).

משך שהות בארץ ובירושלים
אופן הגעה לארץ ולירושלים ומניעה
עונתיות.

4. מסגרת לסקר הפעילים (במערב העיר ובמזרחה)

ענף האכסון - לפי סוגים וכמות
סוכני נסיעות
חברות תיור (כמו אגד-טורס)
מוניות אשכול
חברת כנס
הסוכנות היהודית (תיירות נוער, בניני האומה)
החברה להגנת הטבע
חברות להשכרת רכב
מקומות בידור (פסטיבל האביב, החאן)
ראש העיר
מהנדס העיר
אגף התיירות בעיריה
החברה לפיתוח מזרח ירושלים
משרד התיירות (תיירות קונגרסים, צליינות וכיו"ב)
לשכות התיירות

Dear Visitor,

We would be grateful if you would devote a few minutes to answering the following questions in regard to this visit, in order to improve our services to tourists. You need not indicate your name. Please hand the questionnaire to our staff at the departure gate.

Thank you and shalom.

1. How long did you stay in Israel? _____ nights

2. Did you stay in the main resorts and did any of you go to any entertainment in the evenings?

RESORTS	Please indicate v for the appropriate type of entertainment and place			
	Jerusalem	Tel Aviv-Herzlia	Haifa	Eilat
1) Your stay _____ nights	_____ nights	_____ nights	_____ nights	_____ nights
2) Folklore (song &/or dance) - in your hotel	_____	_____	_____	_____
3) Theatre-in translation	_____	_____	_____	_____
4) Ballet	_____	_____	_____	_____
5) Cinema (outside your hotel)	_____	_____	_____	_____
6) Lecture (other than of your guide/tour-leader)	_____	_____	_____	_____
7) Discotheque/night club	_____	_____	_____	_____

3. How did you learn of the possibilities of entertainment in the evenings? Please indicate all relevant sources: -

This week in Israel/Hello Israel
Newspaper Your guide/Tour leader
Ministry of Tourism - Placards List of Events
Voluntary Tourist Service Information Office
Hotel Staff Relatives/friends

4. Did you enjoy the evening entertainment to which you went? very much enjoyable not very much
5. If you did not go out in the evenings to any of the above events, please indicate why not -

- I/we were busy all the evenings - with the tour group
- I/we were too tired
- I/we were not interested in any of the above
- The Events were too expensive
- I/we did not know of the possibilities

6. Your country of residence _____

7. Are you touring with an organized group? _____
Please indicate which

8. Number of persons in your family touring together -

Aged 65 & over _____

Aged 45-64 _____

Aged 30-44 _____

Aged 15-29 _____

9. Is this your first visit to Israel? - Yes
- Have been _____ times before

10. Purpose of visit

- Pilgrimage/holy land tour

- Sightseeing Leisure

- Visiting Relatives/Friends

- Conference, Business Other, please state _____

11. Did you stay in a hotel in Jerusalem. If Yes, Name of Hotel _____

Christian Hospice Youth Hostel Other

COMMENTS and suggestions regarding entertainment in the evenings _____

11.4.86

שאלות מנחות לראיון - בעלי בתי מלון

מאפיינים דמוגרפיים - של התיירים והישראלים השוהים בבית המלון - גיל, מין, מצב משפחתי, עם או בלי ילדים, לגבי תיירים - ארץ מוצא, לגבי ישראלים - איזור גיאוגרפי; זה ויחס לדת (חרדים, מסורתיים, או חילוניים (יחס לשבת);

כיצד באים - קבוצות, כרטיס קבוצתי - בודד בארץ, ארגון לעצמו הנסיעה וכו'; כרטיס רגיל או שכר, מאין - נחב"ג, אילת, גשרי הירדן וכו', אניה וכו'; לישראלים - רכב פרטי, שכור, אטובוס, אחר;

משך השהות - על פי כל החתכים דלעיל; כמה לילות ללינה בלבד (שלאחריהם יוצאים לסיורים בארץ?

סוג הסדר - S.S H.S F.S; ע"ה מי ההשלום (פרטי, עבודה, כנס וכו'), לכל החתכים;

עונתיות - על פני השנה ועל פני ימי השבוע - ישראלים ותיירים;

היענות למבצעי פרסום - באיזו דרך מפרסם (עיתונות, רדיו וכו') ומידת ההיענות בחודשי השנה השונים;

עם אלו סוכני נסיעה קשור - לפי ארץ מוצא התיירים או מוטיבציה לבואם ואיזה סוגי הסדר (קבוצות זמן);

מוטיבציה לבואם לירושלים - תיירים ישראלים;

האם חופשה ראשונה או שניה בירושלים - ישראלים ותיירים;

האם יוצאים לסיורים מירושלים, ולאיזה יעדים - תיירים ישראלים;

האם יוצאים לים המלח לסיורים, לחמי המרפא - ישראלים ותיירים;

מה דרוש לירושלים כדי להגביר התיירות אליה?

מהם סוגי האכסון הדרושים, היקפם, ולאיזה אוכלוסיה (ישראלים או תיירים) מיועדים הסוגים השונים?

קשרי גומלין וחליפין אפשריים שבין פיתוח ירושלים וים-המלח ואילת;

אילו מחדלים עיקריים רואה בעיר? אילו בעיות עיקריות? מה צריך לפתח בעיר?

האם יש מספיק אתרי טיור, מסעדות, אפשרויות בילוי בעיר, שירותים נלווים אחרים? תחבורה?

איך רואה את פיזור המלונות בעיר?
רעיונות שוקיים פרסומיים שממליץ עליהם?
בעיות שבה - מסעדות פתוחות, חבורה, להיכן ללכת?
הטרות שמוציא אצלו במלון או בסביבה הקרובה ומה מידת ההענות?
קשרים עם מפעלים בארץ, בחו"ל;
דעתו באשר לשיתוף פעולה בין המלונאים;
איך מהכרוך למלא העונות המתוחות?
מחירים, מדיניות לעידוד OF SEASON, חבילות ובוודים;
האם שומרים קטר עם אורחים שהיו? האם נותנים חומר המלצה לאחרים?
כיצד רואה את עתיד התיירות בעיר?

שאלות מנחות לראיון - סוכני נסיעות

אפיון התיירים - גיל, מין, מצב משפחתי, דת, עם/בלי ילדים - לפי ארצות מוצא;

צורה הארגון - קבוצות, כרטיס: קבוצתי - מתנהג כבודד, בודדים;

דרך ההגעה - יבשה (גשרים), שכו, שכר אילת ונתב"ג, טיסות סדירות, ים - לפי ארצות מוצא ומאפיינים דמוגרפיים;

מוטיבציה - צליינות, נופש וכו';

משך השעות - לפי כל החתכים דלעיל, בארץ ובירושלים, האם ניתן להארכה ואיך?

מקומה של ירושלים בחבילה - כולל ירושלים כבסיס בלבד;

ירושלים במסלול התיור - איך נקבע המסלול; איך נקבע אם לנים בירושלים אם לאו?

עונתיות - מערכת העדפות וחלקה של ירושלים בשיקולי ההעדפה;

כיצד מפרסם בחו"ל - עתונות וכו';

מה המודעות - אסוציאציה, לירושלים, לפי סוגי התיירים?

מה להערכתו חסר בירושלים? מה מפריע? מה ממליץ לעשות?

איזה סוגי אכסון הסרים?

מה להערכתו התרשמות התיירים מירושלים? מה חיובי ומדוע? מה שלילי ומדוע?

האם עשה ניסיון למכור את ירושלים בבקור שני (חוזר)?

אפשרויות לקשרי גומלין וחליפין של ירושלים עם ים המלח, אילת ותל אביב.

11.4.86

שאלון תיירים

גיל, מין, כמה פעמים ביקר בישראל? כמה ימים נמצא בישראל? כמה בירושלים? משך שהות מחוכם בישראל; מה היתה מטרת הביקור בישראל? היכן ביקר עד כה? באיזו מסגרת הגיע לישראל? ביקור קבוצתי, פרטי, אחר? מה השפיע על החלטתו לבקר בישראל? פרסומת, חברים, סוכני נסיעות, אחר; איפה וכיצד נקבע ביקורו בירושלים? משך הביקור? מחכונת האיכסון? בארץ המוצא או בארץ? האם הגיע בטיור מאורגן או בכוחות עצמו? מה מחכונת האיכסון? B.B H.B F.B כמה שלמו עבור האיכסון? היכן ביקר בירושלים? האם נסע מירושלים לטיולים באיזור ובארץ? להיכן? באיזה אופן? בטיורים מאורגנים? טיורים רגליים, עצמיים או מודרכים? האם היה או יהיה באילת? בים המלח? האם היה באירועים שונים בירושלים? באילו אירועים? כיצד קבל את המידע על האירועים? האם יש היצע מספיק של אירועים ואפשרויות בילוי בירושלים? אם לא היה באירועים, מדוע? האם ערך קניות בירושלים? מה קנה? איפוא? בעיר העתיקה? החדשה? כמה כסף הוציא בירושלים על קניות? האם שכר חכונית? עם או בלי מדריך? מה דעהו על הביקור בישראל? בירושלים? מה דעהו על איכות השירות בירושלים - במלונות, במסעדות, במוניות, בחנויות? האם המחירים בירושלים יקרים, סבירים, זולים? האם ימליץ על ביקור בישראל לחברים? בירושלים? האם משך הביקור בירושלים מספיק? האם מחכוונן לבקר שנית בישראל? בירושלים? מקום מגוריו הקבוע? ארץ ועיר; משלח יד; דת; יחס לדת; קבוצת הכנסה; הערות.

הצעת ע"י ועד ירושלים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

החברה הממשלתית לתיווך
- 3-04-1986
תיק 30

ירושלים

הסמלחה להכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

ה' באדר ב' תשמ"ו
16 במרס 1986

סיכום דיון מיום 10.3.86 של ועדת ההיגוי פיתוח תירות
שנערך במשרדו של א. שפרבר סגן מהנדס העיר

- נוכחים: א. קסוטו ז. ברגר ד. פלי א. גוטמן א. שפרבר עיריית ירושלים
- י. גלעדי משרד התירות
- ✓ ג. כהן החברה לפיתוח התירות
- ז. וינשל מתכנת

הדיון נסב על הצעת העבודה שהוגשה ע"י הגב' ז. וינשל במטרה לסכם את מסגרת העבודה והמשך תהליכי העבודה והמסגרת התקציבית.

סוכם:

1. מטרת העבודה להציג בתוך כששה חודשים תרחיש שיכלול האלמנטים הבאים:

- א. התרחיש יכלול הכנת תוכנית מסגרת של הפעולות הדרושות להקמת תשתית, פרויקטים מסחריים, וארועים על פי דרישות שיוסקו מתוך מערך הסקרים שיבוצעו.
- התרחיש ידון בין השאר ובנוסף לנושאים העקריים הנ"ל גם בשאלות הקשורות לנושאים כגון: כח אדם בתירות, חטיבות התירות לכלכלת ירושלים התיחסות לתירות פנים וכו'.
- התרחיש יתאר מסגרת כללית ותוכנית פעולה בסקטורים השונים הקשורים לתירות. בנושאים משנים שלא ניתן להגיע לתוצאות ומסקנות מעשיות בשלב עבודה זה יוצגו השאלות הדרושות ותוצע תוכנית עבודה לפתרון.
- ב. מסגרת התרחיש תכלול תוכנית פיתוח לעשר שנים ממנה תגזר תוכנית פעולות ל- 5 שנים וכן תוכנית לפעולות בטוח הקצר של עד שנתיים.

2. סוכם כי ד"ר בראון ממשרד התירות ישמש יועץ למתכנן ולועדת ההיגוי בנושא הסקרים ויוזמן לשיבות ועדת ההיגוי.

3. מסגרת העבודה כפי שהוצעה ע"י גב' ז. וינשל אושרה ע"י ועדת ההיגוי במתכונת של ביצוע כדלהלן:

- א. סקר סקרים
- ב. סקר פעילים (כ-70 שאלונים).
- ג. פריטסט לסקר תירים (כ-40 שאלונים).

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

- 2 -

הסאלקה לתכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

העבודה כוללת הכנת דוחות מסכמים (כתיבתם) והצגת התרחישים המוצעים.
מסגרת העבודה אינה כוללת סקר תירים על ביצועו יוחלט בהמשך העבודה ועל בסיס
המסקנות שיוסקו מסקרים אחרים.

4. אושרה מסגרת העבודה הנוכחית בעלות שתגיע ל- 13000 \$ על בסיס כמות השאלונים
הנקובה בסעיף 3 לעיל ועל בסיס תעריף של 30,24 ש"ח לשעה,
במידה ויתברר כי יש צורך להגדיל כמות הנסקרים תוגדל גם המסגרת התקציבית של
העבודה.
כמו כן החלטה על ביצוע סקר תירים תהיה כרוכה בהרחבת המסגרת התקציבית.

5. הגב' ד. פלי ומר ג. כהן יסכמו הסדרי התקצוב בין עיריית ירושלים והחברה לפיתוח
התירות והתאחדות בתי המלון.

6. הגב' ד. פלי תביא הנושא לאישור ועדת הכספים בעירייה.

7. תקבע פגישה בעוד כחודש ימים. בפגישה זו תציג הגב' וינשל סיכום ביניים של סקר
הסקרים כולל מסקנות ראשוניות.
כמו כן יוצגו בישיבה הבאה לדיון בועדה תוכניות עבודה ראשוניות לביצוע סקר
פעילים שיכללו את רשימת הסקטורים שיוסקו, רשימת פעילים פוטנציאליים בכל
סקטור, ומערך שאלונים מוצע כל סקטור.

רשם: אבי ספרבר

העתק: גרינבוים

שמיר

ד"ר בראון

צ. רוזנבלום

למשתתפים

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404
ירושלים, 24.11.85

לכבוד

מר אבי קסוטו

יו"ר ועדת ההיגוי לתיירות

עיריית ירושלים

כ א 1

מר קסוטו היקר,

הננד מתכבד להגיש לך את המלצות ועדת התשתית, שמונתה ע"י
ועדת ההיגוי בישיבתה מיום 22.9.85.

בכבוד רב,

יצחק יעקב
מנכ"ל החברה

העתק: לחברי ועדת ההיגוי.

שמעון כהן

חברת פיתוח תל אביב

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

224404, 224405, 224406 • תל אביב, ישראל
28.11.88, 28.11.88

החברה
היא חברה פרטית
הנמצאת במסגרת
החוק הישראלי
לחברות פרטיות

החברה נרשמה

החברה נרשמה במסגרת החוק הישראלי לחברות פרטיות, מספר רישום 224404, 224405, 224406.

מספר רישום

224404, 224405, 224406

מספר רישום: 224404, 224405, 224406

תע"מ ירושלים

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404 ירושלים, 21.11.85

המלצות ועדת התשתית שליד ועדת ההיגוי לתיירות

1. כללי:

- א. מצאי אתרי התיירות העומדים היום לרשות התיירים בירושלים מספיק לשני מליון תיירים בשנה.
- ב. עבודות הפיתוח אשר בוצעו בחמש השנים האחרונות התרכזו, ברובן המכריע, באגן העיר-העתיקה ובעיר שבין החומות.
- הפרוייקטים שקמו כתוצאה מהן הביאו להארכת שהותם של התיירים בירושלים בכ- יומיים.
- במאמץ פרסומי ושווקי אגרסיבי אפשר להאריך את שהות התיירים, בהתבסס על פרויקטים אלה, עד לארבעה ימים לביקור.
- ג. יחד עם זאת, בעיקר בגלל מגבלות תקציביות, נותרו כיסים רבים הדורשים טיפול משלים, כגון מספר כניסות לעיר-העתיקה שטרם טופלו.
- כמו-כך אי אפשר לדחות עוד את הטיפול בשיפור חזיתות השווקים בבזאר של העיר-העתיקה. עבודות שיפור אלו חייבות להיעשות במקביל לעבודות התשתית המתבצעות בעיר העתיקה בקצב גדל והולך.
- ד. עד כה לא נוצל ולא פותח דיו הפוטנציאל התיירי בחלק המערבי של העיר. נמנו דעתינו גם לאלמנט זה ובהמלצותינו כללנו הצעות לטיפול בפרוייקטים במערב העיר.
- ה. לא התייחסנו לאתרי תיירות הנמצאים בשליטת כנסיות והואקף. זאת מתוך הנחה שגורמים אלה פועלים בסדרי עדיפויות משלהם ואיך טעם להציע להם הצעות.
- ו. יהיה צורך ללוות את התכנית לפיתוח תשתית, כפי שיפורט להלן, בהצעות מפורטות לפיתוח פעילות בתחומי הביילוי והבידור.
- הנחנו שתוכנית כזו תוגש ע"י ועדת-המשנה לפרוייקטים תיירותיים כלכליים.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

- 2 -

2. פיתוח תשתית תיירותית:

א. כללי:

חלקנו פרק זה לשלושה חלקים:

- (1) אגן העיר העתיקה.
- (2) פרויקטים במערב העיר.
- (3) אחזקה והפעלה.

(1) אגן העיר-העתיקה:

(א) הכניסות לעיר שבין החומות

יש צורך להשלים את הטיפול בכניסות הבאות:

- ((1)) שער-יפו,
- ((2)) שער-האריות,
- ((3)) שער-הפרחים (הורדוס),
- ((4)) שער-האשפות.

רק הכניסות דרך שער-שכס ודרך שער-ציון מושלמות, בעוד שהכניסות האחרות מחייבות טיפול מיידי.

(ב) תשתית:

יש להשלים את החלפת התשתית והנחת תשתית חדשה בכל רחבי העיר-העתיקה.

עד היום הושלמה התשתית באזור השווקים, בחלקים קטנים מהרובע-המוסלמי והרובע-הנוצרי וברובע היהודי כולו.

חובה להשלים את כל העבודה ברובע-המוסלמי, בקרבת הויה-דולורוזה, ברובע-הנוצרי וברובע-הארמני.

אנטנה מרכזית - עד היום הוסרו קרוב לאלפי אנטנות מעל לגגות הבתים ברובע-היהודי, ברובע-הארמני וברובע-הנוצרי.

יש להשלים את הסרת האנטנות מעל לגגות יתר הבתים ברובע-הנוצרי ומעל כל גגות הבתים ברובע-המוסלמי.

(ג) שווקים - שיפור מראה חזיתות:

עד היום בוצעו עבודות לשיפור מראה חזיתות העסקים במבוא הפנימי של שער-שכס, ברח' שער-האריות (מהשער עד התחנה השלישית של

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים ט.ל. 224403, 224404

- 3 -

ה"חיה-דולורוזה", ברח' חב"ד, ברח' היהודים ובקטע קטן של שוק-
הצורפים.

כרגע מתבצעת עבודה גדולה ברח' השלשלת, מרח' דוד עד למדרגות
של סמטת מבוא-הכותל.

מוצע להשלים את הפרוייקט, בעדיפות ראשונה במעלה, במקומות
הבאים:

- ((1)) רח' בית-הבד (באב חאן-אל-זית),
- ((2)) שוק-הבשמים,
- ((3)) שוק-הקצבים,
- ((4)) שוק-הצורפים,
- ((5)) רח' דוד,
- ((6)) שוק המוריסטן,
- ((7)) רח' הגיא,
- ((8)) חאן אל-סולטאן (במבוא המערבי של רח' השלשלת).

(ד) שירותים ציבוריים:

בתחום זה מוצע לטפל בשתי רמות:

((1)) שיפוץ שירותים קיימים - מצבם של מבני-השירותים אינו
עומד בדרישות של תייר מודרני. אין מנוס מלשפץ את מבני-
השירותים, להחליף מתקנים, להכניס מכשירי איורור ולשלט
אותם בצורה בולטת.

((2)) תוספת שירותים - מספרם הקיים של השירותים הציבוריים
איננו מספיק. יש לאתר מבנים חדשים (לרכוש בהם זכויות,
בין ע"י חכירה ובין ע"י שכירות) ולהתקיין אותם בצורה
נאותה, כדי שיוכלו לשרת את רבבות התיירים המטיילים
בעיר העתיקה מידי יום. יש לתת את הדעת גם לרמת מפעילי
השירותים.

(ה) שילוט:

יש לתת את הדעת על התקנת שילוט מתאים ברחבי העיר-העתיקה כדי
לאפשר לתייר התמצאות ומציאת האתרים.

פיתוח עזרה ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים - 4 - טל. 224403, 224404

(ו) הגן הארכיאולוגי - העופל:

פיתוחו של אתר לאומי רב חשיבות זה נקטע באיבו. יש צורך להשלים את האתר ע"י השקעה מסיבית בהשלמת החפירות באיזור קשת-רובינזון והרח' ההרודיאני שלמרגלותיה.

(ז) הר-ציון:

כאן מתרכזים מס' אתרים נוצריים בעלי חשיבות ראשונה במעלה, ביניהם אולם, הסעודה האחרונה, כנסית הקדורמציון (שמתחת ליסודותיה שרידי כנסית "הגיה ציון" הביזנטית), המנזר הפרנציסקני, ביה"ס על שם הבישוף גאבוט ועוד. יש לזכור כי בדורמציון מתקיימת פעילות מוסיקלית ענפה ביותר המושכת אלפי תיירים. ליד אתרים נוצריים אלו נמצא, קבר-דוד, מרתף השואה ועוד. בסיכום, מצבור של אתרים המושכים מידי יום אלפי תיירים. כרגע נשלמות עבודות ריצוף ותאורה במבואות הדורמציון. מוצע להשלים עבודות כמפורט להלן:

- ((1)) הנחת מערכת ניקוז תת-קרקעית למי הגשמים.
- ((2)) ריצוף כל המבואות משער-ציון אל כל אתר בהר.
- ((3)) התקנת תאורה מעוצבת, במקביל לריצוף הסימטאות.
- ((4)) שילוט מכוון אל האתרים בעברית, אנגלית וערבית ושלטי הסבר על האתרים עצמם.

(ח) טיילת החומות:

יש להשלים את התאורה בכל הטיילת כדי שהיא תוכל לשרת את תיירות הקיץ גם בלילות.

כרגע מואר רק קטע של הטיילת, בין המצודה (מגדל-דוד) לבין שער-ציון.

הארט כל הטיילת תוסיף מימד חדש בתחום הביילוי הלילי של התיירים בירושלים.

(ט) מערת-צדקיהו:

לאחר פתיחת השלב הראשון של המערה לקהל הרחב מוצע, להמשיך בהרחבת העבודות:

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

5

((א)) פינוי עפר ופסולת אבן, כדי להגדיל את השטח לקליטת מבקרים במערה.

((ב)) התקנת שבילים נוספים להולכי רגל, כולל תאורה ושילוט.

((ג)) התקנת מרכז מבקרים במערה. במרכז זה מוצע להציג את סוגי האבן השונים שבהן ניבנתה ירושלים; הדגמת שיטות סיתות ועיבוד אבן; תצוגת כלי-עבודה של בנאים ושקפים אשר יראו מבנים טפורסיים, עיבודי אבן, טכניקות של חציבה וכד'.

מסלול טיול באיזור שלמרגלות חומת העיר

(י)

האגן הדרומי והדרום-מזרחי של העיר העתיקה מוקף במספר אתרים מעניינים וביניהם בריכת הסולטן, גיא בן-היננוס, כפר השילוח, הקדרון, עמק יהושפט וכו'. איזור זה ייקרן תמיד את התייר שביקר בירושלים, גם בגלל בתי-הקברות המעניינים המשובצים בו, של יהודים ושל נוצרים כאחד. מוצע להכשיר מסלול סיור אשר יתחיל בקרבת שער-יפו, ירד לגיא בן-היננוס, יעבור ב"חקל-דמה", יעלה לכנסית, סנט-פיטר גליקנטה, יחזור דרך כפר-השילוח לקידרון, יכלול את בריכת-השילוח ומעיין-הגיחון ומכאן ל"יד-אבשלום" וקבר בני-חזיר אל עבר גת-שמנים.

זהו מסלול מענין במיוחד למטייל העממי ולבני נוער המחפשים הרפתקאות. כאן מדובר בהכשרת שבילים ובסימונם ובשילוט מסיבי בשפות התיירות הראשיות.

עיר-דוד:

(יא)

בגן הארכיאולוגי עיר-דוד יש להשלים את השילוט המכוון של החלק הקיים. במקביל יש לסיים את הכשרתו של "אזור E" לביקורי קהל, כולל הכשרת מסלולים לטיול לאורך שרידי חומות עיר-דוד, בעיקר בקטע הדרומי, מעל בריכת-השילוח.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

6

(2) פרוייקטים במערב העיר:

הועדה מציעה לטפל בפרוייקטים הבאים:

(א) חוצות-היוצר

יש להתקיץ תאורה במעבר המחבר את חוצות-היוצר עם איזור בתי-המלון. המעבר שהוכשר בהוצאה גדולה נמצא בשימוש יומי בלבד, בהעדר תאורה בלילה.

(ב) מדרחוב

המידרחוב שהותקן ברח' בן-יהודה הפך לאחת האטרקציות התיירותיות החשובות ביותר של מרכז העיר. בגלל מגבלות תקציביות לא הושלם הפרוייקט במלואו. מוצע, לכך, להשלים את החסר ברח' בן-הלל, ברח' דורות-ראשונים, ברח' לונץ וברח' הרברט-סמואל. המדובר בהשלמת עבודות ניקוז, סילוק מערכות חוטים עיליים, ריצוף ושילוט.

(ג) נחלת-שבעה

שכ' נחלת-שבעה הינה בעלת הפוטנציאל התיירותי הגדול ביותר במערב העיר. מאליהם נמשכו כבר לשכונה עשרות עסקים תייריים, כגון בוטיקים, מסעדות, פנים ועוד.

מוצע לטפל באופן מסיבי בביצוע עבודות יפוי ושיפור מראה החזיתות בכל השכונה ובראש ובראשונה:

((1)) בהסדרת מערכות התשתית הרטובות והיבשות כאחד.

((2)) פריצת מעברים ציבוריים והתקנת כיכרות, כולל ריצוף וריהוט רחוב.

((3)) התקנת תאורה ושילוט.

((4)) טיפול בחזיתות המבנים, כולל סילוק תוספות בניה מכוערות וכ"ו.

שכונת נחלת-שבעה משוקמת כנ"ל תשלים את המידרחוב ותהווה יחד עימו מרכז תיירותי חשוב ביותר בלב ירושלים המערבית.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

7

(ד) שוק מחנה יהודה

רח' עץ-חיים, אשר קיבץ יעמן לטייל בו היום הז בקיץ והז בחורף בנוחיות, הפך לאטרקציה לתיירים. מוצע להמשיך באותה מתקנת ביתר סימטאות השוק, כדי שהשוק יהפוך לאתר תיירי (כדוגמת "שוק-האיכרים" בלוס אנג'לס).

(ה) אתרים מיוחדים

מוצע לכלול בתוכנית העבודה בשנים הקרובות את הטיפול במיצפה הר-הזיתים (מלון אינטר-קונטיננטל) בקברי-המלכים" במושבה האמריקאית במזרח ירושלים ובקברי-הסנהדרין.

(ו) שילוט

נושא זה דורש השלמה ותשומת לב מיוחדות. חסרים במקומות רבים בעיר שלטי הכוונה והתייר מתקשה למצוא את דרכו בעיר לבדו. כמו כן חסר שילוט מבהיר ומסביר באתרים רבים.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • ט.ל. 224403, 224404

- 8 -

(3). החזקה והפעלה :

(א) אחזקת אתרי תיירות

באתרים שבהם הדבר בר-ביצוע נגבים דמי כניסה. ההכנסות מדמי הכניסה קודש לכיסוי הוצאות התפעול. במגמה לשמור על עממיותם של האתרים, דמי הכיסוי נמוכים ואיך הם מכסים בכל המקרים את הוצאות האחזקה והתפעול. הוצאות התפעול צומצמו אמנם עד למינימום אך ישנו קו אדום שמעבר לו לא ניתן עוד לצמצם אבטחה, שמירה, אחזקה מונעת, נקיון וכו'. יש לכך צורך ליצור מקור להשלמת החסר בכיסוי הוצאות אחזקה. לעומת האתרים הנ"ל ישנם אתרים רבים שבהם לא ניתן לגבות דמי כניסה יש להבטיח קרן אשר תאפשר לתחזק אתרים אלה, כגון המבואות לעיר העתיקה; הויה-דולורוזה; רחבת כנסית-הקבר; השווקים הראשיים, "יד-אבשלום" ועוד.

(ב) אחזקה שוטפת של העיר העתיקה

העיר העתיקה מהווה אתר תיירות גדול בפני עצמו. זאת מכיוון שהיא מכילה את רוב אתרי התיירות החשובים ביותר לשלוש הדתות - הכותל המערבי, כנסית הקבר והמסגדים שעל הר-הבית. אליהם מתווספים הויה-דולורוזה, מקומות קדושים לכיתות הדתיות הנוצריות השונות, המימצאים הרומיים מתחת לשער-שכם ועוד. מספרה הגדול של המבקרים בהם, וביניהם קרוב למיליון ורבע תיירים מחו"ל בשנה, מצדיק רמה גבוהה ביותר של אחזקה ונקיון. מוצע לארגן נושא זה במסגרת מיוחדת אשר לרשותה יועמד תקציב גדול לביצוע פעילות אחזקה ונקיון תכופות.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

ט.ל. 224403, 224404

רחוב ממילא 18, ירושלים

9

(ג) משטרת תיירות:

תנועת התיירים הגדולה מושכת אליה אלמנטים פליליים, ישירים ועקיפים כאחד. מצד אחד מתבטא הדבר בהיטפלות לתיירים ובמיוחד לתיירות, בנסיונות כיום, בהתנפלויות על התייר הבודד וכו'.

לא פחות חמור הוא אי שמירת החוק בבתי עסק רבים, המתבטא בנסיונות לרמות את התייר, לגבות ממנו מחירים מופקעים וכדו'.

הרכוז הגדול של עסקים בשטח כה מצומצם (המדובר בקרוב לאלפים עסקים בשטח שבין החומות), התנועה האינטנסיבית של תיירים ומבקרים מישראל בוזמנית, בעיית התקשורת של שפות זרות ועוד-מצריכים הקמת מסגרת מיוחדת, קרי משטרת-תיירות.

דבר זה מקובל בכל מרכזי התיירות בעולם והנסיון מוכיח שאין מנוס מלהקימה גם בירושלים.

(ד) פרסום ופרסומת:

ההשקעות הגדולות בתשתית התיירותית בירושלים רבתי לא תהינה מנוצלות דיין מבלי שיילוו אותה פרסום ופרסומת מסיביים.

כוונתינו לפרסום העמוק, של הבאת הנושא לעוסקים בתיירות ברחבי תבל, מחד גיסא, ובפרסומת שוטפת, אינפורמטיבית, מאידך גיסא.

אנו מציעים שתוקם קרן מיוחדת, משותפת לעיריה, למשרד התיירות ולגורמי התיירות בבירה. קרן זאת תממן את הפרסום והפרסומת בשתי הרמות, הן בצורה שוטפת והן במבצעים מיוחדים, לקראת חגים או אירועים מיוחדים.

ועל כך באנו על החתום

גד כהן חבר

דפנה פלי - חברה

יצחק יעקבי - יו"ר

אין יחסי
והוא איננו יחסי

אין יחסי
אין יחסי

בברכה

מאת

האגף לפיתוח התיירות והכלכלה

הצב חוגר שחסיב שישין

קו לקבלת הישיבה

ה- 5/8/86

אין

עיריית
ירושלים

1.8.86.

התאחדות בעלי בתי מלון בירושלים

אורח נכבד,

עיריית ירושלים בשיתוף עם הגורמים לעיל עורכים סקר בקרב ישראלים המוארחים בבתי מלון בירושלים. הסקר נועד לספק מידע על אופי התיירות לירושלים, במטרה לטפח את שירותי התיירות בעיר. השאלונים אנונימיים וישנשו לסיכומים סטטיסטיים בלבד.

כל החשובות כאן חסויות.

אנא, הואילו להקדיש מספר דקות למילוי השאלון.

רוב תודות וחופשה נעימה.

1. מועד שהותך במלון: מיום _____ האריך _____ עד יום _____ האריך _____
סך לילות שהותך _____
2. האם את/ה מבלה לבד בחופשה זו, או עם נלווים מבני משפחתך?
1 לבד
עם נלווים; כמה אחס? — פרט: _____
_____ ילדים עד גיל 13; _____ ילדים בגיל 14 עד 17; _____ גילאי 18 - 24;
_____ גילאי 25 - 34; _____ גילאי 35 - 54; _____ גילאי 55 - 64;
_____ גילאי 65 ומעלה;
3. מהו סידור האיכסון שלכם במלון?
1 לינה בלבד 2 לינה וארוחה בוקר 3 חצי פנסיון (2 ארוחות)
4 פנסיון מלא (3 ארוחות)
4. האם הגעתם לכאן במסגרת קבוצתית?
0 לא;
כן; פרט: 1 עם חברים ממקום העבודה 2 עם חברים 3 אחר _____
5. איך הסדרתם את החופשה?
1 עם בית המלון באופן ישיר 2 באמצעות סוכן נסיעות 3 באמצעות
ועד העובדים 4 באמצעות המעביד 5 אחר; פרט _____
6. איך ידעתם על המלון?
1 חברים 2 מודעות בעהונים 3 פרסום אחר 4 סוכן נסיעות
5 מקום העבודה 6 התאכסנו בו בעבר 7 מתאכסנים בו בדרך כלל
7. האם אתם מרוצים מהמלון? 1 מרוצה מאוד 2 מרוצה 3 לא מרוצה, מדוע _____
8. האם שמועתם על מבצע "מעורב ירושלמי"? לא
כן; האם הגעתם בעקבות המבצע? כן / לא
9. מהן מטרות שהותכם הנוכחיות בירושלים (נא לדרג עד שלוש מטרות, לפי סדר חשיבות)

3   2   1

- 1 מנוחה
- 2 ביקור באתרים בעיר
- 3 ליהנות ממוזג אוויר קריר
- 4 נופש פעיל
- 5 בילוי עם קרובים או חברים ירושלמים
- 6 ביקור עם קרובים/חברים מחו"ל
- 7 אחר, פרט _____

10. האם בחופשה הנוכחית ביקרת או חבקר במקומות הבאים בירושלים?

0 לא ביקר; מדוע? _____
האם ביקר בעיר העתיקה בשנתיים האחרונות? כן/לא

1 כן ביקר, או יבקר; האם ביקר, או יבקר באחרים הבאים?

- הכוחל המערבי? כן / לא
- הרובע היהודי? כן / לא
- הקארדו? כן / לא
- החפירות הארכיאולוגיות (כולל שער שכם)? כן / לא
- מגדל דוד? כן / לא
- טיילת החומות? כן / לא

האם בחופשה הנוכחית ביקרת או חבקר במוזיאונים?

- 0 לא ביקר ולא יבקר במוזיאונים; מדוע? ביקר; היכן: _____
- מוזיאון ישראל? לא ביקר/ כן ביקר, או יבקר
- מוזיאון רוקפלר? לא ביקר/ כן ביקר, או יבקר
- מוזיאון האיטלם? לא ביקר/ כן ביקר, או יבקר
- מוזיאון הטבע? לא ביקר/ כן ביקר, או יבקר

11. האם בחופשה הנוכחית ביקרתם במקומות נוספים בירושלים, ומחוצה לה?

0 לא
כן, פרט לאן: _____

_____

_____

_____

12. האם טיילתם בסיום נאורגן בשהותכם הנוכחית בירושלים? (עם החברה להגנת הטבע, העיריה וכדומה)?

0 לא;
1 כן, באיזו מסגרת? _____

13. האם נסעתם בקו 99 בשהותכם הנוכחית בירושלים?

0 לא; מדוע? _____; האם ידוע לכם עליו? כן / לא

14. האם בביקורכם הנוכחי בירושלים אכלתם בנטעדות מחוץ למלון?

0 לא
כן; כמה פעמים? _____; האם נהניתם מהמסעדות? כן / לא; מדוע? _____

האם יש לכם הערות לגבי המסעדות? _____

15. האם בביקור הנוכחי שחיתם בבריכת שחיה בירושלים?

0 לא
כן; כמה פעמים? _____? באילו בריכות? במלון/ אחר, פרט: _____

האם יש לכם הערות לגבי הבריכות? _____

16. האם ראיתם את החזיון האורקולי בירושלים?

0 לא; מדוע? _____; האם ידוע לכם על קיומו? לא / כן
1 כן; האם נהניתם מהמופע? כן / לא

17. האם בביקור הנוכחי ביליחט בערב בטקומות בידור (לרבות מופע או ריקודים במלון),
בחיאתרון, וכדומה?

0 לא
1 כן; בכמה אירועים הייחט? _____ ; פרט באילו: _____

_____

האם נהניתם מאירועי הבידור בהם הייחט? כן / לא; מדוע? _____

האם יש לכם הערות והצעות לגבי אירועי הבידור שהיית בהם? _____

_____

18. האם יש לדעתכם מספיק אפשרויות בידור בערבים בירושלים?
1 כן;

0 לא; פרט מה חסר לדעתך: _____
לא יודע, לא החענין

19. האם הייחט בפסטיבל האחרון (ביוני 1986) בירושלים?

0 לא; האם חשבתם לבוא לפסטיבל? לא / כן
1 כן;

20. האם נעזרת באחת מלשכות החיירות בירושלים (עירונית, ממשלתית)?

0 לא; האם ידוע לך על קיום לשכות אלה? כן / לא
1 כן; במה נעזרתם בלשכה? פרט: _____

21. האם נהנית מהפארקים והשדרות בירושלים? איך היית מטווה לעומת מקום מגוריך?

_____

22. האם נהניתם מקטרים עם חיירים מחו"ל בעת שהוחכט הנוכחית בירושלים?

0 נהנה
1 לא פגש חיירים
2 לא החענין בכך
3 אחר, פרט: _____

23. האם נהנית מהחופשה שלך בירושלים?

0 לא, לא כל כך; מדוע? _____
1 כן; ממה נהנית במיוחד? _____
האם התאכזבת משהו? לא / כן

24. (למי שבא עם ילדים לחופשה) האם הילדים נהנו מהחופשה בירושלים?

0 לא, לא כל כך; מדוע? _____
1 כן; ממה נהנו במיוחד? _____; האם התאכזבו משהו? ממה?

25. האם יש לפי דעתך צורך בדברים נוספים בירושלים כדי להגביר חיירות של ישראלים
אליה? 0 הכל בסדר 1 צריך לעשות הדברים הבאים: פרט _____

_____

26. בירושלים יש הגבלות הנוגעות לטוירת שבת.
ציין האם הגבלות אלה היו לגביך, רצויות, מפריעות, לא מפריעות

1 ההגבלות רצויות לכם 2 לא מפריעות 3 מפריעות; פרט באיזה תחום _____

27. האם מטעם החופשה שלך בירושלים היה:

- 1 ארוך מדי; כמה לילות היית רוצה להיות? _____
 2 מוזאים
 3 קצר מדי; כמה לילות היית רוצה להיות? _____; מה היית רוצה לעשות בחופשה הזאת?
 אותה ומוכן להגדיל את החופשה שלך לצורך כך?
 — מוכן להגדיל החופשה; — לא מוכן להגדיל החופשה; — אחר, פרט: _____

28. האם זו שהיה ראשונה בחופשה במלון בירושלים למטרת נופש?

- 0 כן, זו חופשה ראשונה עם לינה בירושלים; לא, זה לא ביקור ראשון; מתי ביקרת בירושלים למטרת נופש לאחרונה?
 1 השנה 2 בשנה שעברה 3 לפני שנתיים-שלוש 4 לפני למעלה משלוש שנים

29. האם זו חופשתך העיקרית (הארוכה ביותר) השנה מחוץ לבית (בארץ או בחוץ לארץ)?

- 1 כן, זו חופשתי העיקרית השנה מחוץ לבית;
 2 לא, אין זו חופשתי העיקרית; היכן הייתה חופשתך העיקרית? _____
 כמה ימים כמה ימים נמשכה?

30. לפני שיצאת לחופשה הנוכחית האם שקלת מקומות נופש אחרים לאותו מועד? לא/כן; אילו? פרט: _____

31. מה היו השיקולים בעיקריים שלך לבחור בירושלים כמקום נופש?

32. האם את/ה מחכוון/נת לחזור ולבלות חופשה בירושלים בשנים הקרובות?

- 0 לא; פרט מדוע: _____
 כן; פרט מתי; באיזו עונה של השנה, האם כולל סוף שבוע, או רק ימי חול?
 1 השנה (עד יוני 1987) 2 בשנה שלאחריה 3 בעוד שנתיים ויותר

באיזו עונה של השנה?

- 1 פסח 2 סוכות 3 חנוכה 4 בחופש הגדול
 5 מאי-יוני 6 ספטמבר-אוקטובר (פרט לחגים)
 7 נובמבר עד מרץ (פרט לחנוכה ולפסח) 9 אחר, פרט: _____

- האם בימי חול או כולל סוף שבוע?
 1 רק בימי חול 2 כולל סוף שבוע 3 רק לסוף שבוע

33. האם הוזלה ניכרת במלונות בירושלים (למשל מחיר של נחצייה ממחירי העונה) בחקופות שמחוץ לעונה? חודשים מאי-יוני, ספטמבר-אוקטובר (פרט לחגים), נובמבר עד מרץ, יביאו לכך שהבוא לנופש בירושלים?

- 0 לא, מדוע? _____
 כן; באיזו עונה אתה חושב שהיית בא?
 1 מאי-יוני 2 ספט-אוקטובר
 3 נוב'-מרץ ; _____

34. האם בשנים האחרונות (1984 - 1985) היית, אתה או בן משפחתך (בן זוג, ילדים), בחופשה במלון בארץ? בחו"ל?

- 0 לא; מדוע? _____
 כן; כמה פעמים? _____ פרט: מתי?
 היכן?
 כמה לילות?

35. לסיכום, מה הרטים ארוך במיוחד בירושלים (אפשר לסמן כמה הטובות)?

- 1 היופי 2 הטקט 3 הניקיון 4 אחרי הסיור 5 המידרחוב
 6 הירושלמים 7 רמת המלון 8 אחר, פרט: _____

שאלות רקע

36. מהו יטוב המגורים שלך? כתוב בפרוט

לטימוך

1 תל אביב והסביבה
2 אילת
3 איזור חיפה והקריות
4 איזור הצפון
5 באר שבע והדרום
6 איזור הצפון

37. מצבך המשפחתי :

1 רווק/ה
2 גרוט/ה
3 נשוי/אה
4 אלמן/ה

38. מספר ילדים: _____ ילדים.

גיל 1-4 _____ ילדים; גיל 5-9 _____; גיל 10-13 _____; גיל 14-18 _____

39. מה גילך?

1 24-18   2 34-25   3 54-35   4 64-55   5 + 65

40. האם יש רכב בבעלותכם, או לשימושכם?

0 לא
1 כן

41. האם הגעתם לנופש ברכב פרטי או באופן אחר?

0 הגעתי ברכב פרטי   1 הגעתי בחבורה ציבורית   2 הגעתי באופן אחר, פרט

42. האם החופשה ממומנת:

1 על ידכם
2 על ידי הנהלת מקום עבודה
3 ועד העובדים   3 אחר; פרט:

43. מה רמת ההכנסה ברוטו שלך ושל כל בני משפחתך הגרים עמך? (לפי הכרטיס המצ"ב)?

1 עד 599 ש"ח לחודש   2 600-999   3 1,000-1,399   4 1,400-1,799
5 1,800-2,199   6 2,200-2,599   7 2,600-2,999   8 +3,000

44. כמה שנים למדת בבחי ספר?

1 עד 4 שנים   2 5-8 שנים   3 9-12 שנים   4 13-15   5 +16 שנים;

45. האם גרם פעם בירוטליים?

0 לא
1 כן

46. האם תגדיר עצמך כ:

1 חרדי   2 פוסט מצורה   3 מסורתי   4 חילוני

47. שם המלון _____ ומדינת הראיון _____ יום _____ שעה _____

48. המראיין _____

אמץ יושלם
תוכן יא סג יושלם

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

המחלקה לתיכנון חז"ר
דائرة تنظيم المدينة

ב' בתמוז תשמ"ו
9 ביולי 1986

סיכום ישיבת ועדת ההיגוי המקצועית בנושא תירות שנערכה במשרדו של א. שפרבר
סגן מהנדס העיר ביום 7.7.86

- נוכחים: ה"ה ג. כהן חמ"ת
ג. שמיר משרד התירות
ד. בראון משרד התירות
ז. בורגר עיריית ירושלים
ד. פלי עיריית ירושלים
ד. רוזנבלום עיריית ירושלים
א. שפרבר עיריית ירושלים
ז. וינשל מתכנן
ר. פרידמן מתכנן

נעדרו: י. גרינבוים

סוכם:

א. בהמשך לפריטסט של סקר התירים יערכו ארבעה סקרי גישוש לצורך בדיקת המגמות שהתגלו בפריטסט.

מטרות הסקרים הן כדלהלן:

1. להשיב על השאלה מה מביא תירים כיום לירושלים.
2. להשיב על השאלה מה מביא ישראלים לירושלים.
3. קבלת אינדיקציות לגבי התירים הבאים לירושלים ונכונותם להאריך שהיתם ובמה זה כרוך.
4. לאמת ולהעמיק המגמות שיעלו בפריטסט של סקר התירים ולקבל התייחסות מקבילה של ישראלים.
5. קבלת אינפורמציה מישראלים ותירים שאינם מתארחים בירושלים ומה נדרש לעשות כדי שיתארחו בה.

כאמור להגשמת מטרות אלו יערכו 4 סקרי גישוש כדלהלן:

1. סקר גישוש לישראלים המתארחים בירושלים בבתי מלון ואכסניות נער במערב העיר.
2. סקר גישוש לתירים המתארחים בירושלים בבתי מלון ואכסניות נער ואכסניות נוצריות במזרח העיר ומערבה בתקופת החגים.

2/...

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

המחלקה לחינוך העיר
דائرة تنظيم المدينة

- 2 -

3. סקר גישוש לישראלים המתארחים במלונות באילת בתקופת החגים.
4. סקר גישוש לתירים המתארחים בנתניה ובאילת בתקופת החגים.
- סקר הגישוש הראשון יערך בחדש אוגוסט.
- עלות הסקר הראשון המוערכת בכ- 2000 דולר מאושרת ע"י הועדה.
- שאלוני הסקר יערכו בתאום בין גב' ז. וינשל וד"ר בראון.
- כל סקר יכלול 60 נסקרים סך הכל 240 נסקרים.
- חלוקת מספר השאלונים בין הערים אילת ונתניה תתואם בין גב' ז. וינשל וד"ר בראון.

ב. סקר הפעילים יסוכם בשני שלבים:

1. סיכום הצעות הראשוניות שהוגשו ע"י גב' וינשל יערך כדו"ח ביניים שיכלול את מסגרת ההצעות תוך ציון הגורמים המעורבים והגורמים האחראיים על קידום הנושאים, סיכום הדו"ח יעשה באמצעות ישיבות בין צוות התכנון ואגף התירות (זיוה רותי צילה זאב) דו"ח זה יסתיים עד סוף חודש אוגוסט.
2. סיכום סקר הפעילים בחוברת שתכלול את ניתוח התוצאות והמסקנות שיהוו בסיס ליצירת התרחיש בשלב הבא של העבודה, דו"ח זה יסתיים עד סוף חודש ספטמבר.

ג. בתחילת אוגוסט תתקיים ישיבה של הועדה המקצועית ובה ידונו בין השאר:

1. התקדמות הכנת דו"ח סקר הפעילים.
2. המשך העבודה שלב ב'.
3. אישורים תקציביים להמשך העבודה (ז. וינשל תכין הערכות תקציבית לדיון).

רשם: אבי שפרבר

העתק: מר א. קסוטו
מר א. ניב
מר ז. גרינבריים
למשתתפים

איתן יחיאלי
תלמידי מכללת ירושלים

7 ביולי 1986

סכניס-אב-לפיסוס-ססיכוס-בזכושלים

ישיבת ועדה עבודה - סדר יום מוצע

1. היערכות לסיכום סקר הפעילים
2. הצעות ראשוניות לפעולות מיידיות מסקר הפעילים
3. מחקרי גישוש בקרב חיירים וישראלים
  - 3.1 מחקר גישוש בקרב ישראלים מתארחים בירושלים: עלות ומתכונת
  - 3.2 מחקרי גישוש בקרב ישראלים וחיירים במקומות אחרים
4. חכנית עבודה לשלב שני

1. THE STATE OF TEXAS

2. COUNTY OF DALLAS

3. IN SENATE

4. COMMISSIONERS OF THE STATE LAND OFFICE

5. VS.

6. THE STATE OF TEXAS

7. COMMISSIONERS OF THE STATE LAND OFFICE

8. VS.

לחן יושלם
תעניי מצוינות

חל אביב, 4 ביולי 1986

תכנית פיתוח התיירות בירושלים - ממצאים ראשוניים מסקר פעילים: רעיונות והצעות

עירייה
י-ם

משרד תירות
מלונאים

התאחדות
מלונאים

גורם
אחר

טווח קצר - עד שנתיים

תשתית

משרד חחבורה			קו אוטובוסים מיוחד נחב"ג - ירושלים
אגד			שרותי אוטובוסים עד חצות מירושלים לבתי הארחה בהרי יהודה
אגד			הארכת שעות הפעלה קו 23 למזרח י-ם (פועל עד 20.00)
	=		הקצאת שטחי חניה ליד מידרחוב לאוטובוסי תיירים
	=		שילוט לשיפור התמצאות במגרשי חניה ליד העיר העתיקה
	=	=	שלטי הכוונה למוקדי התעניינות של התייר
משרד חחבורה	=		ליבון בעית תעריפים ושמוש במונים בקרב נהגי מוניות
סוכני נסיעות	=	=	גיבוש מתכונת ודפוסי הדרכה חקופחיה לבאים במגע עם התייר (סוכני נסיעות, מדריכי תיירים, משטרת תיירות)
משטרה	=	=	משטרת תיירות: הגדלה מס' עובדים, מדים, דוכן בלשכת מודיעין, סמכויות לגביית עדות ואכיפת חוק
	=		שיפוץ בתי שימוש ציבוריים קיימים
מסו"ח	=	=	שיפור צורת שיפוץ חנויות במע"ר מזרחי
	=	=	כסאות לאורך הטיילה (נוסח ח"א)
	=	=	כסאות נוח בפארקים עירוניים (נוסח הייד-פארק)

אירועים ובידור

ניצול הקיים להעשרת הבידור לחושבים ולתיירים: מופעים פתוחים של פולקלור (להקות שכונתיות, האקדמיה), מוסיקה (תזמורות מקומיות - נוער, משטרה, קול ישראל וכו')

גיבוש דפוס לארועי חורף (OFF SEASON) נוסח: חודש מקהלות נוצריות (חוד ניצול מופעי חינוך של מקהלות מחו"ל)

REPORT OF THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE
MAY 15, 1908.

ALBANY: J. B. WARD, STATE PRINTER, 1911.

THE LAND OFFICE HAS THE HONOR TO ACKNOWLEDGE THE RECEIPT OF THE REPORT OF THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE MAY 15, 1908.

THE REPORT IS HEREBY SUBMITTED TO THE SENATE IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE RESOLUTION.

THE REPORT IS HEREBY SUBMITTED TO THE SENATE IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE RESOLUTION.

THE REPORT IS HEREBY SUBMITTED TO THE SENATE IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE RESOLUTION.

THE REPORT IS HEREBY SUBMITTED TO THE SENATE IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE RESOLUTION.

THE REPORT IS HEREBY SUBMITTED TO THE SENATE IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE RESOLUTION.

THE REPORT IS HEREBY SUBMITTED TO THE SENATE IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE RESOLUTION.

THE REPORT IS HEREBY SUBMITTED TO THE SENATE IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE RESOLUTION.

גורם אחר	התאחדות מלונאים	משרד תירות	עיריית י-ם
-------------	--------------------	---------------	---------------

פולקלור ערבי אוטנטי

פסטיבל

פירסום מוקדם בחו"ל של אירועים (פסטיבל) -

שילוב של אירועים שנתיים (כגון: שילוב מופעי פולקלור
בבזאר השנתי של חוצות היוצר)

פירסום ומידע

עידוד הוצאה של מדריך לתייר (לחלק במטוס) לגבי נוהגים
ספציפיים לישראל (תחבורה, טלפון, חניה, שעות עסקים)

גורמי
בידור
ואחרים

הכללת המידע הרב הקיים בתוך הירחון החודשי של משרד
התיירות (לבחון גם תרגום לגרמנית וצרפתית); לכלול
אירועים קבועים, שעות הפעלה אחרי ביקור, ועוד)

גיבוש תעתיק לועזי אחיד לפרסומים (דפי מידע, מפות, שלטים)

אגד

מפת מסלולי נסיעה של קוי אגד באנגלית

אגד

שילוט לוחות זמנים של אוטובוסים על גב החחנות

לשכות
בחו"ל

הרחבת מידע על ירושלים לסוכנים מחו"ל (באמצעות סרטים
והרצאות ב"שבוע ישראל", חוברת לגבי תיירות במזרח י-ם)

גיבוש מדיניות לגבי הפצת חומר פירסומי בארץ ובחו"ל
(מכירה וחלוקה)

טווח בינוני - עד 5 שנים

חשתי

האחדת רמת המלונות בתוך כל אחת מהדרגות (מטופל ברמה
ארצית)

ח.פ.ח

חוספת בתי שימוש ציבוריים במוקדי תיירות

ארגון מערכת מוסדרת של חדרים להשכרה

שיפור תאורה באזורי מלונאות בעיר המזרחית ובגנים
ציבוריים בעיר המרכזית

גורם אחר	התאחדות מלונאים	משרד חירות	עיריח ים-
		=	= הקמת לשכת מודיעין בכניסה לעיר (אגד, הפציבה, או בנייני האומה, עם שיפוצם)
הסוכנות		=	= התאמת בנייני האומה למרכז קונגרסים ותערוכות
מ'תחבורה		=	= כביש מחבר בין מקבץ המלונות בקרית משה לבנייני האומה
אגד		=	= פינוי מוסך אגד מהכניסה; תכנון האתר לפונקציות משולבות (תחבורה, מסחר, שירותי תיירות)
		=	= רישוי שימושים מסחריים באזורי מלונאות
		=	= הארכת המידרחוב (מחציע בתכנית נחלת שבעה)
	=	=	= חינוך מקצועי (בית ספר לתיירות וקורסים ON THE JOB
			<u>פרסום ומידע</u>
	=	=	= מיחשוב לשכות התיירות (מקומות איכסון פנויים)
			<u>שונות</u>
מ' דהות מ' בטחון		=	= בחינת אפשרויות להגברת תיירות בדצמבר-ינואר (כריסטמס) קישוט העיר, אפשרויות לחוג במלונות, פישוט הסדר בטחון
שונים		=	= הפעלה מרוכזת של אחרי ביקור בתשלום
מ' חינוך		=	= חינוך של "הסבר פניך לחייר" בבתי ספר, פעולות הסברה
		=	= מתן חחושה של "רצוי" לחייר - תשורה מיוחדת (סיכה, סמל)
			<u>טווח ארוך (הערכות ראשוניות של עורכות התכנית)</u>
		=	= סדרי קדימויות בפיתוח מרכזים מסחריים
		=	= פיתוח המע"ר באלטרנטיבות שונות
		=	= סדרי קדימויות בפיתוח מלונאות
			משמעות הרחבה והתאמה של בנייני האומה על מלונאות בעיר
		=	= אפשרויות חידוש ושיפוץ מלונאות במזרח העיר
		=	= הקמת מרכז בידור (בשטח ה"תפר", מחוץ לעיר)

החלטת
הוועדה
על
התקנת
הסדר

דוארה הממשלתית לתיירות
- 9-7-1986
תיק כ"ו

החלטת
הוועדה
על
התקנת
הסדר

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים
ה' סיוון תשמ"ו
12.6.86

המחלקה לתיכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

אל: חברי ועדת ההיגוי המקצועית
מאת: א. שפרבר - סגן מהנדס העיר

רצ"ב מכחבה של ז. וינשל לעיונכם לקראת הדיון שיערך
בנושא זה בישיבת הועדה הבאה.

בברכה,
א. שפרבר

10 יוני 1986

לכבוד

מר אבי שפרבר

סגן מהנדס העיר

עיריית ירושלים

הנדון: ממצאים ראשוניים מסקר פעילים בענף התיירות - רעיונות והצעות

1. רצ"ב רשימת רעיונות והצעות לשיפור שרותי התיירות בירושלים ולפיתוחם וסיכום ביניים של עמדות בנושא התיירות, כפי שהועלו ע"י המרואיינים, במהלך סקר הפעילים.
2. רשימת ההצעות גובשה על ידנו ל-3 טווחים, עפ"י נושאי משנה.
3. יש לראות ברשימה הרצ"ב משום הצגת דעותיהם של המרואיינים. גיבושה לכלל תכנית פעולה מותנית בשיקול דעתה של ועדת ההיגוי.
4. לפיכך, יתכן ורצוי היה לבקש מחברי הועדה, להכין לקראת הדיון הבא, תגובות לרשימה, תוך התייחסות לסדרי קדימויות.
5. נשמח לקבל הערות ביחס לנושאים שלא נכללו ברשימה לעיל.

בכבוד רב,

זיוה וינשל

זיוה וינשל

תכנית פתוח התיירות בירושלים

ממצאים ראשוניים מסקר פעילים: רעיונות והצעות

תכנית פיתוח התיירות בירושלים

ממצאים ראשוניים מסקר פעילים: רעיונות והצעות

א. טווח קצר - עד שנתיים

1. תשתית

1.1. קו אוטובוסים מיוחד נתב"ג - ירושלים

1.2. שרותי אוטובוסים, עד חצות, מירושלים לבתי הארחה בהרי יהודה.

1.3. הארכת שעות הפעלה של קו 23 המחבר את מוז' ירושלים ומערבה (פועל עד 2000).

1.4. הקצאת שטחי חנייה, במגרשים הסמוכים למדרחוב, לאוטובוסים המובילים קבוצות תיירים.

1.5. שילוט לשפור התמצאות במגרשי החנייה המקיפים את העיר העתיקה. (צבעים או שמות).

1.6. שלטי הכוונה למוקדי התעניינות של התייר.

1.7. ליבון בעית התעריפים ושמוש במונים בקרב נהגי מוניות

גוף מבצע

אגד
משרד התחבורה
עיריית ירושלים

עיריה

עיריה

עיריה
משרד התיירות

משטרת תיירות
משרד התיירות
משטרת ישראל
משרד התחבורה

1.8. גיבוש מתכונת ודפוסי הדרכה תקופתית לבאים במגע עם התייר:
- סוכני נסיעות
- מדריכי תיירים
- משטרת תיירות
- עובדי לשכות תיירות
- פקידי קבלה וכיו"ב

משרד התיירות
עיריה
התאחדות המלונות
סוכני נסיעות

1.9. משטרת התיירות:
- הגדלת מס' העובדים במשטרת התיירות
- חדים - בצבע שילוט לשרות המודיעין
- דוכן לשוטרים בלשכות המודיעין
- סמכויות לגביית עדות מתיירים
- סמכויות לאכיפת חק במוניות

עיריה
משרד התיירות
משטרה

1.10. שיפוץ בשצ"ם קיימים.

1.11. עידוד לששיפור צורת החנויות במ.ע.ר. המזרחי.

1.12. כסאות לאורך הטיילת (נוסח ת"א)
כסאות נח בפארקים עירוניים (נוסח הייד-פארק)

עיריה
משרד התיירות

2. ארועים ובידור

2.1. ניצול הקיים להעשרת הבידור לתושבים ולתיירים:
חופעים פתוחים של:
- פולקלור - להקות שכונתיות, האקדמיה
- מוסיקה - תזמורות מקומיות
(נוער, משטרה, קול ישראל וכו')

עיריה

2.2. גיבוש דפוס לארועי חורף (OFF SEASON) נוסח:

חודש מקהלות נוצריות
(ארגון הארועים - תוך ניצול מופעי חגים של
מקהלות מחו"ל)
עיריה
משרד התיירות

2.3. פולקלור ערבי אוטנטי

2.4. הערכות חוקדחת, ע"מ לאפשר פרסום ארועים לפחות 1/2 שנה מראש, בחו"ל (פסטיבל)

2.5. שילוב והעשרה של ארועים שנתיים (כגון: שילוב מופעי פולקלור בבואר השנתי של חוצות
היוצר).

3. פרסום ומידע

3.1. עידוד הוצאה של מדריך לתייר המגיע ארצה (במטוס/בלוד)

לנוהגים ספציפיים בישראל (תחבורה, טלפון, חניה,
שבת שעות הפעלה של עסקים).

משרד התיירות

3.2. ריכוז המידע הקיים בירחון חודשי לתיירים של מש' התיירות

(לבחון גם גרמנית וצרפתית).

משרד התיירות

עיריה

- ארועים קבועים.

- הדרכה לתכנון הביקור בירושלים.

- שעות הפעלה של אתרי ביקור.

מלונאים

- שעות הפעלה של מחזאונים.

חבי' להגנת הטבע

- סיורים מודרכים.

סוכנים

- מופעים קבועים.

סוכנויות בידור

- מה ניתן לעשות בשבתות.

- התארחות במשפחה ישראלית.

- תערוכות.

- ארועים שוטפים

- 3.3. גיבוש תעתיק לועזי אחיד לפרסומים.
- דפי מידע
- מפות
- שלטים
- משרד התיירות
עיריה
- 3.4. חפת מסלולי נסיעה של קוי-אגד (אנגלית)
אגד
עיריה
משרד התיירות
- 3.5. שילוט לוחות זמנים של האוטובוסים ע"ג התחנות
אגד
עיריה
משרד התחבורה
- 3.6. גיבוש שיטה למתכונת מקיפה של
"HIGHLIGHTS OF EVENTS IN ISRAEL"
- פרסום של 1/2 שנה עד שנה מראש, לפחות.
- משרד התיירות
עיריה
מלונאים
סוכני נסיעות
סוכני בידור
- 3.7. הרחבת מידע על ירושלים לסוכנים בחו"ל
באמצעות:
- סרטים והרצאות ב"שבוע ישראל".
- חוברת מקיפה לגבי שרותי תיירות במזרח ירושלים.
- אכסון.
- מסעדות.
- שרותי בידור ותרבות.
- משרד התיירות
מחו"ל
לשכות בחו"ל
עיריה
מלונאים
סוכני בידור
- 3.8. גיבוש חדיניות אחידה לגבי הפצת חומר פירסומי
בארץ ובחו"ל (מכירה וחלוקה).
- משרד התיירות
עיריה
התאחדות המלונאים
אגד

ב. טווח בינוני - עד 5 שנים

4. תשתית

4.1. רמה אחידה של מלונות בתוך כ"א מהדרגות:

(מטופל ברמה ארצית)

- קביעת נורמות מינימום מחייבות

- קביעת לוח זמנים למימושן

- סיוע במימון למימושן

- התאמת הדרגות לרמת המלונות

משרד התיירות
התאחדות המלונאות

4.2. תוספת בשצ"ים במוקדי תיירות

עיריה

משרד התיירות

ח.מ.ת.

4.3. ארגון מערכת מוסדרת של חדרים להשכרה

משרד התיירות

(לתיירות נוער, פנסיונרים, וכיו"ב)

עיריה

4.4. העלאת רמת התאורה בעיר המזרחית - אזורי מלונאות,

עיריה

בגנים הצבוריים - בעיר המרכזית.

4.5. הקמת לשכת מודיעין בכניסה לעיר (אגד חפציבה או

בניני האומה עם שיפוצם והרחבתם).

משרד התיירות

4.6. התאמת בניני האומה למרכז קונגרסים ותערוכות.

הסוכנות

עיריה

4.7. כביש מחבר בין מקבץ המלונות בקרית משה לבניני

עיריה

משרד התחבורה

האומה.

4.8. פינוי מוסך אגד מהכניסה. תכנון האתר - לפונקציות

משולבות (תחבורה, מסחר ש. תיירות)

עיריה
משרד התיירות
4.9. הגדלת מספר עסקי שירות לתיירים (בתי קפה,
מסעדות, בארים, פאבים, וכיו"ב).
- הארכת המדרחוב מתבצע בתכנית של פתוח נחלת שבעה.

משרד התיירות
התאחדות המלונות
סוכני נסיעות
4.10. חינוך מקצועי (בי"ס לתיירות ו/או קורסים -
"ON THE JOB").

5 פרסום ומידע

5.1. מיחשוב לשכות התיירות:
- מקומות פנויים באכסון הממוסד
- חדרים בדירות

6 שונות

6.1. בחינת האפשרות להגברת תיירות בדצמ'-ינו' (כריסמס):

עיריה
משרד הדתות
משרד התיירות
משרד הבטחון
- קישוט העיר
- אפשרות לחוג במלונות
- בחינת האפשרות לפישוט הסדרי בטחון בדרך י-ם -
בית לחם.

עיריה
משרד התיירות
משרד הדתות
משרד הבינוי והשיכון
משרד החינוך
6.2. הפעלה מרוכזת של אתרי בביקור בתשלום - בעיר
העתיקה, לחלופין: מתכונת ל"חבילות" לתיירים -
תוך תאום של שעות הפעלה.

עיריה
משרד התיירות
משרד החינוך
6.3. חינוך של "הסבד פניך לתייר" במסגרת בתי"ס,
פעולות הסברה, הדרכה ספציפית (סעיף 2.8).

עיריה
משרד התיירות
6.4. מתן תחושה של "דצוי" לתייר:
- תשורה מיוחדת (סיכה, סמל).

ג. טווח ארוך (הערכות ראשוניות של עורכות התכנית)

7.1. סדרי קדימויות בפיתוח מרכיבים מסחריים:

- דרום מערב

- צפון

- כניסה לעיר

- ממילא

7.2. פיתוח המ.ע.ר. באלט' שונות.

7.3. סדרי קדימויות בפיתוח מרכיבי מלונאות.

7.4. משמעויות הרחבה והתאמה של בניני האומה על מרכז

המלונות בכניסה לעיר -

7.5. תכנית להקמה מוקדמת של מלונות 3 כוכבים - כפונקציה

של חידוש/ אי חידוש מלונות במזרח העיר.

7.6. הקמת מרכז בידור (בשטח ה"תפר", מחוץ לעיר).

- ד. התייחסות הפעילים לנושאי הבדיקה (ראשוני)
1. הרבה שבחים לעירית ירושלים ולרה"ע - טדי קולק על העשיה בנושא: חלק מהפעילים ביטא רצון ליתר שיתוף, מפגשי יעוץ וכד'.
  2. רב התיירות בעיר - בחבילות סיוור. האירופים לשבוע עד 10 ימים בארץ, 3-4 מתוכם בירושלים. האמריקאים - עד שבועיים, מחצית הזמן - בירושלים.
חלק ניכר מהפעילים סבור לפיכך כי הגדלת ימי התיירות בירושלים מצריכה מדיניות חדשה, שתהיא להגדלת מספר התיירים לישראל - ולבירה.
  3. סוכני הנסיעות סבורים כי לא ניתן להגדיל את חלקה של ירושלים "סל התיירות" העכשוי משום:
    - התייר המגיע "בחבילה" מעוניין באחת משתי האפשרויות:
      1. נופש - ליד חוף הים.
      2. טיולים בארץ - במספר מקומות רב ככל הניתן.
    - הגדלת מספר הלילות בירושלים מייקרת את החבילה.
  4. מרבית הפעילים סבורים ששמירת השבת מהווה מגבלה קשה כלפי תיירות הפנים. האיסור על בידור בערבי שבת מונע, כלכלית, הקמתם של מרכזי בידור קל. העדר הבידור הקל מצויין ע"י מרבית המרואיינים כמגבלה.
  5. רב הפעילים אינו רואה צורך עכשוי בפיתוח אתרי ביקור נוספים (הסטוריים - ארכיאולוגיים וכיו"ב).
  6. אין הפעילים סבורים שניתן לפתח בירושלים תיירות מרפא נשענת על ים המלח. זאת משום הטורח והעייפות הכרוכים בנסיעה יומיומית עד למעיינות המרפא.
  7. הדעה הרווחת בין הפעילים באשר למערכת האיכסון - אין צורך עכשוי בתוספת מלונות (גם בהתעלם מהמשבר הנוכחי). חלקם סבור כי יהיה צורך בתוספת במלונות ברמה של 3 כוכבים.
  8. פיזור המלונות בחלקי העיר השונים אינו מפריע. יתרון לחקבצי תיירות - כבסיס פוטנציאלי לפעילות משותפת של המלונות.
  9. מספר העסקים בענף שירותי האוכל ומגוונם וכן שרותי התחבורה, מספיקים רמת השרות בהם - טעונה שיפור.
הכל משבחים את קו 99 של אגד.

אגף תכנון וכלכלה
מג"ד

1111.6

מדינת ישראל

משרד התיירות

החברה הנומשלתית לתיירות
17-06-1986
תיק 32

אגף תכנון וכלכלה
11.6.86

סיכום דברים מפגישה בענין סקר תיירים בירושלים
שהתקיימה ביום 3.6.86 במשרד התיירות
השתתפו: ד"ר ר. בר-און, רות פרידמן, גרשון שמיר

א. ד"ר בר און וג. שמיר: "הסקר" שנערך ע"י הצוות לתכנית אב ירושלים לא תואם עם משרד התיירות, המדגם קטן מדי, יש ליקויים בשאלות ובניסוחן וטעויות מבישות באנגלית.

אש השאלונים שנמסרו למראיינים הודפס "משרד התיירות, עיריית ירושלים, והתאחדות המלונות בי-ס" ללא הסכמת משרד התיירות.

הסקר אינו יכול ליצג את עמדות התיירים בירושלים ולפיכך יש להמנע מהסקת מסקנות ואף מהפצת הלוחות כפי שנערכו.

ב. רות פרידמן: הסבירה שבגלל לחץ זמן לא היה תאום מלא עם המשרד והיו טעויות באנגלית ומתנצלת על כך.

הסבירה שהסקר נועד להיות מבחן ראשוני מצומצם לקראת סקר מקיף יותר, אך יתכן וממצאיו יצביעו על חוסר צורך בסקר מקיף.

סוכם:

א. יש לראות בסקר מבחן ראשוני בלבד. ממצאיו לא ישמשו למסקנות תכנוניות ולא יפורסמו.

ב. יש לערוך סקר מקיף במספר מועדים משמעותיים מבחינת תיירות חוץ ופנים.

ג. נקבעה פגישת תאום לתכנון הסקר וניסוח השאלון.

ד. במידה ועורכות הסקר ירצו לציין שם המשרד, התהליך חייב להיות:

1. קבלת אישור מראש ובכתב לחסותנו על המחקר.
2. אישור בכתב של השאלון בצורה שיימסר לנחקרים או ישמש מראיינים.
3. אישור לגודל המדגם וצורת בחירתו.
4. המשרד יקבל דו"ח לעיון ולהערות לפני שיימסר לגוף אחר. דו"ח זה חייב לציין את המדגם ברוטו והנטו, והסתגיגות לגבי מידת היצוג של התיירים.
5. חתימה על כללי האתיקה בעבודה סטטיסטית כפי שסוכמו ע"י המועצה הציבורית לסטטיסטיקה.

רשם: ג. שמיר

העתק: מר מ. ריגלי, כאן
ד"ר ג. כהן, חמ"ח

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

המחלקה לתיכנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

ירושלים

כ"א אייר תשמ"ו

30.5.86

סיכום דיון ישיבת ועדת ההיגוי המקצועית לתירות שנערכה ביום 28.5.86 במשרדו של א. שפרבר סגן מהנדס העיר

- נוכחים: א. קסוטו - חבר מועצת העיר
ג. שמיר - מנהל משרד התיירות
ד. גרינבוים - רכזת תירות עיריית ירושלים
ד. פלי - סגן גזבר עיריית ירושלים
ז. וינשל - מתכנתת
ר. פרידמן - מתכנתת
נ. גוטמן - תוכנית אב לתחבורה
א. שפרבר - סגן מהנדס העיר עיריית ירושלים

נעדרו: ז. בירגר - עיריית ירושלים
ג. כהן - חברה לפיתוח מפעלי תירות
גרינבוים - התאחדות בתי המלון

1. הוגש והופץ דוח מסכם את שלב סקר הסקרים. חברי הועדה התבקשו לסכם הערותיהם ולהעבירן בכתב בתוך שבועיים.
  2. הוגש בישיבה דווח ראשוני לגבי פריסטט לסקר תירים במלונות ירושלים ונערך דיון בממצאים.
סוכם: א. הפריסטט יעובד בעיבודים נוספים ויסוכם.
ב. הפריסטט אינו מספיק על מנת לקבל החלטות על פי תוצאותיו.
  3. הוצג דווח ראשוני לגבי סקר הפעילים הנמצא בעיצומו והועלו בעיות מרכזיות. סוכם כי סקר הפעילים ימשך עד לטימו בהתאם לתוכנית.
  4. על מנת לסכם את היקפו של סקר התירים תתכנס הועדה בעוד כשלושה שבועות לדיון על רקע תוצאות הפריסטט והתוצאות הראשוניות של סקר הפעילים.
- לקראת הפגישה תוכן ע"י המתכננים רשימת נושאים ורעיונות ראשוניים לטיפול כפי שנובעת מתוך סקר הפעילים בשלב זה.
- כמו כן תוכן לקראת הישיבה ע"י המתכננים טבלה שתתאר את היחס בין מגזרי התרופות ונושאי הטיפול בחירות ורמת הבעיות של כל קשר מסוג זה.

רשם: א. שפרבר

העתק: למשתתפים
חברי הועדה
חברי ועדת התיירות

ՕՏՆԵՐ ԻՄԿՆ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐՈՒ ԽՈՒՄԻՆԵՐԻՆ ԸՆԴՈՒՄ ՎՊՈՒՄՆԻ ԸՆԴՈՒ
ՅՅ.Ը.ՅԵ ՏԱ՛ ԿԵՐ ԽՈՒՄ Խ. ՅՈՒԴԵ ՕՏՆ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ

- ՔՐՈՒՄ: Ս. ՎՈՐՈՒՂ - ՈՒՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 Վ. ՎՈՐՈՒՂ - ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 Բ. ԱՔՍԵՆՅԱՆ - ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 Գ. ՆՆԻ - ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 Դ. ԱՐԿԵՆ - ՎՊՈՒՄ
 Ե. ՎՐԵՒԻՑ - ՎՊՈՒՄ
 Վ. ԱՐՈՒՅ - ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 Ը. ՎՈՐՈՒՂ - ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ

- ՔՐՈՒՄ: Գ. ՎՐԵՒԻՑ - ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 Վ. ՎՈՐՈՒՂ - ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ԱՐՈՒՅ - ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ

- Բ. ԱՐՈՒՅ ԿԵՐ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ, ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
- Վ. ԱՐՈՒՅ ԿԵՐ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ՕՏՆ: Ս. ՎՈՐՈՒՂ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 Վ. ԱՐՈՒՅ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
- Վ. ԱՐՈՒՅ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
- Վ. ԱՐՈՒՅ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
- ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
- ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ

ԿԵՐ ԿԵՐ
 ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ
 ՎՊՈՒՄ ԿԵՐ

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

המחלקה לתיכנון העיר
דائرة تنظيم المدينة

קז"א אינר תשמ"ו
26.5.86

לכבוד

לאי ע"ב כפן

הדיון ביום ד' - 29.5.86 יעסוק בשלב ב' של העבודה -
סקרי פעלים ותיירים.

רצ"ב סיכום שלב א' של העבודה - סקד הסקרים, במידה ויש
הערות לגבי החוברת המצ"ב הינך מתבקש להעבירם לזיוה
ויינשל בכתב.

בכבוד רב

אבי שפרבר

סגן מהנדס העיר

איתן טזי ירושלים
תעני ירושלים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

14.4.86 ירושלים

הסחלעה להכנון העיר
دائرة تنظيم المدينة

סכום דיון מיום 13.4.86 במשרדו של א. שפרבר סגן מהנדס העיר

הנושא: ישיבת ועדת היגוי מקצועית - תירות

החלטת הוועדה לתירות
8-05-1986
תיק 32

- א. קסוטו
- א. שמיר
- י. גרינברייס
- צ. רוזנבלום
- ד. פלי
- נ. גוטמן
- ר. פרידמן
- ז. וינשל
- א. שפרבר

הישיבה התבססה על חומר שהוגש ע"י גב' ז. וינשל וגב' ר. פרידמן.
סדר הישיבה היה כדלקמן:

- א. סקירת המסקנות הראשוניות של סקר הסקרים.
- ב. דיון על המשך קוי הפעולה וההדגשים בעבודה.
- ג. דיון עד דרך ביצוע העבודה.

סוכם:

- א. צוות העבודה ימשיך בסיכום סקר הסקרים. בעוד כחודש ימים תופץ טיוטת הסיכום לחברי ועדת ההיגוי.
- ב. צוות העבודה יכין טבלה שתצביע על הבעיות העקריות עליהן יש למקד את החקירה בסקרים על פי סקטורים שונים של התירות ועל פי סדרי עדיפויות.
- ג. תזומן ישיבה של צוות העבודה עם מלונאים לצורך הכנת השאלונים וגיבוש רשימת הנסקרים בסקטור זה.
על בסיס מסקנות הישיבה הנ"ל יוחל בביצוע הסקר.
- ד. בסוף מאי תזומן ישיבה של צוות ההיגוי.

בישיבה זו ידונו:

- א. תוצאות סקר הסקרים.
- ב. תוצאות ראשוניות של הסקרים.
- ג. רשימה ראשונית של פרויקטים לביצוע מידי.
- ד. רשימת נושאי הסקר בהם יש צורך להתמקד במיוחד.

רשם: א. שפרבר.

העתק: חברי ועדת התירות
למשתתפים
ג. כהן ✓
ז. בירגר

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

אגף מינהל
מנהל מינהל ירושלים

חבר מועצת העירייה
عضو المجلس البلدي

ירושלים

6 באפריל 1986

זה המנושלתית לתיירו

16-04-1986
תיק

לכבוד
מר יהודה גרינבאום
יו"ר התאחדות המלונות בירושלים

ליחודה שלום רב,

הנדון: מימון חכנת חכנית פיתוח ענף התיירות בירושלים.

במסגרת ועדת החיגוי, שהנך שותף לה, הוחלט - כזכור לך - לבצע חכנית פיתוח כללית לענף התיירות בירושלים.

בשלב זה הוחל בהכנת סקרים ובגיבוש חכנית רעיונות ע"י הגב' זווה ויינשל.

החכנית כולה הובא לדיון בישיבת הועדת הקרובה.

מימון החכנית מתחלק בין הגורמים המשתתפים בוועדת החיגוי, כדלקמן:

עיריית ירושלים	\$ 20,000
התמ"ת	\$ 20,000
התאחדות המלונות בירושלים	\$ 10,000

אודה לך אם תאשר האמור בתוזה.

בכבוד רב,

אבי קסוסו
חבר הנהלת העיר
יו"ר ועדת החיגוי

העתק: מר ע. וכסלר, גזבר העירייה
הגב' ד. פלי, פ"ס/גזבר העירייה לתקציבים
מר א. רובן, מנכ"ל החברה הממשלתית לתיירות

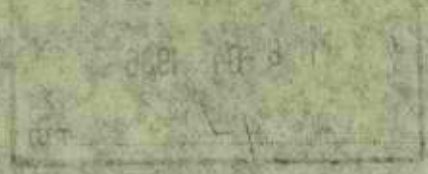

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

Թ ԵՄԵՐԻ ԸՅԸԸ

ԵՄԵՐ
ՈՐ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԵՄԵՐԻ ԸՅԸԸ

ԵՄԵՐ: ԵՄԵՐ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԵՄԵՐԻ ԸՅԸԸ, ԵՄԵՐ ԸՅԸԸ, ԵՄԵՐ - ԵՄԵՐ ԸՅԸԸ - ԵՄԵՐ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԵՄԵՐ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԵՄԵՐ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

- 000,00 2 ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
- 000,00 2 ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
- 000,00 2 ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԵՄԵՐ ԸՅԸԸ

ԵՄԵՐ ԸՅԸԸ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

ԵՄԵՐ: ԵՄ ԸՅԸԸ, ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ
ԵՄ ԸՅԸԸ, ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԱԿՆԵՐԻ

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

גזברות העירייה
دائرة مالية البلدية

ירושלים

יט' אדר ב' תשמ"ו
30/3/1986
1643 T

לכבוד
מר א. רונן ✓
מנכ"ל החברה הממשלתית לתיירות
רח' קרן היסוד 38
ירושלים

א.נ.,

הנדון: מימון הכנת תכנית פיתוח ענף התיירות בירושלים

בהמשך לדייונים ולסיכום משותף תוכן תכנית פיתוח ענף התיירות בירושלים
שעלותה נאמדת בכ- \$ 50,000.

לצורך הנחית התכנית הוקם צוות הגוי הכולל נציגי עיריית ירושלים, משרד
התיירות, החברה הממשלתית לתיירות והתאחדות בתי המלון בירושלים.

מימון הכנת התכנית יהיה כלהלן:

\$ 20,000 - עיריית ירושלים.

\$ 20,000 - החברה הממשלתית לתיירות.

\$ 10,000 - התאחדות בתי המלון בירושלים.

אודה על אישורכם למסגרת התקציב כמפורט לעיל.

בכבוד רב,
ע. וכסלר,
גזבר העירייה.

העתק:
מר א. קסוטו - חבר מועצת העירייה.
גב' ד. פלי - סגנית הגזבר לתקציבים.

1980
مجلس شورای اسلامی

شماره پرونده: ۱۰۰/۱۳۵۷

تاریخ: ۱۳۵۷
شماره: ۱۰۰/۱۳۵۷

موضوع: درخواست اعطای وام
شماره پرونده: ۱۰۰/۱۳۵۷
تاریخ: ۱۳۵۷
شماره: ۱۰۰/۱۳۵۷

موضوع: درخواست اعطای وام

اینجانب به استحضار می‌رسانم که در تاریخ ۱۳۵۷/۰۵/۰۵ مبلغ ۲۰۰۰۰ ریال وام دریافت کرده‌ام.

درخواست می‌کنم که این وام را در تاریخ ۱۳۵۷/۰۵/۰۵ به حساب من واریز فرمایید.

با تشکر از مساعدت شما.

۲۰۰۰۰ ریال - به حساب من

۲۰۰۰۰ ریال - به حساب من

۲۰۰۰۰ ریال - به حساب من

اینجانب به استحضار می‌رسانم که در تاریخ ۱۳۵۷/۰۵/۰۵ مبلغ ۲۰۰۰۰ ریال وام دریافت کرده‌ام.

با تشکر

مهر و امضاء

تاریخ: ۱۳۵۷/۰۵/۰۵
موضوع: درخواست اعطای وام
شماره پرونده: ۱۰۰/۱۳۵۷

החברה הממשלתית לתיירות

ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 30.3.1986

מספרנו: 1344

לכבוד

מר ע. וכסלר

גזבר העיריה

א.נ.

הנדון: מימון הכנת תוכנית פיתוח ענף התיירות בירושלים-
לפנייתך מתאריך 30.3.86

הריני לאשר קבלת מכתבך בנדון.

החמ"ת תשתתף במימון התוכנית, על פי הסיכומים המוקדמים, בהיקף
השווה בשקלים ל-20,000 דולר. חלקה של החמ"ת יהווה 40 אחוז מכלל
עלות תוכנית הפיתוח.

בכבוד רב,
א. מנכ"ל
רון חמ"ת

העתקים: ד"ר ג. כהן- מנהל אגף תכנון- כאן
מר א. קסוטו - יו"ר צוות ההיגוי לתוכנית
גב' ד. פלי - סגנית הגזבר לתקציבים.

אגף מינהל ירושלים
הגנה על ירושלים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

יט' אדר ב' תשמ"ו
30/3/1986
1643 T

גזברות העירייה
دائرة مالية البلدية

לכבוד
מר א. רונן ✓
מנכ"ל החברה הממשלתית לתיירות
רח' קרן היסוד 38
ירושלים
א.ב.

הנדון: מימון הכנת תכנית פיתוח ענף התיירות בירושלים

בהמשך לדיונים ולסיכום משותף תוכן תכנית פיתוח ענף התיירות בירושלים
שעלווה נאמדת בכ- \$ 50,000.

לצורך הנחת התכנית הוקם צוות הגוי הכולל נציגי עיריית ירושלים, משרד
התיירות, החברה הממשלתית לתיירות והתאחדות בתי המלון בירושלים.

מימון הכנת התכנית יהיה כלהלן:

\$ 20,000 - עיריית ירושלים.

\$ 20,000 - החברה הממשלתית לתיירות.

\$ 10,000 - התאחדות בתי המלון בירושלים.

אודה על אישורכם למסגרת התקציב כמפורט לעיל.

בכבוד רב,
ע. וכסלר,
גזבר העירייה.

העתק:
מר א. קסוטו - חבר מועצת העירייה.
גב' ד. פלי - סגנית הגזבר לתקציבים.

לחץ ירושלים
תכנית אד תימור ירושלים

תכנית לפיתוח התיירות בירושלים - הצעת עבודה

מבוא

מטרת העבודה הינה גיבוש של תכנית פעולה לפיתוח ענף התיירות בירושלים. פיתוח הענף בירושלים ישמש מנוף אפשרי להשגת שני יעדים נוספים:

א. פיתוח כלכלי של ירושלים.

ב. שיפור איכות החיים והסביבה בבירה.

ענף התיירות מספק כיום, עפ"י פרמטרים של תכנית האב לתיירות, תעסוקה לכ-16 אלף עובדים בירושלים. היינו, התיירות לירושלים מספקת מקומות עבודה ליותר מ-10% מהמועסקים בבירה.

התחבטותה של ירושלים בבעיות תעסוקה יכולה איפוא, להסתייע בדרבון התיירות לעיר. האטרקציות והשרותים התיירותיים לתיירות המקומית והזרה בד בבד עם שמשם את האוכלוסיה המקומית. פיתוח מתואם של השרותים התיירותיים עשוי, איפוא, לתרום לשיפור איכות הסביבה והחיים של תושבי ירושלים.

מתכונת העבודה:

- תכנית הפיתוח, לטווח של כ-7 שנים תגובש לאור:
- בחינת מגוון האטרקציות ומערכת האמצעים הקיימת והמתפתחת כיום בירושלים, לשרות התייר והתושב המקומי.
  - יתרונות, אטרקציות ואמצעי שירות שאינם מנוצלים כיום וניתן לנצלם לתיירות.
  - התפתחותה הצפויה של התיירות החיצונית והפנימית עד סוף המאה.
  - הרכב התיירות הפוקד את ירושלים.
  - היקף והרכב רצויים של תיירות.
  - תחומי שירות אותם יש לפתח על מנת להשיגם.
  - מערכת אילוצים של הון וכח עבודה.

העבודה תעשה בשני שלבים ראשיים, שיחולקו לשלבי ביניים. זאת על מנת לגבש בשתוף עם מזמיני העבודה, את המשך העבודה, לאור המסקנות המתבקשות מהעבודה העוטפת שלב העבודה הראשון יוקדש לבחינת המצוי בירושלים ולאיסוף דעות, רעיונות והצעות באשר

לרצוי.

בשלב העבודה השני יגובשו מספר תרחישים חלופיים, על יסוד המסקנות העולות משלב העבודה הראשון. ייבחר התרחיש המועדף ויתורגם לתכנית פעולה.
הצעת העבודה להלן - נועדה להבהיר ולפרט את שלב העבודה הראשון, על שלבי הביניים שלו.

מתכונת העבודה בשלב העבודה השני תגובש בסיוע שלב העבודה הראשון ועל בסיס מסקנותיו, בשיתוף עם ועדת ההגוי.

שלב ראשון - בחינת המצוי והרצוי:

שלב זה מיועד לאיסוף מידע באשר לענף התיירות בירושלים, עבודו, ניתוחו ומיסקונו. שלב זה יחולק לשלבי משנה.

שלב א' - סקר סקרים

שלב זה מיועד למצות את העבודות שנעשו בכתב, באשר לתיירות בירושלים, בהן:

- תכנית אב לתיירות לשנת 1985
- תכנית אב לתיירות לשנת 2000 - בהכנה
- סקרים שוטפים ומיוחדים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
- עבודת ההכנה של ועדת ההיגוי לתיירות בעיכית ירושלים
- עבודות שנעשו במשרד התיירות ועבורו

זאת במטרה לעמוד על מימדיה והתפתחותה של התיירות בבירה, כחלק מהתיירות הכלל ארצית, ולקבל תמונה טובה, ככל הניתן באשר:

- (1) - מקומה של ירושלים בתיירות
- (2) - הרכב התיירות לירושלים, היקפה ומאפייניה, כגון:
  - ארצות מוצא, (לרבות ישראל)
  - משך שהות
  - לינות במערכת האיכסון הממוסדת
  - הוצאה
  - פעילות
- (3) - מיגוון השרותים והפעילויות לתייר בירושלים ומידת נצילותם:
  - שירותי איכסון
  - אתרי ביקור
  - שירותי בידור ואוכל
  - שירותי טיול ותיור
  - שירותי כנסים וקונגרסים

כאמור, שלב זה יתמקד במיצוי המידע המלוקט והמעובד, כבר היום, במסגרת העבודות המנויות לעיל. ודאי כי חומר כתוב זמין נוסף ימוצה גם הוא.

התוצר של שלב ביניים זה:

מסקנות בדבר:

- מקומה הנוכחי של ירושלים במפת התיירות, מול המיועד לה, במסגרת היעדים הלאומיים והמקומיים.

יג'ל - יג'ל

- יתרונות, אילוצים וחסרונות בפיתוח התיירות להבא.

- ניסוח ראשוני, בשיתוף עם הגורמים המעורבים של:

א. מטרות הפיתוח

ב. כיווני בדיקה נדרשים בשלב הביניים הבא.

שלב ב' - סקר פעילות בתיירות -

סקר הפעילות בענף נועד:-

- קבלת תמונה על הענף, לנקודת ראותם של מפעיליו

- איסוף הצעות ורעיונות באשר לפיתוח התיירות הנדרש והרצוי בבירה

- איסוף אינפורמציה משלימה, שאינה ניתנת להשגה בצנורות המקובלים.

2
סקר פעילות בתיירות

השלב א'
יג'ל - יג'ל
יג'ל - יג'ל

סקר הפעילים ייעשה בשורה של ראיונות אישיים, לאור רשימת שאלות מוסכמת, שתגובש בסוף שלב א'.

רשימת המרואיינים, שתגובש אף היא, בסיוע מזמיני העבודה, תקיף את העוסקים בפיתוח התיירות בסקטור הציבורי, לזרועותיו מחד, ואת הפעילים בתחומי התיירות בסקטור הפרטי, מאידך. זאת תוך שימת לב מיוחדת לקבלת תמונה טובה לגבי מערב העיר ומזרחה.

סקטור צבורי: משרד התיירות, לזרועותיו

עיריית ירושלים, לשלוחותיה

סקטור פרטי: ענף האכסון לסוגיו

ענף שירותי האוכל

ענף סוכני נסיעות

ענף מובילי תיירים, לסוגיהם

מדריכי תיירים

ענף כנסים וקונגרסים

משך העבודה ועלותה - שלב ראשון.

העבודה תיעשה בשיתוף עם הכלכלנית רות פרידמן.

אם יוחלט על הרחבת הפרי טסט כדי סקר תיירים או על עריכת סקרי משנה אחרים, תרצנז

עבודת השדה ע"י גלילה פלוטקין.

עלות (\$)	משך
5,000	חודשיים
6,000	3 חודשים
2,000	במקביל חודש

שלב א'	סקר סקרים
שלב ב'	סקר פעילים (70 איש)
פרי-טסט - תיירים (40)	
שלב ג'	סקר תיירים (150)

כ"ד. א. ב. ג. ד.
 ו. ז. ח. ט. י. י"א.
 י"ב. י"ג. י"ד. י"ה.
 י"ו. י"ז. י"ח. י"ט. כ.

שלב א' באם לא יצריך סקרי משנה נוספים יסתיים, איפוא, תוך חצי שנה, בעלות של בין 11 ל- 13 אלף דולר. הטווח הינו פונקציה של ביצוע פרי-טסט של סקר תיירים.

המסמך נוסף ונתי הגורם לו 3024 סקרי תיירים
 התבנית. אבני זנה גבוהה גבוהה (100) ז"ל.
 ז"ל. ז"ל. ז"ל.

הגב. הי"ד. ז"ל.
 ז"ל. ז"ל. ז"ל.

אחזק ירושלים
חוקרי טאג אילוז ירושלים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

המינהל הכללי
الإدارة العامة

הוועדה הממשלתית לתיירות

20-02-1986

תיק 96

כ"ח בשבט תשמ"ו
7 בפברואר 1986

בנישיבה שנערכה בנושא ועדת היגוי לתיירות בתאריך 2.2.86 באולם הבהלת העיר
בכח: מר קסטנו, מר בירגר, מר מריגוב, מר שפרבר, מר גוטמן, מר שמיר,
מר כהן, מר גריבבאום, מר יעקובי, גב' רוזנבלום ומר סרוד.
מר שפרבר הגיש מפרט לצורך יצירת תוכנית חפיתוח לתיירים בירושלים, והציג
את הגופים הפוטנציאליים לביצוע העבודה הנ"ל (ראה רצ"ב).
מר שמיר הגיש מפרט לצורך יצירת תוכנית פיתוח לתיירות בירושלים **מהפ"ן**
משרד התיירות. (ראה רצ"ב).
מר זיב הדגיש שבמידה והגוף המבצע את העבודה ייבחר על ידי מכרז, וזה
יביא לדחיית הנושא, לכן יש לבחור במועמד משך הישיבה.
מר שמיר טען שהנזהלים לגביו מחייבים לפנות לכמה מועמדים לפני הבחירה.
הוועדה הסמיכה את גב' פלי ומר שפרבר, מר בירגר, ומר כהן כצוות שישב
וייקבע מי יהיה המועמד המתאים לביצוע הפרוייקט.
מר גריבבאום הצגיש שהתאחדות בתי המלון תתרום את חלקה התקציבי לפרוייקט
בתנאי שמספר אלמנטים שבהם ההתאחדות מעוניינת ייטופלו.
מר קסטנו הדגיש שיש לסיים את הסקר עד חודש מאי 1986.
מר כהן הבהיר שהעלות של פרוייקט זה בעה בסכום של \$50,000
מר כהן הדגיש ש"לחמת" ולמשרד התיירות יש סכום של \$20,000 לבושא.
מר קסטנו הבהיר שהעיריה תנסה לגייס את חלקה המתבטא בסכום של \$20,000,
והתאחדות בתי מלון תגייס את שאר הסכום, דהיינו \$10,000.

רשם : סרוד שבתאי.

1954

MINISTERSTWO
SKARBU PAŃSTWA

Warszawa, dnia 15.12.1954

10000

10000
10000

Wobec tego, w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

1. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

2. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

3. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

4. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

5. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

6. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

7. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

8. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

9. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

10. w sprawie powyższej, Ministerstwo Skarbu Państwa, na podstawie art. 10, § 1, pkt 1, ustawy z dnia 17.12.1953 (Dz. U. Nr 100, poz. 1000), postanawia:

Podpis: ...

אגודת הנדסה
אגודת הנדסה
אגודת הנדסה

סיכום דיון מיום 26.1.86, שנערך במשרדו של א. שפרבר סגן מהנדס העיר

- הנידון: ישיבת ועדת משנה לתיירות.
- נוכחים: ז. בורגר - עיריית ירושלים.
ג. כהן - תמ"ת.
נ. גוטמן - תוכנית אב לתחבורה.
א. שפרבר - סגן מהנדס העיר.
- נעדרו: מ. ריגל - משרד התיירות.
ג. שמיר - משרד התיירות.

על סדר היום:

- א. קביעת מסלול העבודה הנדרש לצורך יצירת תוכנית פיתוח לתיירות בירושלים.
ב. קביעת דרך הפניה אל ארגון חיצוני לצורך ביצוע העבודה הנ"ל.
ג. קביעת רשימת מומלצים לביצוע העבודה.

סוכס:

א. שלבי הכנת העבודה יהיו כדלהלן:

1. ביצוע סקרים.
2. ניתוח הסקרים.
3. הכנת מספר תרחישים למדיניות תיירות לעיר.
4. קבלת החלטה על תרחיש המדיניות המתאים.
5. הכנת אלטרנטיבות למימוש המדיניות.
6. בחירת האלטרנטיבה.
7. פיתוח מפורט של האלטרנטיבה.
8. המלצות אופרטיביות לביצוע.

ב. מבצע העבודה יגיש הצעה לביצועה אשר תכלול את ההנחיות הבאות:

1. מבצע העבודה ירכיב צוות אינטרדיסציפלינרי בתחומים הרלוונטיים לעריכת הסקר הדרושים וניתוחם ויציא את שמות המשתתפים בצוות.
2. באופן בסיסי יהיה על המבצע לערוך שני סקרים, סקר מפעילים וסקר משתמש אולם במידת הצורך יתכן ויהיה צורך לפרק הסקרים הנ"ל לסקרי משנה ועל המבצע יהיה לפרט הצעותיו.
3. תוצאת הסקרים תאפשר קבלת המידע לגבי המצב הקיים, זיהוי הבעיות והצרכים וכמו כן יצירת תחזיות לתקופה של 10-15 שנה של הביקוש וההיצע בירושלים בנושאים הקשורים לפיתוח התיירות ואשר יאפשרו את בנית התרחישים לפיתוח התיירות וקבלת החלטה על התרחיש הנבחר. רשימה ראשונית של הנושאים מופיע בנספח לסיכום הישיבה.

4. מסגרת העבודה שתמסר למבצע תכלול את השלבים 1-3 בסעיף א' לעיל דהיינו עד שלב הכנת התרחישים למדיניות תיירות לירושלים שיוצעו לדיון לצורך קבלת ההחלטה על ידי ועדת התיירות. מסירת העבודה של השלבים האחרים יכולה להכלל כאופציה למבצע אך יוחלט עליה רק לאחר קבלת ההחלטה לגבי תרחיש המדיניות הנבחר בין למבצע הסקר או למבצע אחר.

5. את צוות העבודה שיבחר תלווה ועדת היגוי שתורכב מנציגי עיריית ירושלים, משרד התיירות והחברה לפיתוח התיירות.

6. הצעת המבצע לביצוע העבודה תכלול את עלות הביצוע חוץ פרוט מרכיביו השונים ולוח זמנים לביצועה, אשר לא יעלה על 6 חודשים.

7. את צוות העבודה שיבחר תלווה ועדת היגוי שתורכב מנציגי עיריית ירושלים, משרד התיירות והחברה לפיתוח התיירות.

8. המבצע יהיה רשאי להציע הצעות נוספות באשר לנושאי הבדיקה באישור ועדת ההיגוי.

ג. בפני ועדת המשנה הוצגו ארבעה גורמים אופציונליים לביצוע העבודה:

1. י. טישלר.
2. המכון האורבני.
3. ז. וינשל.
4. ז. ברקאי.

יתרונות וחסרונות המבצעים יוצגו בע"פ בישיבת הועדה.

הבחירה על המבצע המוצע יכולה להתבצע בשתי שיטות:

א. לפנות אל כל המבצעים האפשריים או אל חלקם לקבל הצעתם ולבחור המבצע על בסיס ההצעות. נבשלב שני לבנות בהנחיית צוות ההיגוי את עבודתו המפורטת.

ב. לבחור מבצע ולדון עימו ישירות על הצעתו המפורטת.

יתרונות וחסרונות השיטות הנ"ל ידונו בישיבת הועדה.

רשימת הנושאים לבדיקה

א. היקף התיירות

1. התיירות בעולם ובישראל.

2. התיירות בישראל ובירושלים.

ב. מאפייני התיירות

1. גילאים.

2. מטרות.

3. דת, לאום.

ג. הגדרת מטרות

1. פיתוח תיירות פנים.

2. פיתוח תיירות חוץ.

ד. מלונות

1. מיקום.

2. היצע החדרים.

3. מתקנים לרווחת התייר.

4. מלונות נופש.

5. תיירות עממית.

6. שירות.

7. תדמית.

8. תוכנית פיתוח.

9. מחירים.

ה. מסעדות

1. מצאי.

2. מחירים.

3. שירות.

ו. בילוי ותרבות

1. בילוי בשטחים פתוחים.
2. חגיגות ופסטיבלים.
3. בתי קולנוע, תאטרון, מועדוני לילה וכדו'.
4. בתי קפה, מזנונים, ברים, סטיקיות וכו'.

ח. כנסים, תערוכות וירידים

1. אולמות ומתקנים.
2. תשתית ושרותים נילוויים לעריכתם.

ט. בילוי ותרבות

1. אתרים ארכיטקטוניים והיסטוריים.
2. מקומות קדושים ואתרים דתיים לכ"א מהדתות.
3. טיפול ואחזקת הנ"ל.
4. מוזאונים.
5. סיורים ארכיאולוגיים.
6. הרצאות.
7. מתקני ספורט.

י. תחבורה

1. מצאי שרותי התחבורה לתיירות.
2. תחבורה ציבורית, השכרת רכב וכדו'.
3. השרות לתייר.
4. שילוט והכוונה.
5. בעיות תחבורה הנובעות מהתיירות (חניה).
6. טיולים מאורגנים ובלתי מאורגנים.
7. מסלולי סיור.

י.א. כוח אדם

1. כוח אדם במלונות.
2. " " בשרותי התיירות.
3. הכשרת כוח אדם ומסגרות ההכשרה.

י.ב. תכנון העיר

1. אזורי תיירות קיימים.
2. אזורי תיירות מתוכננים.
3. שרותי תיירות מתוכננים.

י.ג. תיירות מרפא

1. שילוב תיירות בים המלח, הרי יהודה וכדו'.
2. חולי אסטמה.
3. חוות בריאות.

- י.ד. 1. טרמינלים תיירותיים.
2. שדה תעופה בעטרות.

י.ו. תיירות יהודית דתית

1. צרכים מיוחדים ודרישות.
2. מאפיינים.

י.ז. בטחון

1. הקמת משטרת תיירות.

- י.ז. פרסום ושיווק תיירות לירושלים.

י.ח. הנדסה ומתן מידע לתיירים (מודיעין).

"סקר תחבורה לתיירות בירושלים"
שאלות בנושא

א. כלי רכב

1. אילו הן החברות האוטובוסים לתיירים הפועלות בעיר ?
2. כמה אוטובוסים יש ברשות כל חברה (לפעולות בירושלים)?
3. היכן נמצאת חניית הלילה של האוטובוסים הללו ?
4. מי מפעיל מוניות מיוחדות לתיירים ?
5. היכן נמצאת חניית המוניות ומספרן ?

ב. תפעול

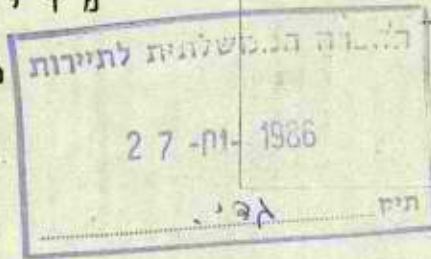
1. זיהוי אחרי תיירות בעיר שמושכים מספר רב של אוטובוסי תיירות ומוניות, וספירת מלאי החניה לאוטובוסי תיירות ומוניות.
2. ספירת תנועת אוטובוסים, מוניות ותיירים בנקודות עמוסות במיוחד (לדוגמא : שער יפו, שער אשפות, מלון הוליילנד וכו') לפי שעות.
3. סקר חניה לתיירות במלונות, שיכלול מספר מקומות חניה לאוטובוסים לפי התקן החדש; מספר המקומות בפועל; וספירת מספר אוטובוסים בחניה בפועל במלונות גדולים כמו המלך דוד, פלאזה וכו', לפי שעות היום, וזיהוי שעות השיא.
4. מפת קווי תחבורה ציבורית לתיירות, והכוונה לכלול :
  - א. מסלולי האיסוף הקבועים במלונות לפי חברה.
  - ב. מסלולי טיולים קבועים.
  - ג. קו 99.
5. תדירות וכוח זמנים של הטיולים הקבועים.

שאלות הנובעות משאלות הסקר

---

1. האם תקן החניה לאוטובוסים במלונות מספיק ובאיזה מידה הוא קיים בשטח ?
2. מה הן בעיות החניה באתרים העיקריים ומהן האפשרויות לשיפור המצב הקיים, ולפיתוח תקן מיוחד לחניית אוטובוסים באתרי תיירות חדשים ?
3. היכן המקום הרצוי לחניית לילה לאוטובוס תיירות - איתור הצעות.
4. מה הן הבעיות המיוחדות למוניות?
5. האם נתן לבצע מין "ניהול תנועה" לתחבורה תיירותית במקומות שלא נתן להרחיב את מלאי החניה, כמו :
  - איסוף משותף בין המלונות למקום מרכזי להתחלת טיולים (מסוף טיולים)
  - מניעת חניה מעל זמן קצר על יד כניסות לאתרים כדי לאפשר עלית נוסעים במקום ואיתור מגרשי חניה רחוקים יותר לחניית המתנה .
  - שינוי במסלולי טיולים קבועים בכדי למנוע "שעות שיא" באתרים ?

Handwritten notes in the top right corner, including 'מסמך' and 'א.צ.'.

אגף תכנון וכלכלה
13.1.86

ירושלים

סיכום פגישה בענין חכנית פיתוח בתיירות בירושלים שהתקיימה ביום 13.1.86
השתתפו: גב' מאירה גלוסקינא - צוות חכנית אב
ד"ר גדי כהן - חמ"ח
גרשון שמיר

סוכם שהחכנית חכלול את הנושאים הבאים:

א. סקר תיירים וישראלים

הסקר יחמקד בבדיקת החאמת שרותי התיירות הקיימים לצרכי האורחים, לפי מגזרי השוק השונים. יבדקו נושאים כמו מיקום השרותים, רמתם, הנגשות וכיו"ב. כן יבדקו נושאי פעילות התיירים, השתתפותם באירועים והשימוש העיר כבבסיס לסיורים מחוץ לעיר.

ב. סקר פעילים בענפי התיירות

הסקר יעסוק בין היתר בשוק ירושלים לפי מגזרי השוק השונים.

ג. ניתוח מערך התיירות הקייס:

1. מלונאות - מיקום, סוג, שילוב עם שרותי תיירות אחרים.

2. איכסון משלים - אכסניות, השכרת חדרים.

3. שרותי תיירות נלווים - מסחר, בידור, כנסים, חרבות וכיו"ב.

4. אירועים תיירותיים ובזיקה לתיירות.

5. חחבורה

ד. הקשר עם האזור.

ה. שטחים מיועדים למלונאות ולשרותי תיירות ניתוח החאמתם לצרכי התיירות לסוגיה, מבחינת המיקום, איכות הסביבה, החשחית וחקנות הבניה. איחור עתודות קרקע לפיתוח בטווח ארוך.

ו. פרוייקטים עיכוניים קיימים מתוכננים בזיקה לתיירות.

ז. חחזיות ביקוש לשרותי תיירות, לפי מגזרי השוק, עד שנת 2000 (איכסון, שרותי משלימים, שרותים לשווקים יחודיים).

ח. איחור הבעיות.

ט. גיבוש אלטרנטיבות תכנוניות.

י. החכנית המועדפת והאמצעים למימושה.

רשם: גרשון שמיר

העתקים: למשחחפים
משה ריגל, כאן

אגף תכנון וכלכלה
מפעל אגף גיוון יו"ט

מדינת ישראל

משרד התיירות

אגף תכנון וכלכלה
2.2.86

ירושלים

לכבוד
מר א. קסוטו
עיריית ירושלים
א.נ.י.

הנדון: תכנית אב לפיתוח תיירות בירושלים
להלן הצעתנו לתכנית אב לפיתוח תיירות בירושלים:

- א. סקר תיירים וישראלים
הסקר יתמקד בבדיקת התאמת שרותי התיירות הקיימים לצרכי האורחים, לפי מגזרי השוק השונים. יבדקו נושאים כמו מיקום השרותים, רמתם, הנגשות וכיו"ב.
כן יבדקו נושאי פעילות התיירים, השתתפותם באירועים והשימוש העיר כבבסיס לטיורים מחוץ לעיר.
- ב. סקר פעילים בענפי התיירות
הסקר יעסוק בין היתר בשוק ירושלים לפי מגזרי השוק השונים.
- ג. ניתוח מערך התיירות הקיים:
1. מלונאות - מיקום, סוג, שילוב עם שרותי תיירות אחרים.
  2. איכסון משלים - אכסניות, השכרת חדרים.
  3. שרותי תיירות נלווים - מסחר, בידור, כנסים, תרבות וכיו"ב.
  4. אירועים תיירותיים ובזיקה לתיירות.
  5. תחבורה.
- ד. הקשר עם האזור.
- ה. שטחים מיועדים למלונאות ולשרותי תיירות, ניתוח התאמתם לצרכי התיירות לסוגיה, מבחינת המיקום, איכות הסביבה, התשתית ותקנות הבניה.
איתור עתודות קרקע לפיתוח בטווח ארוך.
- ו. פרויקטים עירוניים קיימים מתוכננים בזיקה לתיירות.
- ז. תחזית ביקוש לשרותי תיירות, לפי מגזרי השוק, עד שנת 2000 (איכסון, שרותי משלימים, שרותים לשווקים יחודיים).
- ח. איתור הבעיות.
- ט. גיבוש אלטרנטיבות תכנוניות.
- י. התכנית המועדפת והאמצעים למימושה.

בכבוד רב,

גרשון שמיר
מנהל המח' לתכנון פיסי

העתק: מר משה ריגל, כאן
ד"ר ג. כהן
מר ב. הדרי, חפ"ת

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and appears to be a formal document or report. The characters are too light and blurry to be accurately transcribed.

א.מ.ן ירושלים
ת.מ.ג. א.א. ת.מ.ג.

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

חבר מועצת העירייה
عضو المجلس البلدي

26 בינואר 1986

לכבוד
מר גד כהן
החברה הממשלתית לתיירות
רחוב קרן היסוד 38
ירושלים

מר כהן הנכבד,

הובא לידיעתי כי בגלל טעות דפוס הושמט שמך מרשימת חברי ועדת-המשנה לשרותי תיירות מסחריים במסגרתה פעלת כה רבות. אנא, קבל התנצלותי הכנה ואת תודתי העמוקה על שיתוף הפעולה. בתקווה להמשך שיתוף הפעולה גם בעתיד,

בברכה,

אבי קסוב
יו"ר ועדת
ההיגוי לקידום התיירות
חבר הנהלת העיר

העתק: מר א. שריר, שר התיירות
מר ט. קולק, ראש העיר
מר ר. פרבר, מנכ"ל משרד התיירות
מר א. שריג, מנכ"ל העירייה
מר ז. בירגר, מתאם תיירות ותעשייה, ע. י-ם
חברי הועדה

אין ועידה ייחודית
אשר תתקיים ביום זה

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים
15 בדצמבר 1985

חבר מועצת העירייה
عضو المجلس البلدي

לכבוד
מר טדי קולק
ראש העיר
ירושלים

טדי היקר,

הנדון: ועדת היגוי לקידום התיירות בירושלים.

עפ"י בקשתך, הריני להציג בפניך דו"ח ביניים בנדון.
מאז מינית את חברי הועדה המשותפת לקידום התיירות בירושלים, נתכנסה הועדה מספר פעמים ודנה בתכניות לקידום התיירות בעיר.
הוקמו שלוש ועדות-משנה, כדלקמן:

1. שרותי תיירות מסחריים:
מרכז - אבי שפרבר
חברים - גושון שמיר
בני הדרי
יהודה גרינבאום
2. תשתית:
מרכז - יצחק יעקבי
חברים - דפנה פלי
זאב בירגר
גרשון שמיר
3. אירועים:
מרכז - זאב בירגר
חברים - גדעון ריבלין
יוסי טלגן
יוסי שובל

ועדות המשנה נתבקשו לרכז מידע בנושאים שבטיפולם ולהגיש דו"ח בפני ועדת ההיגוי. דוחותיהם הוגשו והוצגו בצורה מפורטת ומרשימה, ומצורפים בזה לעיונך.

בשלב זה, הוקם צוות משותף לעיריית ירושלים ומשרד התיירות, ועליו הוטל להכין מיפרט דרישות להכנת תכנית פיתוח התיירות בירושלים עפ"י צרכים, יעדים ומשאבים.

לאחר הכנת המיפרט ולא יאוחר מחודש ינואר 1986, יבחר במכרז סגור גוף חיצוני אשר יבצע סקרים ויפעל עפ"י הנחיות הועדה עד להגשת דו"ח מסכם. האמור ימומן ע"י החברה הממשלתית לתיירות, משרד התיירות, עיריית ירושלים והתאחדות המלונות בירושלים.

2/..

עירית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים

חבר מועצת העירייה
عضو المجلس البلدي

- 2 -

בהזדמנות זו ובשלב של סיום החלק הראשון בעבודת הועדה, אני רואה לעצמי חובה נעימה להודות למרכזי ועדות המשנה ולחברי הועדה שנטלו חלק פעיל באיסוף החומר, גיבושו, הכנתו והגשתו.

תודה מיוחדת לצוות חכנית-אב לתחבורה במשרד מהנדס העיר על הכנת מיפרט התשתית ומיפוי העיר בצורה ברורה, ממצה ויסודית.

ברצוני לציין את שיתוף הפעולה הפורה של נציגי משרד התיירות, החברה לפיתוח מפעלי תיירות, החברה הממשלתית לתיירות, החברה לפיתוח מזרח ירושלים, התאחדות המלונות בירושלים ועיריית ירושלים.

תקוותי כי חברי הועדה ימשיכו ויתמידו בשיתוף הפעולה הפורה עד לגיבוש חכנית פיתוח התיירות בעיר.

להערכתי, תוגשנה מסקנות והמלצות סופיות לקראת מחצית שנת 1986.

בברכה,

אבי קסוטו
יו"ר ועדת
ההיגוי לקידום התיירות
חבר הנהלת העיר

העתק:

מר א. שריר, שר התיירות
מר ר. פרבר, מנכ"ל משרד התיירות
מר א. שריג, מנכ"ל עיריית ירושלים
מר ז. בירגר, מתאם תיירות ותעשייה, עיריית ירושלים
חברי הועדה

משרד התיירות

ירושלים

אגף תכנון וכלכלה

תאריך: ח' כסלו תשמ"ו

21 בנוב' 1985

מספר:

אל: ועדת תיירות ירושלים

הנדון: הצעה לתכנית עבודה של הוועדה לתכנון מבנים מסחריים

בהמשך לפעולות ולדיונים במסגרת הוועדה לתכנון מבנים מסחריים שנערכו עד כה
אנו מציעים תכנית עבודה להמשך פעולות הוועדה:

א. מלונאות

מצאי המגרשים המתוכננים למלונאות יסווג לפי מעמד התכנית, בעלות הקרקע,
תשתית הנדסית וריחוק ממרכז העיר.

על סמך נתונים אלה תוערך זמינותם של המגרשים להקמת מפעלי איכסון.

ב. שרותים תיירות משלימים

שרותים קיימים ומתוכננים (ספורט, נופש, מסחר, אולמות כנסים ובידור, מסעדות,
בתי קפה, מועדוני לילה וכו') יסווגו לפי זיקתם לתיירות.

זאת בהתבסס על מיקומם ביחס למוקדי המלונאות ותפקודם העיקרי.

ג. שרותים משלימים במוקדי המלונאות הקיימים והמתוכננים

יש לבדוק את הצרכים של מרכזי המלונאות הקיימים בשרותים משלימים (מסחר, בידור,
ספורט, תחבורה וכו').

הבדיקה תתייחס למרכזי המלונאות המרוחקים ממרכז העיר, בכלל זה: שדרות הרצל, מלון
שלום, שכונת תלפיות ואזור גן הפעמון.

הבדיקה תיעשה בדרך של שיחות עם מלונאים, סוכני נסיעות ומורי דרך.

ד. סקר ציפיות התיירים

יש לערוך סקר ציפיות התיירים בתחום שרותי התיירות העיקריים. הסקר יתייחס הן לכמות
השרותים והן לרמתם.

הסקר יעמוד על הדרישות הספציפיות של מגזרי התיירות: צליינים נוצריים, תיירות יהודית
חרדית, תיירות כנסים,

ה. תחזיות ביקוש לאיכסון

יש לערוך תחזית ראשונית של ביקוש לשרותי איכסון לעשור הקרוב. תחזית מדויקת
ומפורטת יותר תיעשה במסגרת תכנית האב לתיירות, הנערכת ע"י משרד התיירות.

מתחזיות הביקוש ללינות יגזרו הביקושים לשרותי תיירות משלגמים.

ו. תיירות כנסים

יש לערוך ניתוח מיוחד על צרכי תיירות הכנסים לירושלים.

זאת ע"י בדיקת מרכז הכנסים של בניני האומה מהבחינה הפיזית והתפקודית.

בברכה,

משה ריגל

גרשון שמיר

אגף יישובים
תע"פ י.צ. יישובים

התנועה הנושלתית להגירה
15-12-1985
132

ישיבת ועדת ההיגוי להגירה: 24.11.85 ע"פ

השתתפו: היו"ר מר א. קוטור, ה"ה י. יעקבי, נ. גוטמן, י. גרינבאום, ג.כהן, מ. ריגל, ג. שמיר, א. שפרבר, א. ניב, ז. בירגר

לא השתתפו: גב' רות חשין, ה"ה ע. וכסלר, ב. הדרי, ע. פדרמן, ג. ריבלין

א. קוטור: מברך את הנוכחים. מזכיר לוועדה ההו"ח כי כוונתו להגיש לראש העיר דו"ח ביניים עד סוף נובמבר. קיימת כוונה לדון היום בדיווחי הוועדה. לאחר השלמת הדו"ח יועברו עוזקים לגורמים השונים ונסמך לקבל את הגורמים.

י. יעקבי: מבקש להודיע שנפתח בריה דולורוזה, באזור ההחנה השניה, אחר היירות חדש - ליטוטסטרוטוס (אקה הומו). נעשו השקעות בהיקף של \$300,000 בעזרתן של אחיות ציון. מציג וסוקר דו"ח ועדה השנייה. הדו"ח מחולק לשלושה פרקים: העיר העתיקה, מרכז העיר וסעיף שלישי המוקדש לאחזקה והפעלה, שעבורו דרושה קרן מיוחדת לאור ההוצאות הגדולות. פרטום ופרטומה חסרים לחלוטין. בחלק מהאתרים פרוספקטים אמנם קיימים אך אינם מגיעים לידיהם.

מ. ריגל: בדו"ח קיים אינוונטר גדול. יש לקבוע סדר עדיפויות והקציבים.

ג. שמיר: שואל באם נכללו פרטים הנוגעים לחברה לפינוח הרובע היהודי שבו יש פרוייקטים משתיזיים שהוחל בהם ויש לסיימם.

י. יעקבי: לדעת אנשי הרובע היהודי הכל גמור.

א. קוטור: מבקש מ"י. יעקבי לקיים עוד ישיבה של הוועדה ולהגיש דו"ח מאוחר וחודם על ידי כל חברי הוועדה.

א. שפרבר: בישיבות הקודמות הוצעו שני סקרים. הוועדה טעמה בסירותי התיירות מיפונה את הקיים, את איזורי התיירות השונים. כאשר זהיה הגדרה של ביקוש וחוזיות אפשר יהיה גם לעסוק בוכנון פרוייקטים ומחממים: יירוויגים.

א. קוטור: מבקש שבנוסף לנפה יימטר גם נייר מפרט לכל חברי הוועדה.

ז. בירגר: חושב שהגיעו לשלב שניתן יהיה להגיע לכתיבת דו"ח הביניים. מבקש להחליט שמרכזי הוועדה + ג. כהן, מ. ריגל, ג. שמיר - יכינו רשימת הדרישות הטיסטמטיות להזמנת הטקרים. כ"כ קיימת חוברת שהופקה על ידי המרכז לארועים המכילה מידע על קונגרסים ו-FACILITIES שניתן להעזר בה. ועדה הארועים לויירים הגיעה למסקנה שאין מצאי. השאלה המכוונה הייתה מה ניתן להציע לויירים בערבים כטנלווייה לה השאלה לאיזה סוג ייירים רוצים לכוון. רצוי לעשות סקר בין התיירים עצמם ובין מפעילי התיירים. עובדים על הצעה ליצור איזורים שיהוו מוקדי יירות. לדוגמא - תיאטרון ירושלים על ארבעה אולמותיו, מוחם בנייני האומה, המדרחוב ונחלת שבעה. קשה יהיה להוקדם בלי סקרים.

א. קסטו: נדון בהזמנה סקרים לאחר קבלת דו"חות כל הועדות. המפה סווגה לפי אחרים שונים היכולים לשמש היירים. דו"ח הועדה עוסק באיננונטר ולא במדיניות. הסקרים שייעשו צריכים להשלים את המפה ולהגדיר מדיניות.

א. ניב: לאחר שנדע מהו האיננונטר הקיים ומה החוזרות אפשר לפתח והכניות ומדיניות. טוב שיש איננונטר בוי מלון אך מלון אינו אור היירות. כאשר יש איננונטר ומדיניות צריך לשכלל את כל ההכניות מבחינת האטרקטיביות וההשקעה.

ג. שמיר: בזמנו נעשה במשרד התיירות סקר ארצי של חשיבות אטרקטיביות של אחרים לצורך הכניות לפיגורח ושוניות ומציע שהועדה השתמש בחומר זה. צריך לבדוק ולמפות פרויקטים לפי זיקתם לתיירות.

ג. כהן: יש לקבוע מה הוקציב. חסר עדיין שלב מהותי: ניתוח המצאי.

י. גרינבאום: חסר ניתוח התנועה התיירותית בחמש השנים האחרונות.

מ. ריגל: צריך להתייחס לתיירות הכנסים ולנתח את כל הנושא. כ"כ מציע להזמין לוועדה ההיגוי את פרופ' אדם מזור שעוסק בנושאי היצע וביקוש בתיירות בעשר השנים האחרונות והשלכת המימצאים על התיירות לעתיד.

א. ניב: צריך לקבוע את מקומה של התיירות בירושלים במכלול התיירות בישראל. עצמאותה של ירושלים ועצמאות עבודה הועדה חשובים.

ג. כהן: משרד התיירות הכין והכנית את התיירות לישראל. נעשתה עבודה של הוואי ומצאי ואפשר להשתמש במחקרו של מזור.

א. קסטו: בשלב זה יש לרכז את החומר הנמצא בידינו מבלי לצרף גורמים חיצוניים שלא נונו לוועדה.

ז. בירגר: מציע שריגל יביא חומר כתוב ובשלב מאוחר יותר, אם ימצא הצורך, נזמין את פרופסור מזור.

א. ניב: את למשרד התיירות יש מסמך העוסק בנושא התיירות בירושלים בחוד התיירות בישראל, יש להביאו בפני הועדה. רצוי גם להביא, אם הוכן ע"י פרופ' מזור, נייר ביניים כדי לראות כיצד רואים את ירושלים במכלול. אך כל עוד אין והכנית את לתיירות שאושרה ע"י הכנסת או הממשלה, אין לדון בה.

א. קסטו: אין זה נכון שרשימת המצאי במה שנוגע לכידור לתיירים דלה, יש למצוא את רשימת הארועים, לבדוק איכותה ומציע להוועץ במורי הדרך והמלונאים. רצוי שיהודה גרינבאום יצורף לוועדת הארועים.

לסיכום

מציע שיהיה נייר נוסדד ומתוקן של ועדה השתית, נייר מסכם של הועדה לפרוייקטים מסחריים וטיכום של ועדה האירועים. כל זאת צריך להיות מוכן עד לישיבה ב- 15.12.85 לדיון המסכם.

הישיבה הבאה נקבעה ליום א' 15.12.85 לשעה 14.00 בבנין העיריה.

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس
Municipality of Jerusalem

ירושלים

פרוטוקול ישיבת ועדת ההיגוי לחיירו

3.11.85

השתתפו: מר א. קסוטו - יו"ר; ז. בירגר, המרכז לארועים ירושלים;
ע. פדרמן, מלונות דן; א. ניב, מהנדס העיר; א. שפרבר, מהנדס העיר
מ. ריגל, משרד החיירו; ב. הדרי, החברה לפיתוח מפעלי חיירו;
ג. כהן, החברה הממשלתית לחיירו; ג. שמיר, משרד החיירו.

נעדרו: גב' רות חשין, הקרן לירושלים; מר ג. ריבלין, כנס; י. יעקבי,
החברה לפיתוח מזרח ירושלים; ע. וכסלר, גזבר העירייה;
י. גרינבאום, התאחדות בתי המלון בירושלים; ד. פלי, גזברות
העירייה.

היו"ר: פותח בתזכורת שהועדה הוקמה ביוזמת ראש העיר, על מנת להמליץ על
דרכים להגברת החיירו בירושלים. מינויי החברים אישיים. בישיבה
הקודמת הוחלט על הקמת שלוש ועדות משנה שתבאנה בפני המליאה
המלצות - כל אחת בשטחה כדי שניתן יהיה להגיש, כנדרש, דו"ח
ביניים עד ל- 30.11.85.

- הועדות הן: 1) שירותי חיירו בעיר: מרכז - א. שפרבר
חברים - מ. שמיר
ב. הדרי
י. גרינבאום
2) חשתיח
מרכז - י. יעקבי
חברים - ג. כהן
דפנה פלי
ז. בירגר
ג. שמיר
3) אירועים לחיירים
מרכז - ז. בירגר
חברים - ג. ריבלין
י. טלגן
י. שובל

עוזי וכסלר העלה בישיבה הקודמת הצעה לקחת גוף חיצוני שמומחיותו
הכנת חכניות-אב בנושאים כאלו.

א. שפרבר בישיבת הועדה סוכם לאסוף אינוונטר האחרים היכולים לשמש
לחיירו. למפות אותם כדי לקבל תמונה כללית ואיזה שטחים ניתן
לייעד לחיירו. ייתכן וגם יהיה ניתן להגיע להצעות פרוייקטים
ממשיים.

יש צורך לעשות סקר מכוון. סקר כזה ניתן לעשות על ידי שאלון
שיופץ בין העוסקים בחיירו בעיר. יש להעסיק לשם כך אדם מיוחד
ולמצוא לכך את המשאבים.

ב. הדרי בישיבה הנ"ל סוכם שיש צורך במפה שבה יופיעו המקומות הקיימים
כבר לגבי החיירו והמלונות. רצויה מפה שתכיל אתרים מסחריים
אחרים.
קיים מחסור במקומות אכסון עממיים בירושלים המערבית ויש להגדיל
את מאגר הקרקעות הזמינים לאירוח המוני.

עירית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس
Municipality of Jerusalem

ירושלים

- א. קסוטו ועדת שפרבר היתה אמורה לרכז את האחרים הממלכתיים-עירוניים.
- א. שפרבר הסקר שעליו אנו ממליצים עשוי לקצר את הדרך להחלטה מה האחרים הדרושים ואיזה אחרים ניתן להקצות לתיירות.
- ז. בירגר מציע שנציג אגף התכנון של משרד התיירות יהיה שותף לכל ישיבות הועדות. בדיון קודם הובהר שיש צורך בסקר יסודי. יחכן ונגיע לסיכום שיעשה סקר כזה שישרת את כל הועדות. לאגף של משה ריגל יכול להיות תפקיד מרכזי בנושא.
- מ. ריגל היתה תקופה מסוימת שבה היה שותף פעולה בין משרד התיירות לעיריה. נעשו סקרים אך שותף פעולה זה פסק. מציע לחדש את שותף הפעולה בין מהנדס העיר ואגף התכנון והכלכלה במשרד התיירות.
- א. שפרבר מבקש לקבל שמות של אנשים שיוזמנו לוועדתו מטעם משרד התיירות.
- הוחלט: משה ריגל יצורף לוועדה הנ"ל.
- א. קסוטו מבקש שועדת שפרבר תוציא נייר מוסכם ראשון בתוך שבועיים.
- ז. בירגר עיסוק לתייר. הועדה יצאה מהנחה שבמשך היום יש לחיירים עיסוקים רבים. לפיכך התרכזה בבילוי בערבים. בילוי אינטלקטואלי קיים במידה מספקת אך גם בזה יש מגבלות של איכות ושפה. רצוי להתרכז יותר בבילוי העממי. בשטח זה קיים החזיון האור-קולי בלבד. הועדה עוד תבוא בהמלצות לגבי הפעילויות. משרד התיירות יצטרך לשחק יותר פעולה. לירושלים תדמית שאין מה לעשות בה בערבים ואם רוצים להגדיל את מספר הלינות יש לשנות את התדמית.
- א. קסוטו חשוב להחליט באיזה סוג תיירות אנו מעוניינים. האם הדגש הוא על תיירות יום או תיירות כללית. הנושא של פולקלור לילי רדום. יש סטריאוטיפ שהתייר הבא לירושלים הוא סנטימנטלי ולפיכך מסתפק במה שיש.
- ג. כהן אנו צריכים לשאול את עצמנו מה רוצה התייר לעשות בערב.
- א. ניב חיאטרון ירושלים יכול לתת קונצרטים לתיירים. גם הירושלמים לא יצרו לעצמם חיי לילה וועדת ההיגוי חצטרך לתת דעתה ולהתוות קווים כלליים של מדיניות לגבי צורת הפיחוח של צד זה של ירושלים. רצוי להעלות את השאלה באם לא היה רצוי להשקיע יותר בשוק הערבי.
- א. קסוטו בקרדו פיתחו את האנטיטזה של השוק שבין החומות. אין לשכוח שהיום מתפתח תיירות כנסים וצריך לתת את הדעת גם לסוג תיירות זה. צריך לחשוב על פיחוח אזור בתי המלון שבכניסה לעיר.
- א. ניב חחכן מגמה של הפיכת אזור מחחם בנייני האומה ואזור בתי המלון למרכז תיירותי.

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس
Municipality of Jerusalem

ירושלים

- מ. ריגל חושב שצריך ללכת לפי מוקדים ונקודות התורפה ואיך להתקדם על-מנת להחיותם. כל מתחם בנייני האומה הוא נקודת תורפה. יתכן והעירייה יחד עם משרד החיירות יוכלו להזיז דברים אצל הסוכנות. רצוי אולי בעזרת שאלון להגיע ל"פרופיל של החייר" ולדעת גם מה מקומה של החיירות הדתייה העשירה.
- ג. שמיר לנושא שילוב אזורי מלונאות ובידור - היו תוכניות שלא בוצעו.
- ב. הדרי חוזר לכך שצריך לעשות סקר מה רוצה החייר ולמה מצפה בשהותו כאן.
- א. קסוטו יהיה מוכן לגוף סוקר רק לאחר שיהיה נייר מוסכם על ידי כל ועדות המשנה ומליאת הוועדה.
- ע. פדרמן חשוב לזכור את מקומה של ירושלים בקידום החיירות לישראל בכללה.
- א. קסוטו כל ועדה תגיש בטווח של שבועיים דו"ח ביניים. מליאת הוועדה תתכנס ביום א' 24.11.85.

אגודת אגודת עיריית ירושלים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس
Municipality of Jerusalem

ירושלים, י"א בחשוון תשמ"ו
1 בנובמבר 1985

אל חברי ועדת ההיגוי לתיירות

מצורף חומר ראשוני ונתונים לגבי התיירות בירושלים.
נתונים אלה מטרתם לשמש כחומר עזר בדיוני ועדות המשנה.
אין ספק כי לצורך דיון מעמיק בנושא יש לערוך מספר סקרים ולהכין
נתונים רבים נוספים.

ב כ ר כ ה ,
ז א ב ב י ד ג ר

סדר יום לישיבה הראשונה של
ועדת ההיגוי לתירות 22:9:85

1. קביעת סדרי העבודה של הועדה.

2. שונות.

ישיבה ראשונה של ועדת ההיגוי להיירווח
22.9.85

השתתפו: א. קסוטו, מנכ"ל מלון רם - יו"ר; ז. בירגר, המרכז לארועים ירושלים;
ג. שמיר, משרד התיירות; י. הקש, מלונות דן; א. ניב, מהנדס העיר;
י. גרינבאום, הוואחדות בתי המלון בירושלים; ד"ר ג. כהן, החברה הממשלתית
לו"הירות; ב. הדרי, החברה לפיתוח מפעלי התיירות; יצחק יעקבי, החברה לפיתוח
מזרח ירושלים; ע. וכסלר, גזברות העיריה; ד. פלי, גזברות העיריה.

נעדרו: גב' ר. חשין, הקרן לירושלים; מר ג. ריבלין, מנכ"ל כנס

היו"ר: פתח בדברי ברכה לנוכחים והדגיש את חשיבותו של הגוף. ציין כי המינויים
הינם אישיים על ידי ראש העיר. גוף זה צריך לגבש דעות ולהמליץ בפני הגופים
המבצעים על דברים שיש ליישם ועל הדרכים ליישומם.
במידה והועדה תהיה גוף פעיל נוכל לבוא בהמלצות ואולי אף להפוך לגוף
מבצע.
מציע להומקד בתשתיות התיירות בירושלים. הגדרת היעדים המיועדים לפיתוח.
מטרת הפגישה הינה הגדרה ראשונית של מטרות וחלוקה לועדות משנה. כל אחד
מחברי הועדה יכול לצרף לועדה או לועדות המשנה אנשי מקצוע.

הנושאים הכנון מבנים מסחריים להיירווח - בתי מלון, מרכזי קניות,
מרכזי ספורט, מרכז קונגרסים וכו'.
בידור ועיסוקים לתייר. איזה סוגי בידור רוצים לראות בירושלים ומה קיים.
ושהית - שילוט, שילוט לתיירות, גנים, מגרשי חנייה, קווי אוטובוס מיוחדים
לתיירות וכו'.

דרכי הפעולה
בשלב הראשון והמידי יש לרכז את המידע על התשתית הקיימת ועל הארועים
הקיימים.
לאחר מכן יש לקבוע את הצרכים והיעדים, כאשר הדגש על הטווח הארוך. איננו
עוסקים בטווח הקצר.
מציאת דרכים ליישום ההמלצות. מי שיהיה מוסמך ואחראי לבצע יצטרך לבדוק את
ההמלצות ולמצוא את המשאבים.

אם הועדה תגיע להמלצות יש מקום שתעבור גם לביצוען.

ז. בירגר: עיריית ירושלים והקרן עושים גדולות תוך עבודה שוטפת בפיתוח ועבודות
תשתית לתיירות. המטרה היא לעשות קונסולידציה של הנעשה בכל החומים.
ולהגדיר לעצמנו מה רוצים להגשים מבחינת התיירות בירושלים.
ב- 1984 רק 25% מכלל לינות תייר בישראל היו בירושלים. מבין הישראלים לנו
בירושלים 8.5 מכלל הלינות בבתי מלון. חשוב להגביר את מספר הלינות. משני
הסוגים. המטרה צריכה להיות הכפלת מספר הלינות תוך 5 שנים מבחינת התיירות
החץ ושילוש מספר הלינות של ישראלים בירושלים.

א. קסוטו: מבקש להומקד בתשתית.

ד"ר ג. כהן: 95% מהתיירות לישראל מגיע לירושלים אך לא המיד לנים בה. מציע להגדיר הנושא כתכנית אב לפיתוח. הזמן קצר מכדי להגיש תכנית יסודית. מסוכן לעסוק בהחזרות ליעדים ומציע לבנות תכנית מול יעדים אפשריים ולא מול לוח זמנים.

י. יעקבי: מספר הלינות בירושלים נמצא בעלייה מוזמדת. התיירות הישראלית מתמקדת בעיקר בשבחות ונהנית ממנה באופן כמעט בלעדי העיר העתיקה. יש להפריד סוגי התשתית הדרושה לתיירות פנים וחוץ.

ג. שמיר: בשלב הראשון צריך לבדוק אם ירושלים ממלאה את חפקידה בקליטת התיירים ולהתוות דרך לעתיד. משרד התיירות החל בהכנת תכנית אב חדשה לתיירות בה לירושלים מקום נכבד. רואה בועדה גוף מהאס בין גורמים שונים המטפלים בנושא. אין מספיק תיאום בנושא ההכנות בין העירייה למשרד התיירות. מציע להוסיף את נושא איכות הסביבה.

ע. וכסלר: משרד התיירות צריך לוקצב את ירושלים במסגרת המזאמה. ירושלים הינה יעד בינלאומי בפני עצמו. צריך להיות הכנות ספציפי לירושלים. משרד התיירות והמדינה נהנים מנושא התיירות המיוחד הזה כאשר קרן ירושלים והעירייה הן המממנות את הפרוייקטים התיירותיים. גם אם מקימים אתר קיימון בעיית התחזוקה הצורכת משאבים רבים. יש גם לחשוב על משטרת ותיירות. לירושלים יש גם היבטים נוספים והם ההיבט הפוליטי וההיבט הבטחוני. העיר העתיקה דורשת טיפול נפרד. כן הגיע הזמן לטפל בנושא היטל התיירות.

א. קוטור: מקבל שנושא התשתית יופרד לנושא כללי והעיר העתיקה.

החלטות: הועדה תתכנס אחת לחודש ואילו צוותי העבודה יגשו מיד לעבודה. בפגישה הבאה יגישו הצוותים מסקנות ביניים.

נתקבלה הצעה שלאחר איסוף הנתונים השונים ע"י חברי הצוותים ייעשה עיבודם הסופי ע"י גורם חיצוני ע"מ שוהייה אובייקטיביות מירבית במסקנות.

היו"ר: חלוקת הצוותים:

שירותי תיירות מסחריים - אבי שפרבר מנשרד מהנדס העיר יהיה היו"ר, חברים ב. הדרי, נציג משרד התיירות ונציג התאחדות בתי המלון.

תשתית - יצחק יעקבי יו"ר, חברים: דפנה פלי, גד כהן, נציג התאחדות בתי המלון, יצורף מישהו מקרן ירושלים.

פעילות לתיירים - ז. בירגר יו"ר, כן ישחתפו נציגי הגופים האחרים. רצוי לצרף את יוסי שובל ממשרד התיירות ואת יוסי טלגן מהעירייה. כן יצורף מישהו מקרן ירושלים.

הוועדות וזוכזנה על ידי מר זאב בירגר.
לישיבה הבאה יובאו ממצאי ועדות המשנה
עד סוף חודש נובמבר יש לגבש כיוון וסיכום ביניים.

הישיבה הבאה של ועדת ההיגוי ותקיים ביום א' 3.11.85 בשעה 12.00 באולם הישיבות של הנהלת עיריית ירושלים.

- א. 1. התיירות בעולם ובשיראל
- 2. התיירות בישראל ובירושלים

ב. הגדרת מטרת

- 1. בפתוח תיירות פנים
- 2. " " " חוץ

ג. מאפייני התיירות

ד. מלונות

- 1. היצע החדרים
- 2. מיתקנים לרווחת האורחים
- 3. מלונות נופש
- 4. תיירות עממית
- 5. שירות
- 6. תדמית

ה. מסעדות

- 1. מצאי
- 2. מחירים

ו. בילוי ותרבות

- 1. מוזיאונים
- 2. סיורים ארכיאולוגיים
- 3. הרצאות (ואן ליר, אוניברסיטה)
- 4. סינמטק

בילוי ובידור

- 1. בילוי פתוח
- 2. חגיגות ופסטיבלים
- 3. בתי קולנוע
- 4. בתי קפה

ז. מסחר

- 1. חנויות לתיירים
- 2. איזורי תיורומסחר

ח. כנסים, תערוכות וירידיים

- 1. אולמות ומתקנים
- 2. ניצול ופתוח

ט. תחבורה

- 1. תחבורה ציבורית
- והשרות לתייר
- (מפות, שלטים בלועזית)

י. כח אדם

- 1. עובדים במלונות
- 2. מקומות עבודה אחרים

יא. תכנון העיר

- 1. אזורי תיירות קיימים
- 2. איזורים מיועדים

יב. תיירות מרפא

- 1. שילוב ים המלח
- 2. חולי אסטמה
- 3. חוות בריאות

בקווים כלליים אלה הם נושאים עליהם תתבקש הועדה לתת את דעתה ולהגיש המלצותיה